T.C.
BAŞBAKANLIK
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

YAZ KUR'AN KURSLAR
ÖĞRETİCİ KILAVUZU

ANKARA - 2011

Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları: 654
Mesleki Kitaplar: 51

Yaz Kur'an Kursları Öğretici Kılavuzu

Yazan
Alpaslan Durmuş
Hatice Işılak
Neriman Gökçegöz Karatekin

Koordinasyon
Dr. Ulvi Ata

İçerik Danışmanı
Prof. Dr. Şevki Aydın
Prof. Dr. Recai Doğan
Prof. Dr. Muhsin Hesapçıoğlu
Doç. Dr. Halil Ekşi
Doç. Dr. Mehmet Emin Özafşar
Dr. Mustafa Otrar
Fatma Kotan

Redaksiyon
Dudu Ekinci
Mustafa Kömürcüoğlu

Hazırlayan
EDAM - Eğitim Danışmanlığı ve Araştırmaları Merkezi
Kısıklı Mh. Alemdağ Cd. Yanyol Sk. SBK İş merkezi B Blok, No: 5, Kat 1, D
Tel/Faks: (+90 216) 481 3023 pbx
web: www.edam.com.tr • e-posta: edam@edam.com.tr

Din İşleri Yüksek Kurulu Kararı
01.06.2006 / 90

2011-06-Y-0003-654
ISBN: 975-19-3791-4

Tasarım ve Uygulama
Ahmet Karataş (EDAM)

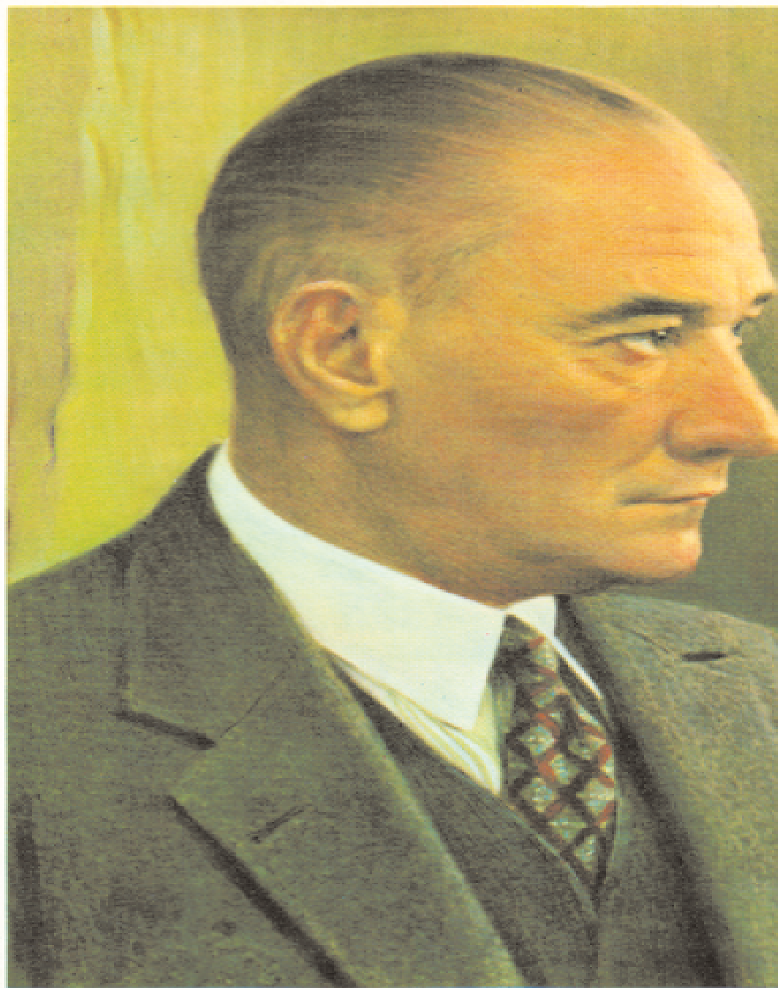
Baskı Takibi
İsmail Derin

3. Baskı

Baskı
Semih Ofset Tel: 0312 341 40 75

İletişim
Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü
Basılı Yayınlar Daire Başkanlığı
Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı No: 147/A Çankaya / ANKARA
Tel: (+90 312) 295 72 93 - 94 Faks: (+90 312) 284 72 88
e-posta: diniyayinlar@diyanet.gov.tr

Dağıtım ve Satış
Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü
Tel.: (+90 312)295 71 53 - 56 Faks: (+90 312) 285 18 54
e-posta: dosim@diyanet.gov.tr

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

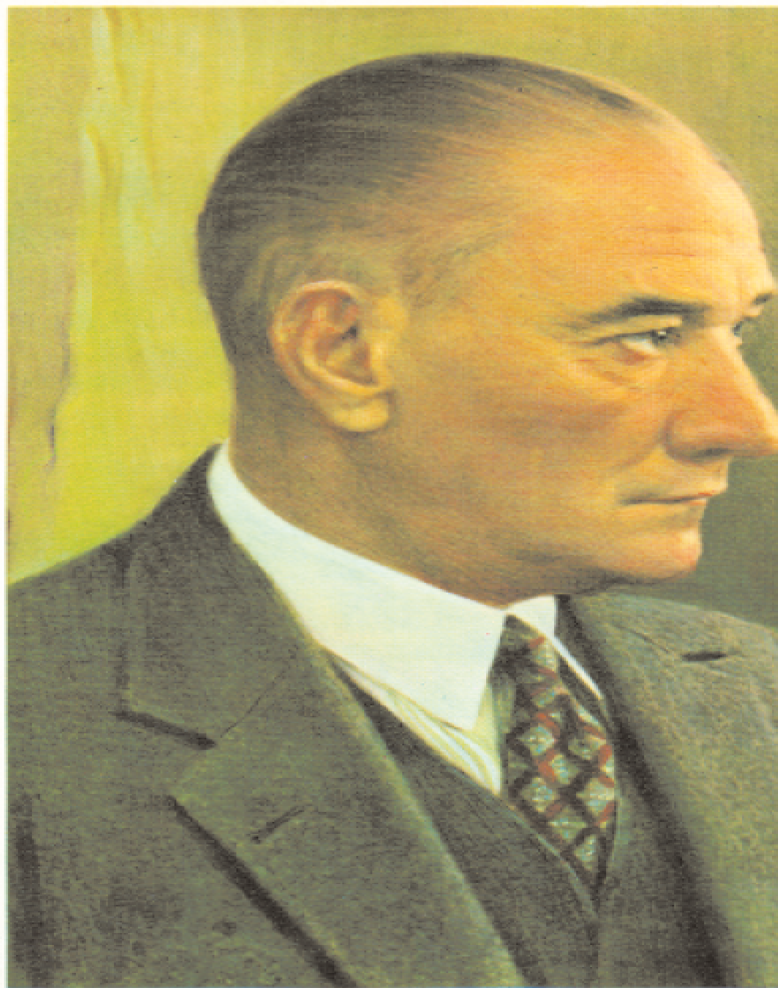
Prof.
Doç.

2013

ISBN

5. Ba

Başak

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl,
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl..
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim: Bendimi çiğner, aşarım;
Yırtarım dağları, enginlere sığmam taşarım.

Garb'ın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar;
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana vaadettiği günler Hakk'ın..
Kim bilir belki yarın... Belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "Toprak!"
Düşün altındaki binlerce k
Sen şehit oğlusun, incitme
Verme dünyaları alsan da

Kim bu cennet vatanın uğ
Şüheda fışkıracak, toprağ
Canı, cananı, bütün varım
Etmesin tek vatanımdan b

Ruhumun senden, İlâhi şu
Değmesin mabedimin gö
Bu ezanlar -ki şahadetleri
Ebedî yurdumun üstünde

O zaman vect ile bin secd
Her cerihamdan, İlâhî, bo
Fışkırır ruh-i mücerret gibi
O zaman yükselerek Arş'a

Dalgalan sen de şafaklar
Olsun artık dökülen kanla
Ebediyen sana yok, ırkıma
Hakkıdır, hür yaşamış, bay
Hakkıdır, Hakk'a tapan, m

Mehr

Hatırla ve Hatırlat

Kitabullah'la başla, Kitap elinden tutsun...

Ve daima ibadet bilinciyle...

Ve daima hesap vereceğini bilme diriliğiyle...

Niyetini halis tut, Rabbin yüzüne, bedenine bakacak değil, kalbini kolla ve başla...

Kimsenin senin yükünü yüklenmesini bekleme, kimseye yük olma, kimseyi oyalama.

Herkesi kendi farklılıkları içinde kabul et. Herkesle çalışabilmeyi becer.

Her tür farklılığı gözet. Her engeli anlamaya çalış. Her engeli aşmaya çalış.

Başkalarının birikimlerinin farkında ol, bilgilerine saygılı ol... Onlara akıllarına/birikimlerine göre h

Var olanla yetinmeyi bil.

Var olan imkânları sonuna kadar kullan. Her zaman tasarruflu ol. Akarsu dahi olsa israf etme. sana emanet.

Her zaman çerçeveleri zorla. İyi ve güzel için olduğunda, yetinme elindekiyle; ama sadece iyi v na olsun yetinmezliğin...

Her zaman iyilik düşün, iyilik et, veren el ol. Dostların senin orada olduğunu, uzanacak bir el a senin orada olacağını bilsinler.

İhtiyatı asla elden bırakma...

Zamanın kıymetini bil, saygılı ol.

Zamanının kıymetini bil, saygılı ol.

Başkalarının zamanının kıymetini bil, saygılı ol.

Yoldaki bir engeli kaldırmak imandandır. Ortada kalmış herhangi bir iş için herkesten önce ke gör. Hakkı tutup kaldırmada yardıma koşan herkese karşı hürmetli ve sevgi dolu ol.

İşini dört elle sarılarak yap. Yapılırken heyecan duyulmayan işlerde hayır yoktur.

Başına gelenleri dert etme. İnsana olanlar değil, o insanın içinde olanlar önemlidir; içindeki ate söndüremesin dışındakiler.

Her acı imtihanın bir parçası... Altın nasıl ateşle imtihan olunursa, elmas nasıl yontulmadan ku ise insan da öyle... Söylerkenki kolaylığında olmasa da sabır, sabır, sabır...

İdeallerinin peşinden koş. O hep senden uzakta olacaktır. Ama sen de onun peşinde...

Bu yolun sarp ve yokuş olduğunu baştan kabul edecek kadar gerçekçi ve öngörülü ol. Gönül uğrunda, deryaları geçip gitmeye azimli ve kararlı... Varıp hedefine ulaştığında da her şeyi sah cek kadar olgun, edepli ve saygılı... Ve yine de muhtemel kibir veya hataların için tövbe et, te et... Ölmedikçe ümit var, af için...

Planların tutmadığında, birliğin dağılıp dirliğin bozulduğunda ümidini yitirme, inançlı ol! Yenid zirvelerde kanat çırptığın zaman ise mütevazı ve müsamahalı...

Hadi canlan. Hareketlen. Harekete geç. Harekette bereket vardır.

Kitap elinden tutsun...

Daima ibadet bilinciyle...

Ve daima hesap şuuruyla...

Yaz K

ÖNSÖZ

Öğrenme, belli bir amaca yönelik olarak düzenlenmiş tecrüb
terliliklerini, *duygu* özelliklerini ve *ruhî ve bedensel beceri*leri
dinin insana yüklediği bireysel ve toplumsal sorumlulukların
tor boyutlarıyla asgarî düzeyde aktarılmasını içeren bir süreç

Kişinin yaşamakta olduğu hayatı anlaması, anlamlandırması
sı *değer*ler sistemini benimsemesine ve bu alandaki bilgi ve k
rıca bireyin yaşadığı topluma bağlılığı ve içinde hayat sürdüğ
nıması, bir senteze ulaşması ve katkıda bulunması da mens
ni iyi bilmesi ile sağlanabilir.

Çocuklara temel din eğitimi vermenin taşıdığı özel birtakım s
raftan çocukların dinin inceliklerine vâkıf olmaları ve dinin ge
ması hedeflenirken, diğer taraftan da eğlenerek öğrenmeler
hayattan farklı ortamlarda, günlük hayatla dini ilişkilendirmel

Öğrencilerin dinle hayat arasında bağ kurabildiklerinden emin olunuz. Si
retici olarak, inandığınız, öğrettikleriniz ve yaşamınız arasındaki bağa dikk

"Yaz Kur'an Kursları Öğretici Kılavuzu" adlı bu çalışma, bu ay
rularak hazırlanmıştır. Kılavuz'un yaz Kur'an kurslarında gör
ve bu kurslara koşa koşa gelen sevgili öğrencilerimize güze
yardımcı olması temennimizle başarılı ve eğlenceli bir eğitim-

Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı

Yaz K

Kitapta Kullanılan Simgeler ve Kısaltmalar

[1]	Kazanım No	Köşeli parantez ve içindeki rakam, yapılan yönlendirmenin maralı kazanımla ilgili olduğunu belirtmektedir.
	Öğrenme alanları ilişkilendirme	Bir öğrenme alanının farklı ünitelerinde ya da farklı öğren birbirleriyle ilişkili olan kazanımları belirtmektedir.
	Ölçme ve değerlendirme, etkinlik	Ünitedeki kazanımlara ulaşılıp ulaşılmadığını belirlemek a ve değerlendirme araçlarını ve öğrencilere bireysel ya da g re dağıtılabilecek etkinlik çalışmalarını göstermektedir.
!	Uyarı	Kitabın farklı bir kısmında ele alınan/alınacak konularda, lirtmede ve önemli görülen noktaları vurgulamaktadır.
YAKKÖP	Yaz Kur'an Kursları Öğretim Programı	Diyanet İşleri Başkanlığı Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı ta Kur'an Kursları Öğretim Programı"
s.	Sayfa	Kılavuzdaki ilgili sayfa numarasını göstermek üzere kullan
bk.	bakınız.	İlgili yere gönderme ve yönlendirme yapılırken kullanılmış etkinlik, YAKKÖP kelimeleri için sözlüğe bk."
	Yazalım	Yazarak yapılacak etkinliklerde yazma işlemini ifade etme

Not: Sözlük ve indekse alınan kelimeler ilk geçtikleri yerde italik (eğik) olarak yazılmı kelimeler için sözlük ve indekse başvurulabilir.

Yaz K

İçindekiler

Yaz K

YAKKÖP'ün Uygulanmasına İlke ve Açıklamalar

Elinizdeki "Yaz Kur'an Kursları Öğretici Kılavuzu" isimli bu ç
lığı Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı tarafından hazırlanan ve
01.06.2006 tarih ve 90 sayılı kararıyla uygulamaya konulan
Programı"nın[1] uygulanması sürecinde *öğretici*lere yardımcı

Yaz Kur'an kursları, örgün eğitim sürecinde bulunan kuşağı
leri önemli eğitim-öğretim merkezleridir. Örgün eğitim kurum
Bilgisi" dersleri ile genel dinî bilgileri kazanan çocuklar, yaz K
di dinleri olan İslâm'la ilgili birtakım bilgi, beceri ve *davranışl*

Cumhuriyet döneminde Kur'an eğitim-öğretiminin verildiği
ları gelmektedir. Toplumu din konusunda aydınlatmakla yük
kanlığı, din eğitimi faaliyetlerini öncelikle camiler ve Kur'an
tedir. Bu yönüyle Kur'an kursları, yaygın din eğitimi kurumlar
sundan söz edilebilir:

1. İlköğretimi bitiren öğrencilere, ağırlıklı olarak yüzünden
   retildiği, bunun yanı sıra temel dinî bilgilerin de verildiği
2. Birinci tip Kur'an kursunu başarıyla tamamlayan ve Kur'
   isteyen öğrencilere hafızlık eğitimi veren Kur'an kursları,
3. İlköğretim 5. sınıfı tamamlayan öğrencilere tatil dönemi
   ve temel dinî bilgiler veren yaz Kur'an kursları.

Din Eğitimi Dairesi Başkanlığının hazırlamış olduğu YAKKÖP
sundan üçüncüsüyle ilgili hususları düzenlemektedir. Bu kıla
kurslarındaki eğitim-öğretim çalışmalarını yürüten öğreticiler
lanmıştır.

Yaz Kur'an Kursu Nedir?

Yaz Kur'an kursları, en az ilköğretim 5. sınıfı bitirmiş ola
"Kur'an-ı Kerîm'i ve meâlini öğrenebilmeleri, dinî bilgilerini ge
Eğitim Bakanlığı'nın denetim ve gözetiminde, yaz aylarınd
belirlenen diğer mekânlarda açılan kurslardır. Bu kurslara
kurumlarının yıl sonu tatiline girdiği ilk hafta yapılır, ikinci h
başlanır. Yaz Kur'an kurslarından ilköğretim 5. sınıfı tamam
sınıfa kadar tüm ilk ve ortaöğretim kademelerinden öğrenc
kurslarına devam eden öğrenciler, çoğunlukla 12-18 yaş gr

[1] "Yaz Kur'an Kursları Öğretim Programı" metnin bundan sonraki kısm
lanılacaktır.

Yaz K

Yaz Kur'an Kursu Nedir?

Yaz Kur'an kursları, okulların tatil olduğu aylarda, ilköğretimin 5. sınıfını tamamlayan öğrenciler için kanunî temsilcilerinin talebine bağlı olarak Millî Eğitim Bakanlığının denetim ve gözetiminde yazın açılan kurslardır.

Süre
Haftada beş gün olmak üzere dokuz hafta.

Günlük Z
Günde üç
Bu süreni
ve meali,
siyer ve a

Mekân
Kurs binaları, esas olara
müftülüklerce uygun gö
de tahsis edilebilir. Ayrı
hizmeti binalarından ve
uygulaması nedeniyle a
ilköğretim okulu binala
ile bedelsiz olarak yarar

Öğretici
Kur'an kursu ö
hatip ve müez
müftülükçe uy
personel öğret
görevlendirilir

Öğrenci
İlköğretimin 5. sınıfını tamamlam
öğrenciler, yaş ve bilgi durumları
dikkate alınarak gruplara ayrılır.
Grupların 30 kişiyi geçmeyecek
sayıda olmasına özen gösterlir.

Eğitim İçeriği
Öğrenciler beş alanda bilgi ve davranış kazanırlar: Kur'an-ı Kerîm, itikat, ibadet, siyer ve ahlâk.

Kayıt ve Eğitim Süreci
Kayıtlar, ilk ve ortaöğretim kurumlarının yıl sonu tatiline girdiği ilk hafta kur sistemine uygun olarak yapılır, ikinci haftadan itibaren de eğitime başlanır.

Genel Amaçlar

Yaz Kur'an kursları aracılığıyla aşağıdaki amaçlara ulaşılması ve faydaların sa
deflenmelidir:

1. Öğrencilerin hayatlarını anlamlandırma süreçlerinde karşılaştıkları sorunlar
de kendilerine destek sağlayacak bilgi, duygu ve hareket ve ruh çerçevesi
nışları kazanmalarına yardımcı olmak,
2. *Kazanım*lar ve *etkinlik*ler yoluyla öğrencilerin dini öğrenme, anlama ve ya
*nış*larını geliştirmelerine destek olmak,
3. Din eğitimi çevresinin önemli bileşenlerinden olan "cami" ile yetişmekte ol
kisine katkı sağlamak,
4. Öğrencilerin dinî ve ahlâkî değerlere önem vermelerine ve bu değerlerle il
düşüncelerini güçlendirmelerine, sonuçta erdemli kişilikler oluşturabilmele
lik etmek,
5. Öğrencilerde birlik ve beraberliği perçinleyen sevgi, saygı, kardeşlik ve do
rını güçlendirmek,
6. Öğrencilere bir arada yaşama ve sorumluluk bilincini geliştiren bir perspektif k
7. Öğrencilerin sağlıklı dinî bilgiler edinmelerine ortam hazırlamak,
8. Öğrencilerin evrensel değerlere, kendi dinî bilgi ve bilinçleriyle katılmalarını o

Yaz K

YAKKÖP'ün Yapısı ve Temel Yaklaşımı

YAKKÖP, *çerçeve esnek program* anlayışına dayalı olarak ve
temel alınarak düzenlenmiştir. Buna göre:

1. "Öğrenciler, katı program yapıları içinde belli hedeflere r
bırakılmamalı, bireysel özellik ve farklılıklarına saygı göst
sahip olan YAKKÖP, öğrencilerin bilgi ve becerilerine gö
"*kur*" sistemine göre yapılandırılmıştır.
2. YAKKÖP üç kur hâlinde düzenlenmiş olup her bir kur için
rilmektedir.
3. YAKKÖP'de "*hedef*", "*öğrenci*" ve "*konu*" üçlüsü birlikte
4. YAKKÖP beş *öğrenme alanını* kapsamaktadır:
   a. Kur'an-ı Kerîm
   b. İtikat
   c. İbadet
   d. Siyer
   e. Ahlâk
5. Her kurda beş öğrenme alanı ile ilgili belli düzeyde bilgi
amaçlanmıştır.
6. Öğreticiler, öğrenenlerin ilgi ve ihtiyaçları çerçevesinde
lirleyebilir; gerekli gördükleri konuları öğretime dâhil edel
ken konuları öne alabilir veya ileriki haftalara tehir edebi
7. "Kur" sistemi, öğrencilerin bilgi ve becerilerine göre ayrış
zamanda bir öğrencinin öğrenme alanlarındaki seviyeler
Başka bir deyişle öğrenci bir öğrenme alanında 1. kurday
da 3. kurda olabilir. Bu noktada karşılaşılacak sorunlar sı
ce koordinasyon içinde çözülecektir. Birleştirilmiş sınıf/te
öğretici, öğrenciye özel tutacağı kayıtlarla bu hususu çöz
8. Kur sisteminde 3. kur, nihaî öğrenme noktası niteliği taş
kuru başarı ile tamamlayan öğrenciler, öğreticinin belirley
nebileceklerdir.

Temel Beceriler

*Temel beceri*ler, eğitim yaşamında, kişisel gelişimde, sosyal y
şarıyı doğrudan etkileyen ve tüm alanlar için geçerli olan, me
reyler için gerekli olan anahtar becerilerdir. YAKKÖP, öğren
gelişimleriyle bağlantılı olarak eğitim sonunda kazanacakları
rı bu beceriler toplamının gelişmesine de katkı sağlamalıd
beklenen temel beceriler şunlardır:

Yaz K

- Ahlâklı ve hoşgörülü davranma
- Amaç belirleme
- Araştırma
- Çevre bilinci
- Değerlere önem verme
- Duygu yönetimi
- Etkileşim
- İletişim kurma
- Karar verme
- Katılım ve iş birliği
- Kendini ifade etme
- Kendini tanıma
- Öğrenme ve ken
- Sorumlu bir şeki
- Sorun çözme
- Zaman ve mek gılama

Değerler

YAKKÖP ahlâk eksenli bir din yaşantısının temellerini teşkil eden değerleri öğ zandırmayı hedeflemektedir. Bu değerlerin öğrencilere aktarılması, ayrı bir değil, öğrenme alanlarındaki ünite içerikleri verilirken, ünitelere yedirilmiş ola lıdır. Zira bunlar dinin inşa etmeye çalıştığı değerler olması yönüyle sütteki y dini alanların içinde mevcuttur (mündemiçtir). YAKKÖP'le kazandırılması bek ler şunlardır:

- Adil olma
- Aile kurumuna önem verme
- Bağımsızlık
- Cömertlik
- Çalışkanlık
- Dayanışma
- Diğerkâmlık
- Doğruluk
- Dostluk
- Duyarlılık
- Dürüstlük
- Fedakârlık
- Güvenilir olmak
- Hoşgörü
- İyilik
- Kardeşlik
- Misafirperverlik
- Özgürlük
- Özverili olmak
- Paylaşımcı olmak
- Sağlıklı olmaya önem verme
- Samimiyet
- Saygı
- Sevgi
- Sorumluluk
- Sözünde durm
- Temizlik
- Vatanseverlik
- Yardımseverlik

Öğrenme Alanları

1. *Öğrenme alanı*, birbiri ile ilişkili beceri, kavram ve değerlerin bir bütün ol bildiği, öğrenmeyi organize eden yapıdır. YAKKÖP beş öğrenme alanı yapılandırılmıştır.

   a. Kur'an-ı Kerîm
   b. İtikat
   c. İbadet
   d. Siyer
   e. Ahlâk

2. Öğrenme alanları bir ya da birden fazla akademik disiplinin ilgi alanına girr cak bu durum öncelikle ve sadece öğreticiyle ilgilidir. Yani bu disiplinlerden bilgi ve birikim, öğreticinin ustalığını arttırmalı, öğrenciye öğrenmek zorund ni alanlar ya da içerikler olarak olarak dönmemelidir.

Yaz K

3. Her bir öğrenme alanının içeriği üç kur hâlinde düzenler
4. Bir öğrenme alanına ait üniteler veya kazanımları, "bütü teleriyle ya da ünitelerin kazanımlarıyla veya başka bir ö ya da ünite kazanımlarıyla ilişkilendirilmektedir. Bu tür Kurlar ve İçerik" başlıklı bölümde yer alan tabloların "A Önerileri ve Örnek Etkinlikler" sütununda dikkat çekilmiş
5. Öğrenme alanlarının ayrıntılarının verildiği "YAKKÖP: Ku (bk. s. 58-92) "Örnek Etkinlikler ve Formlar" (bk. s. 121-1 pılarak öğrenme alanlarının işlenmesinde öğreticilere kıla

YAKKÖP: Kurlar ve İçerik adlı bölümde YAKKÖP öğrenme alanlarının içeriği, özel amaçları, önemi, sunumda faydalanılacak disiplinler, öğrenme arası ilişikilendirme, yöntem ve etkinlikler hakkında bilgi sunulacaktır.

1. Kur'an-ı Kerîm Öğrenme Alanı

Öğrenciler bu öğrenme alanıyla genel olarak Kur'an'ın İslâm'd li bazı temel kavramlar ve Kur'an'ın temel konuları ile tanışaca Kur'an'dan kaynaklanan "doğru bilgi", "doğru inanç" ve "do rekliliğinin kavranması ve onu okuyup anlama bilincine varılm

Geleneksel olarak yaz Kur'an kurslarında velilerin beklentisi renmeleri olduğu unutulmamalı, bu beklentiye uygun olara alanlarındaki eğitimsel çalışmalarında da bu alanın destekler

Kur'an-ı Kerim öğrenme alanında, kıraat ve tefsir disiplinleri malarından faydalanılmalıdır.

Üniteler, tüm öğrenme alanlarında uygun bağlantılar kurula

Bu öğrenme alanında öğrenciler, Kur'an'ı ve mesajını doğru nelme becerisini geliştirecek etkinliklerle desteklenmelidir.

2. İtikat Öğrenme Alanı

İtikat öğrenme alanı öğrencilerde kesin bilgiye dayalı, teme nimsenmiş bir insan-din ilişkisini oluşturmayı hedefleyen bir i tap öğrencilerin yaşları ve gelişim düzeyleri gözönünde tutu

İnsan-din ilişkisi, tek tanrı inancı, insanın günlük hayatında ve d hayatını anlamlandıran ahiret inancı gibi insanın bütün hayatın si dolayısıyla bu öğrenme alanı, diğer öğrenme alanları için "ç

Bu öğrenme alanında, psikoloji, sosyoloji, kelam, dinler tarih siplinlerin temel kavramlarından faydalanılmalıdır. Ancak bu dini geliştirmesi anlamında olmalı, süzgeçten geçirilmiş bir b ken faydalanacağı bir başvuru noktası düzeyinde kalmalıdır.

Diğer öğrenme alanlarıyla ilişkiler, duygu boyutu ihmal edilm

Bu öğrenme alanında öğrenciler, doğru inanma, Allah'la sağ lamlandırma, aklını kullanma, sorumlu davranma becerilerin teklenmelidir.

Öğr

bk. S

Yaz K

3. İbadet Öğrenme Alanı

İbadet öğrenme alanı en genel anlamda İslâm'da ibadetler ve ibadetlerin fa
gili konuları içermektedir.

İbadet öğrenme alanıyla, ibadet duygusunun sağlıklı bir şekilde doyurulması
re katılma alışkanlığının kazandırılması amaçlanmaktadır.

Bu öğrenme alanında özellikle fıkıh disiplininin temel kavramları kullanılmalı,
leri öncelikle, itikat olmak üzere, Kur'an-ı Kerîm, ahlâk ve siyer öğrenme ala
lendirilmelidir.

Bu öğrenme alanının işlenmesi sürecinde öğrenciler, temizlik bilinci, ibadet
davranış edinme ve ibadethanelere saygılı davranma becerilerini geliştirecek
desteklenmelidir.

4. Siyer Öğrenme Alanı

Siyer öğrenme alanı, Hz. Peygamber'in hayatı, kişiliği ve örnekliği ile ondan
nekleri konularını içermektedir.

Bu öğrenme alanıyla öğrencilerin, Hz. Peygamber'in misyonunu öğrenme, örn
rama, onu doğru anlama ve modelleme bilinci kazanmaları amaçlanmaktad

Derslerin işlenişinde öğreticilerin hadislere başvurmak suretiyle öğrencilerin
masında Kur'an ile birlikte hadis ve sünnetin önemini fark etmelerini destekl
lenmektedir.

Bu öğrenme alanında, siyer, İslâm tarihi ve hadis disiplinlerinin temel kavrar
edebiyattan faydalanılmalıdır.

Üniteler, diğer öğrenme alanlarıyla içeriklerin uygun kesişme noktalarında ilişkile

Bu öğrenme alanında öğrenciler, kronolojik bir siyer aktarımı ile karşı karşı
malı, eğitim-öğretim içeriği, "yaşama yakınlık" ilkesi başta olmak üzere eğiti
aktarılan prensiplerle paralel olarak Hz. Peygamber'i ve onun tebliğ ettiği r
anlama becerisini geliştirmeye yarayan etkinliklerle desteklenmelidir.

5. Ahlâk Öğrenme Alanı

Ahlâk öğrenme alanı, öğrencilerin iyilik, doğruluk, bağışlayıcılık, cömertlik, ad
let ve değerleri öğrenmelerini, sevmelerini ve davranışa dönüştürmelerini hede

Güzel ahlâkı tamamlamak için ve insanî değerleri yüceltmek için gönderilmiş
öğrenilmesinde, öğrencilerin dinin değer boyutunu duyuşsal olarak içselleştir
layıcı öğrenme-öğretme stratejileri kullanılmalıdır.

Ahlâk öğrenme alanında, ahlâk, felsefe, hukuk ve tarih disiplinlerinin temel
dan ve gerçek yaşamdan alınacak kesitlerin ve edebî ürünlerin sağlayacağı et
lanılmalıdır.

Diğer öğrenme alanlarıyla ilişkilendirme sürecinde konular, öncelikle Kur'an
âyetlerle temellendirilmeli, Hz. Peygamber'in hayatından örneklerle açıklanm
rin ahlâkî boyutlarına vurgu yapılarak, itikatla bağlantılarına dikkat çekilmeli

Bu öğrenme alanında öğrenciler, değerleri içselleştirmelerini sağlayıcı etkinlik
lenmelidir.

Yaz K

Kazanımlar

Kazanımlar, eğitim sürecinin sonunda öğrencilerin edinecek
tumları kapsamaktadır. Bu sebeple, öğrencilerin öğrenme al
nımların edinilmesine/içselleştirilmesine bağlıdır. Kazanımlar,
lişim düzeyine ve öğrenme alanının özelliğine göre birinci ku
laştırılmış olup kazanımların belirlenmesinde bir mantık bütü

Etkinlikler

YAKKÖP'de ve "Yaz Kur'an Kursları Öğretici Rehberi"nde ve
örnek niteliğindedir. Öğretici, bu etkinlikleri aynen kullanabi
yapabilir. Bunun dışında başka etkinlikler de uygulayabilir. Et
zanımlara yönelik olduğuna ve içeriğine dikkat edilmelidir. A
likler, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları da göz önünde bulundu
öğrenme sürecinde öğrencinin etkin bir rol üstlenmesini sağ
tir. Örneğin, öğrencinin sadece kitap okuyarak veya öğreticiy
ya beceri geliştirmesi yerine; sınıfta arkadaşlarıyla tartışarak, g
layarak, arkadaşlarına aktararak, kendi başına çalışarak öğren
tılması amaçlanmıştır. Bu etkinlikler öğrencilere, özellikle yüzü
nasında dağıtılarak, öğrencilerin kendi kendilerine ve arkada
ne de imkân sağlayabilir. Böylelikle öğretici bir kurum öğrenc
ği diğerleri de hem öğrenmiş hem de öğrenme ortamının hu

Kılavuz'un bundan sonraki bölümünde yaz Kur'an kurslarındaki öğrenme-öğre
li ve sağlıklı yürütülmesi için şu hususlar ele alınacaktır:

- Yaz Kur'an kurslarında görev yapacak öğreticilerin sahip olmaları gereken
- Bu kurslarda tâbi olunması öngörülen öğrenme-öğretme ilkeleri aktarılaca
- Öğrenme-öğretme sürecinde kullanılabilecek yöntemler seçiliş ama
  başlıklarında tanıtılacak,
- Öğrenme-öğretme durumları (ders işleniş örnekleri) sunulacak,
- Yaz Kur'an kursu eğitiminin icra edildiği öğrenme-öğretme ortamlarının d
  bir deyişle sınıf yönetiminin) boyutları irdelenecek,
- Yaz kurslarına devam eden öğrencilerin öğrenme düzeylerinin ölçme-değ
  tem ve araçlar tanıtılacak,
- Ardından bu kurslara devam eden öğrencilerin örgün eğitim kurumların
  onlarda uyandırdığı tatil ve dinlenme sürecinin desteklenmesi için yapılab
  etkinlikler" başlığı altında ele alınacaktır.

Zikredilen bu içerikle yaz Kur'an kurslarındaki öğrenme-öğretme sürecinin, öğ
eğlenceli bir din eğitimine dönüşmesi hedeflenmektedir.

Son olarak, ölçme değerlendirme ile ilgili olarak YAKKÖP'ün genel yaklaşımını
layışının belirlediğini, bu formların kaybın önüne geçmek için son derece öneml

Yaz K

İyi Bir Öğretici Olma

Yukarıdaki resme bakınız. Resmi iyice inceleyiniz. Flaman ressam Pie
mış olduğu "Çocuk Oyunları" isimli bu resimde dünden bugüne kal
yor, değil mi? İşte yaz Kur'an kursuna devam eden öğrencilerimizin
için bir ipucu. Kendileri için "hayatî" önem taşıyan birçok şeyden va
olduklarını hatırlatan bir ipucu... Dışarıda onları çağıran beş taş, çer
dirbir, çelik çomak, misket, topaç çevirmece, uzun eşek, körebe, bez
cilik, ebelemece, cambaz gibi onlarca ve belki de yüzlerce cazip oyu
üstelik sadece ülkemizde değil başka coğrafyalarda da olduğunu bilm
farklılıklarının değiştiremediği fıtratın gereğidir çocukta oyun sevgisi.
bu fedakârlıklarının ve feragatlerinin farkında olmak, onlara iyi bir e
"Daha iyi nasıl?" sorusunu daima kendimize sormaktır. İşte bu gayret
Kılavuz'un bu bölümünde "daha iyi bir öğretici" olmak için bazı ipuç

Yaz K

İyi Bir Öğretici Olmak

Bir öğreticinin sahip olması gereken bilgi ve birikim dört başlıkta gruplanabi

Alan Bilgisi: Öğreticinin kendi alanıyla ilgili sahip olduğu derinlemesine bilg

Öğretmenlik Meslek Bilgisi: Öğreticinin, öğretimde dikkat edilmesi gereke hitap edilen öğrenci kitlesinin gelişim özelliklerine, öğretim sürecinin nasıl pla değerlendirileceğine ve benzer konulara dair sahip olduğu bilgi.

Genel Kültür Bilgisi: Öğreticinin, farklı disiplinlerden ve ilgi alanlarından s uzmanlık seviyesinde olmayan bilgi.

Alan Öğretimi Bilgisi: Sahip olunan alan bilgilerini, kazanılan diğer bilgi türl leştirerek öğrencilerinin anlayabilecekleri bir şekle dönüştürme bilgi ve yeter

Bir öğretici için dördüncü bilgi olan, alan öğretimi bilgisi, ulaşılması gereke tadır. Çünkü varılan her nokta daha ilerisi için geçici bir duraktır.

Öğreticilerin alan bilgilerine dair tam bir anlayışa ve derin bir bilgiye sahip olmalarıyla başlayan bu yolculuk;

- Alan bilgisi ve alan öğretimi ile ilgili tartışmalara katılarak beslenir.
- Öğreticilerin alan bilgileriyle eğitim bilgilerini birbirinden ayrı iki çerçeve olarak görmekten kurtulmalarıyla kanatlanır ve bu iki bilgi birbirini destekler.
- Öğretim deneyimleri ve genel kültür bilgisinin artmasıyla ve onlarla bütünleşmesi ile de zirvelere doğru yolculuk devam eder.
- Varılan her durak, bir sonraki hedef için "açlık" vücuda getirir.

Yaz K

ÖĞRETİCİLİĞİN ALFABESİ

L

Layık Ol!

Yaptığınız iş kutsal ve öğrencinin dinle ilişkisini belirleyen bir görev. Bu göreve layık olunuz. Daima bu görev için gerekli olan liyakati kazanma çabası içinde bulununuz.

R

Raporla!

Kaydedilmeyen kaybedilmeye mahkûmdur. Çalışmalarınızı ve deneyimlerinizi kaydediniz ki daima daha iyisi üzerinde düşünüp geliştirme yapabilesiniz.

P

Planla!

Plansız bir öğrenme ortamı dümensiz gemiyle seyahat gibidir. Neyi, ne kadar, nasıl, hangi zaman aralığında, ne gibi araç gereçleri kullanarak aktaracağınızı planlayınız. Böylelikle tam ve tez bir öğrenme gerçekleşir.

İ

İlham ver!

Ortalama öğretici anlatır, iyi öğretici açıklar, daha iyi öğretici gösterir, en iyi öğretici ise ilham verir.

O

Organize ol

Yapacağı işleri, çevresi
öğrenme ortamını ve
kendisini organize etmer
bir eğitimci hem çok
yorulacak hem de sonu
alamayacaktır.

Y

Yakınma!

Öğrenciden, öğrenme ortamından, malzeme yetersizliğinden, ders saati azlığından, eğitim araç gereci olmamasından, kişisel yüklerinizden vesaire vesaire vesaire... Hiçbir şeyden yakınmayınız. Bulunduğunuz makam şikâyet etmek değil, çözüm üretmek makamıdır zira...

M

Müjdeci ol!

Mutlu bir öğrenim ortamı ve mutlu öğrenciler sizin ulaştıracağınız muştularla beslenecektir. Hz. Peygamber'in öncelikle "beşîr" olduğunu unutmayınız.

F

Farkında ol!

Öğrencilerin her birinin ilgi, ihtiyaç, beklenti ve yeteneklerinin; yaş, bilgi, birikim, öğrenme hızları, anlama kapasiteleri ve zekâlarının; çalışma ve öğrenme tarzlarının farklı farklı olduğunun farkında olunuz.

Z

Zorlaştırma!

Derslerinizi, okul ortamında yapılan bir dersmiş gibi algılayıp bir yaz boyunca ev sahipliği yapacağınız çocukları zorlayıcı, sorgulayıcı, sıkıntıya sokucu ve sıkıcı olmayınız. Dengeyi iyi ayarlayınız. Öğreticilik "bilme"nin, "aşk"ın ve "hizmet"in bir araya gelmesiyle oluşur.

Yaz K

E
Esprili ol!
Mizah, zekânın terlemesidir. Zekânızı gösteriniz.

I
Israrlı ol!
İstikrar, az da olsa amellerin sürekliliğiyle kazanılır. O hâlde istikrar için ısrarlı olmak gerekir.

K
Kalbine Danış!
Herhangi bir durum karşısında kendinizi çaresiz mi hissediyorsunuz? Kalbiniz yerinde... Karşılaştığınız her türlü sorunu vahiyle aydınlanmış bir akıl ve kalple her zaman çözebilirsiniz.

A
Anlat !
Açık ve anlaşılır bir anlatma yeteneğiniz olması için çaba harcayınız.

V
Vakit Ayır!
Her gün kendinize "beş dakika" ayırınız ve yapacağınız dersi düşününüz; kendinizi toplayıp derin bir nefes alınız, namaz, sabır ve dua ile yardım dileyiniz. İsterseniz verilecektir, ihlasla rahmet kapısını tıklatırsanız açılacaktır.

Ö
Örnek ol!
Öğrencileriniz sizi anlattıklarınız ete kemiğe bürünmüş, yürüye şahidi olarak görsünler. Unutmayınız ki Hz. Peygamber'in ahlâkı hakkınd bilgi sorulduğunda annemiz Âişe, "Onun ahlâkı Kur'an'dı." cevabını vermişti.

C
Coşkulu ol!
Yaptığınız işle ilgili tutkunuzu ve aşkınızı görenler işinizi kolaylaştıran birer ortağa dönüşürler. Unutmayınız, kendileri yanmayanlar başkalarını yakamazlar.

Ü
Üzülme!
Üstlenmiş olduğunuz görev size ağır geldiğinde, yapamadığınıza dair korku ve kaygı duyduğunuzda bu düşünce ve hislerinize değer veriniz ve Sevr'de korkuya kapılan mağara dostuna Hz. Peygamber'in söylediklerini hatırlayınız: "Üzülme, Allah bizimledir."

N
Niyet Et!
Tüm ihlas ve samimiyetinizle bütün öğrencilerinize Allah'ın vahyettiği hakikatleri eksiksiz bir şekilde ulaştırmak noktasında tam bir gayret içinde olmaya niyet ediniz ve bu niyetinizi son dakikaya kadar koruyunuz.

G
Gülümse!
"Tebessüm sadakadır." buyuran Allah Resûlü'nün yüzünde özü tecelli ederdi; her dem taze bir gül gibi gülücükler açardı daima... Onun ümmetine de gülümsemek yakışır. Öğrencilerinizin gülümsemeyi sözünüz ve edânızla sizden öğrenmelerini sağlayınız.

S
Saygılı ol!
Öğrencilerinizin saygılı birer insan olmasını istiyorsanız öncelikle onlara göstereceğiniz saygı ile örnek olunuz.

H
Yaptığı
planla
öğrenc
gös
gerçekl
sizi y
yer
hoşn
çabala
öğre
ak

Ya

Yaz K

Öğrenme-Öğretme İlkeleri

Eğitim-öğretim ilkesi, "öğretimin düzenlenip yürütülmesine ı
fikir" şeklinde tanımlanabilir. Böyle bir eğitim-öğretim ilkesi,
nın düzenlenip uygulamaya konmasından, ders araç gereçle
kinliklerde hareket noktasını teşkil eder ve kılavuzluk yapar.
her eğitimcinin doğru ve sağlam eğitsel davranışlar geliştirm

Bütünlük İlkesi

Her zaman bütünü gözle!

Eğitim, her yönüyle bir bütündür. Çocuğun eğitimi söz konu
zihinsel, duygusal, toplumsal ve ahlâkî eğitimin hepsinin bi
bütün hâlinde ele alınması gerekir. Eğitimde bütünlük ilkes
de, "uygunluk", "denge", "tamlık" olması gerektiğini belirti

Çocuğa Görelik İlkesi

Her şey öğrenci için ve ona göre!

Çocuğa görelik ilkesi, "çocuk gelişirken ona yapılacak her t
içinde bulunduğu gelişim düzeyine uygun olması" anlamın
minyatür yetişkinler olmayıp kendilerine özgü gelişim özell
nun altı çizilir. Dolayısıyla öğretimin öğrenciye uygun olarak
renmesini engelleyen durumların gözlenmesi ve giderilmeye
me gücünün ve hızının bilinmesi, öğrencilerin kişisel sorunlar
çözüm yolları aranması, derslerin öğrencilerin aktif katılımın
lenmesi gibi hususları kapsamaktadır.

Yaz K

Somuttan Soyuta İlkesi

Önce dokun sonra soyutla!

Bir konunun sunumunda, ne kadar çok duyu organı uyarılırsa, o kadar çok
dana gelir. Bu duyumların meydana getireceği *algı* da, o kadar sağlam olur.
anlamlı bir biçimde tanınır ve kavranır. Dolayısıyla konular, öğreticiler tarafınd
olduğu kadar somutlaştırılmalıdır. Öğrencilerin birikimleri arttıkça, aklî melek
çe ve deneyimleri biriktikçe somut kavramlar üzerine soyut kavramlar eklene

Bilinenden Bilinmeyene İlkesi

Bilinenler bilinmeyenlerin garantisidir.

Öğrenci, yeni bir konuyu öğrenmeye başladığı zaman, daha önce öğrenmiş o
larla ilişki kurabilirse daha çabuk ve kolay öğrenir. Bu şekilde kendi kendine e
rerek kendine güveni artar. Öğretici de yeni bir konuyu öğretirken, öğrencinin
ne ne derece dayandığını bilmeli, yeni konuya başlamadan geçmiş dersi tekra
cılığı sağlamalıdır. Bunların yardımıyla bilinmeyenlerin öğrenilmesi daha çabuk v

Yakından Uzağa İlkesi

En yakından en uzağa, halka halka…

Çocuk, içinde bulunduğu doğal ve toplumsal hayatın sürekli etkisi altındadı
yakınındaki eşya ve olaylarla karşı karşıyadır. Bu bakımdan çevresiyle sürekli
lindedir. Bu nedenledir ki çocuk önce yakınındaki varlıklara ilgi duyar, onları
time çocuğun yakın çevresinden başlamak öğrenciye güven vereceği için öğ
kolay gerçekleşir. Bu sebeple eğitim içerikleri çocuğun en yakın çevresi ola
başlayarak; okulu, köy veya mahallesi, kasabası, şehri, bölgesi, ülkesi, komşu
ya ve evrene doğru uzanan bir sıra içinde verilmelidir. Somuttan soyuta, bilin
meyene doğru gerçekleştirilecek bir öğretim yakından uzağa ilkesiyle taman

Hayata Yakınlık İlkesi

Hayat için öğren ve öğret!

"Hayatîlik ilkesi" de denen yaşama yakınlık ilkesi, öğretim konusunun seçimin
sinde ve değerlendirilmesinde günlük yaşamın ihtiyaçlarının temel alınmasını
retim programlarının öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve sorunlarına göre düzenlenme
ve anlayışın bir sonucudur.

Açıklık İlkesi

Gör, kokla, dokun, işit, tat!

"Ayanîlik ilkesi" de denen açıklık ilkesi, öğrencileri; nesneler, olaylar ve kişi
kendileriyle karşılaştırmak, onlardan etkilenmek ve zihinsel etkinlik için izleni
rektiği görüşünü savunan temel bir davranış biçimini anlatır. Bu ilke, öğren
organlarıyla, özellikle görme, işitme, dokunma organlarıyla temas ya da etkil

Yaz K

gerçekleşebileceğini anlatır. Yani, öğrenmenin ham maddes
cılığıyla nesne ya da olayın kendisinden alınır. Duyular öğre
kili bir öğrenme gerçekleşmez.

Rehberlik İlkesi

Rehber ol!

Rehberlik, ferdin verimli bir biçimde gelişmesinde, hayata
olan tercihleri, planları yapmasına ve kararları vermesine ya
zanması, bu tercih ve kararları yürütmesi için ferde yapılan si
dır. Eğitimde rehberlik ilkesi öğreticilere, öğrencilerin ihtiyaç
öğretim programlarını bu duyarlılıkla uygulamak sorumluluğ

Toplumsallık İlkesi

Gel bize, katıl bize!

Çocuğun kişiliğini etkin bir biçimde geliştirmesi, toplumsal
içinde yaşayabilmesi için, toplumun birtakım değerlerini, ku
renmesi, özümsemesi ve bunlara uygun davranışlar geliştirm

Bireysellik İlkesi

Hiç kimse herkes değildir!

İnsan kişiliği, genlerle getirilen özelliklere çevre ile girilen et
lenmesiyle şekillenir. Bu nedenle, herkesin boyu, ağırlığı, sa
lumsal özellikleri farklıdır. Bu farklılık, kişinin bedensel, sosy
kî özelliklerinin tümünde görülür. Bireysellik ilkesi eğitim düz
etmeyi kapsar.

Ekonomiklik İlkesi

Hep daha azıyla hep daha çok!

Öğretim sürecinde, ders konularının işlenmesinde, öğretim
giderilmesinde, kursa ait eşyaların kullanılmasında, Kur'an ku
retim yerlerinin kullanılmasında en az zaman, emek ve ener

Öğrenci Eylemi İlkesi

Harekete geç!

Öğrenci tarafından işlenmeyen bir içeriğin, sadece aktarılma
ci bir tavra yöneltmektedir. Oysa eğitim, öğrencinin pasifliğ
yerine, öğrencinin aktivitesini istemektedir. "Aktivite ilkesi"
ciye, öğrenmeye imkân sağlayan bir rol yükler.

Yaz K

Başarının Güvence Altına Alınması ve Alıştırma İlkesi

Tekrar tekrar tekrar et!

Başarılı bir ders, öğrenme içeriklerinin öğrenci tarafından içselleştirilmesinin y
renilen bilginin tekrar edilmesi yoluyla güvence altına alınmasını ve kazanıla
alıştırma yoluyla kullanılmasını da hedeflemelidir.

Israrlılık ilkesi

Israrlı ol!

Bu ilke ile öğrenenin, öğreticinin bilgisini elde etmek için ısrarlı olması; öğret
rencinin öğrenme konusuna dikkatini çekmek, içeriği öğrenmesini ve bu içe
diri kalmasını sağlamak için azimli olması kastedilmektedir.

Farkındalık İlkesi

Bak ve gör!

Öğretim sürecinde öğrenci, çevre, ders programları gibi konularda öğretici ta
pılacak gözlemlerde ve bu gözlemlere dair değerlendirmelerde "uyanık" olu
latılmak istendiği bu ilke, aslında gözlemlerde hedeften sapmalar olabilec
çekmektedir. Öğrenciye bakan tarafıyla da ilke, öğrenme amaçlı deney ve gö
ta olmak üzere öğrencinin sürekli farkındalık hâlinde olmasını işaret etmekte

Fırsat İlkesi

Fırsatları değerlendir!

Bu ilke eğitim-öğretim sürecinin tarafları olarak öğrenci ve öğreticinin yaşadık
reç esnasında ortaya çıkabilecek imkânlara duyarlı olmalarına işaret etmekte
nüyle ekonomiklik ilkesiyle güçlü bağlantısı dikkat çekecektir. İlke, özellikle öğ
tim programının tamamına hâkim olmasını, ileride gündeme gelecek bir prog
nı da öncesinden zihninde tutmasını, böylece doğabilecek fırsatlardan faydala
ramda takdim tehirler yapmasını önermektedir.

Adım Adım İlerleme İlkesi

Gerektiği kadar ve gerektikçe!

"Tedricîlik İlkesi" de denir. Bu ilke ile program içeriklerinin öğretilmesi ve
sürecinde acele edilmemesi, her bir program unsurunun zamanı geldiğinc
eğitim olgunluğu oluştuğunda gündeme alınması kastedilmektedir. Bu ilke, v
taya dikkat çekmesi yönüyle bütünlük, öğrencinin hazır bulunuşluğuna ve öğr
di hızında öğrenmesine işaret etmesi yönüyle çocuğa görelik, zaman ve yete
kat çekmesiyle de yakından uzağa ilkeleriyle ilişkilidir.

Yaz K

Öğrenme-Öğretme Sürecinde Kullanılabilecel

Öğretim süreci içinde öğretim programı, öğrencilerin belli kaz
nülmüş planlı bir çabadır. Çünkü öğretim programı, belli bir
ta, belli içerikler belirlemekte, bu içeriklerin nasıl aktarılacağı l
ve teknikler, araç gereçler düzenlemekte ve bunlara değerler

Neyin (içerik) ne zaman, kime, nerede, ne ile verileceğinin
rileceği konusu, öğretimde yöntem alanını eğitimcilerin günd
tim-öğretim ortamında, öğrencilerde konulara karşı kendiliğ
mez; bilinçli yöneltme ve idare gerekir. Bu gereklilik de öğ
teknikleri üzerinde çalışmayı gerekli kılar.

Eğitimcilerin pratik tecrübeleri ve eğitim bilimcilerin araştırm
lirlenip sınırları çizilen, sistematik tasniflere tâbi tutulan öğre
reticinin hedefine ulaşmasında yardımcı olan "araç"lar, öğr
nünü gösteren "harita"lardır. Ancak her yerde her zaman g
tim materyallerine uygun gelecek ve her öğretici tarafından
yoktur. İyi sonuç alabilmek için öğretici gerekirse kullandığı
aramak için çaba göstermelidir. Öğretici kendi şahsiyetine
(sentez) bir yöntem geliştirmeye ve kullanmaya çalışmalıdır
temlerini öğrenip kendi süzgecinden geçirerek; bulunduğu
amaç, hitap ettiği yaş grubu, çevre şartları, araç gereç, grub
ları gibi değişkenlere göre şekillenebilecek esneklikle kullana

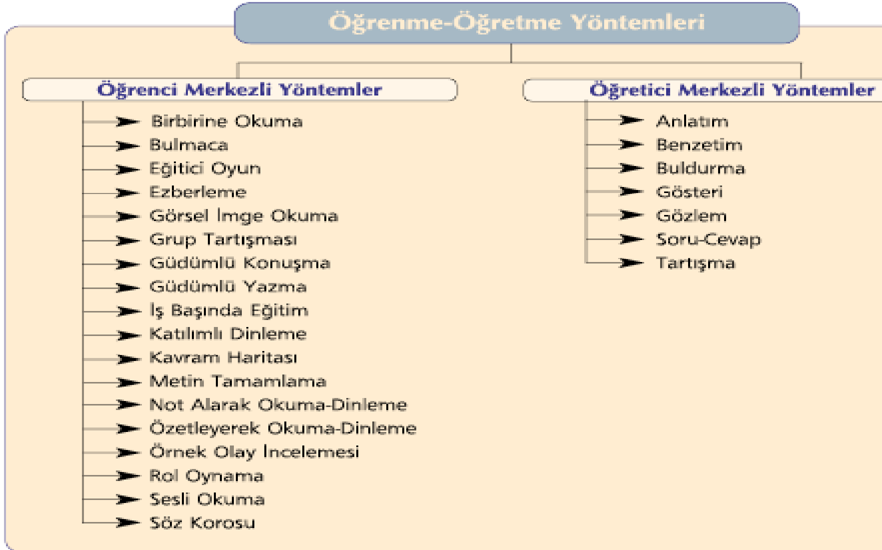
Öğretme-öğrenme yöntemlerini, öğretici ya da öğrenciyi ekse
retici merkezli" ve "öğrenci merkezli" olmak üzere ikiye ayırm
temleri bu iki başlık altında sınıflandırılmış olmakla birlikte her
dan şekillendirildiğini, sözgelimi öğrenci merkezli olarak nitele
uygulamasıyla öğretici merkezli bir yönteme dönüştürülebilec
Önemli olan, yöntemlerin, öğreticinin elinde doğru bir araç h

Öğrenme-öğretme yöntemlerini seçmede ve geliştirmede dil
ilkeler şöyle sıralanabilir:

1. Öğrenme etkinlikleri/tecrübeleri, **öğrenciler için anlaml**
2. Öğrenme etkinlikleri/tecrübeleri, **öğrencilerin gelişim ba**
3. Öğrenme etkinliklerinin ve yöntemlerinin seçilmesinde ve
   rin görüş, öneri ve beklentileri dikkate alınmalıdır.

Yaz K

4. Öğrenmede yalnızca bilgiyi aktarmak değil, **bilgiyi yeniden üretmek, ye ra aktarmak ve sentez yapmak temel amaç olmalı**dır.
5. Öğrenme etkinlikleri, hem neyin ne kadar öğrenildiğini hem de nelerin n lemediğini belirlemeye yönelik **çok amaçlı bir anlayışla değerlendirilm**
6. Öğrenme süreklilik ve birikimlilik özellikleri gösterir. Bu nedenle, öğrenn ri/tecrübeleri özelden genele, basitten karmaşığa doğru akan, somuttan s gelişen ve kendi içinde bütünlük gösteren **etkinlikler dizisi olarak tasarl**
7. Öğrenme etkinliklerinin/tecrübelerinin ilişkilendirilmesi için öğrenci, önc rinden yararlanabileceği bir takım durumlar ile karşı karşıya bırakılarak **b yeni durumlara genellemesi için motive edilmeli**dir.
8. Öğrenme süreci, öğrenciler arasında yarışma ve rekabet gibi yıkıcı duygula bir anlayışla değil, **paylaşma, iş birliği ve dayanışma gibi insanî bir atmosf netilmeli**dir. Bu bağlamda **sınıfta katılımcı bir öğrenme ortamı sağlanma** ye her durumda kendini ifade edebilmesi için gerekli duygusal destek veril
9. Öğrenme-öğretme sürecinde sunulan *pekiştirme*ler ile ipuçları, doğru zaman nulmalı, **öğrencilerin sosyal kültürel ortamına ve bireysel özelliklerine uyg**

Yaz K

Anlatım

Kullanım Amaçları

a. Dersin ana amacı bilgi vermek ise,

b. Ders içeriği öğrenciler tarafından başka türlü alınamayac

c. İçerik, belli bir kişi ya da grup için belli bir biçimde orgar

d. Konuya ilgi uyandırmak yeterli görülüyorsa,

e. İçerik, kısa bir süreliğine hafızada tutulacaksa,

f. Başka bir öğretim metodu ile izlenmesi gereken öğrenim rı verilecekse "anlatım" yöntemi tercih edilmelidir.

Uygulama Şekli ve Süreci

a. Bu yöntemde, yeni ders içeriği bizzat öğretici tarafından düzenli bir bütün şeklinde öğrencilere sunulur. Öğrenciler, yeni sunulan bu içeriği dinleyerek ve izleyerek alırlar. Bu sebeple anlatımı iyi organize etmek için iyi bir anlatım planı hazırlanır.

b. Konuşmalar, bir "ana hat" hâlinde tespit edilir, iyice düşünülüp araştırılıp hazırlanılır. Konuşma sürecinde konuşmanın ana hatları tahtaya yazılır. Böylece öğrenciler konuyu daha rahat takip edebilir, konunun parçaları arasında bağlantılar kurabilirler. Ayrıca nispeten görsellik sağlanmış olur.

c. Öğrencilerin bu yöntemle işlenen dersten yeterince fay not ya da kitaplar verilir. Anlatım, kroki, grafik, resim v zenginleştirilir.

d. Sesi iyi kullanarak anlatımı tekdüzelikten kurtarmak, kon süratte tutmak, kelimelerle âdeta bir resim çizerek öğre canlandırmalarını sağlamak gibi ayrıntılara dikkat edilir.

e. Tepkilere imkân vermek için konuşma sırasında ara sıra ortam hazırlanır.

f. Mümkün olan yerlerde, sözler cazip cümleler hâlinde ifa nılır, öğrencilere sorular yöneltilir, soru sormaları için ces

g. Anlatım sonunda aktarılan konunun daha açık duruma g da diğer küçük grup çalışmaları düzenlenebilir. Bu duru gezerek tartışmaları yönlendirir.

Yaz K

Soru-Cevap

Kullanım Amaçları

a. Amaç öğrencilerin hatırlama, yargılama, karar verme ya da değerlendirme
de edilebilecek düşünme etkinliklerinde bulunmalarını sağlamaksa,

b. Soruya muhatap olmanın zihni uyarıcı, tohumlayıcı, mayalayıcı, gücünc
mak amaçlanıyorsa,

c. Var olan bilgilerin, düşünme sisteminden geçirilerek tamamlanması bekle

d. Öğrencinin derse aktif olarak katılması hedefleniyorsa,

e. Öğrenmeye karşı öğrencide ilgi uyandırılmak isteniyorsa,

f. Öğrenciye öğrendiklerini uygulama ve yorumlama imkânı verilmek isteniy

g. Bilgi, kavrama, uygulama, analiz, sentez ve değerlendirme düzeylerindek
ölçmek isteniyorsa "soru-cevap" yöntemi tercih edilmelidir.

Uygulama Şekli ve Süreci

a. Bir konu seçilir ve bu konuya dair basit, kolayca takip edilir ve anlaşılır, bir amacı olan, açık uçlu, yalnızca bir tek hususu sorgulayan, öğrencilerin zihin gelişimlerine ve yeteneklerine uygun sorular zihinde kurgulanır.

b. Genel dikkati kurs ortamındaki çalışmalar üzerine yöneltmek, her öğrencinin kendi aklında geçici bir cevap hazırlamasını sağlamak üzere soru, bütün kursiyerlere yöneltilir.

c. Cevapların hazırlanabilmesi (öğrencilerin sorunun anlamını kendilerine göre yeniden tanımlamaları, sorulan soru bakımından önemli olan uygun tecrübeleri hafızalarında toparlamaları, değerlendirmeleri, bir sonuca varmaları vb.) için yeterli zaman bırakılır.

> Uygulama
> etkinlikler
> 61, 64.
>
> Yöntemin
> kazanımla
> lerine örne
> 83, 85, 86
> 106.

d. Sorular, temel bir düşünce ya da tezin geliştirilmesine hizmet edecek şek
dırılır, böylece birbiri ardı sıra gelen fikirleri doğurur. Bu da öğrencilerin il
üzerinde olumlu etki yapar.

e. Öğretici soru sorarken esnek olur, öğrencilerin durumuna göre sorularını

f. Öğrencileri arkadaşları huzurunda utandırıcı, mahcup edici, onur kırıcı du
şürmekten kaçınılır. Aksine "iyi", "güzel" gibi sözlerle öğrenciler ödüllen
kilde öğencilerin daha sonraki soru veya cevaplara katılmaları teşvik edili

Yaz K

Tartışma

Kullanım Amaçları

a. Öğrencilerin birbirlerinden öğrenmeleri, ortak bir düşün
şinde bulunmaları amaçlanıyorsa,

b. Öğrencilerde; iyilik, hoşgörü, cesaret değerlerini; başka
tartışma sanatı özelliklerini geliştirmek hedefleniyorsa,

c. Öğrencilerin, gerçek ve sahteyi, doğru ve yanlışı, bizzat
teniyorsa,

d. Öğreticinin, öğrencilerinin düşüncelerini, duygularını, özl
yalarını daha iyi tanıması amaçlanıyorsa "tartışma" yönte

Uygulama Şekli ve Süreci

a. Öğrencilerin zihin gelişimlerine ve yeteneklerine uygun bir konu zihinde kurgulanır.

b. Öğrenciler, birbirlerinin yüzünü görebilecek şekilde daire, yarım daire/hilal veya "U" biçiminde oturtulurlar.

c. Konuya dair basit, kolayca takip edilir ve anlaşılır, öğrencilerin zihin gelişimlerine ve yeteneklerine uygun bir çerçeve oluşturularak tartışma başlatılır.

d. Öğrencilerin ruhsal durumları grubu ve tartışmayı etkiler. Bu sebeple oyun, drama, fıkra anlatma ve benzeri etkilerle öğretici, grubu ısındırıcı unsurlarla tartışmayı destekler.

e. Soru-cevap yönteminden farklı olarak, hem soran hem
tamamıdır ve öğretici, bir tür gözlemci, yönlendirici ve r
sebeple öğretici, tartışma sürecinde öğrencilerin birbirle
onur kırıcı durumlar oluşturmalarını uygun şekilde engell

f. Öğrenciler, konunun lehte ve aleyhte kanıtlarıyla, birbirle
ler geliştirerek ve birbirlerini ikna etmeye çalışarak tartışr

Gözlem

Kullanım Amaçları

a. Öğrencilerin herhangi bir nesne, olgu ya da olayı iyi kav
ya da olayın türlü belirti ya da koşullarını bir plan çerçev
ganını kullanarak, oluş hâlinde evre evre incelemeleri ve

b. Çocukta var olan inceleme ve araştırma özelliğinin, öğre
ması hedefleniyorsa,

Yaz K

c. Öğrenme sürecinin, teorik öğrenme düzeyi aşılarak gerçek öğrenme dü
ması amaçlanıyorsa,

d. Öğrencilerin çevrelerini daha iyi öğrenmeleri, gerçek dünyayı görme imkân
rı ve ilk elden tecrübe edinmeleri hedefleniyorsa "gözlem" yöntemi tercih

Uygulama Şekli ve Süreci

a. Üniteler işlenirken, ünitelere paralel olarak gözlem konuları belirlenir. Konu belirlenirken yapılacak gözlemin sınıfta öğretilenlerle doğrudan ilişkisi olduğundan ve eğitsel değerinden emin olunmalıdır. Bu şekilde teorik bilgilerle gözlenecek nesneler arasında anlamlı ilişkiler kurulabilir, bilgiler daha kalıcı bir nitelik kazanır.

b. Gözlem, doğal koşullar içinde ya da bu koşullara yakın ortamlarda yapılır.

c. Gözlem sırasında edinilecek tecrübenin, öğrenci açısından yararlı ve değerli olması için neyi gözleyecekleri ve ne üzerinde çalışacakları hakkında öğrencilere bilgi verilir. Öğrencilerin hazırlık ve ön inceleme yapmaları sağlanır.

Uygulama örnekle
etkinlikler için bk.
111, 131.
Yöntemin uygular
kazanımlar ve üni
lerine örnekler içi
83, 84.

d. Gözleme gidilecek yerle ilgili olarak gerekiyorsa yeterli danışman ve reh
Güvenlik, kıyafet ve davranış standartları tespit edilir.

e. Öğretici, gözlemden önce öğrencilerle birlikte bir plan yapar. Gözlem planı,
"gözlemin yapılacağı yer, gözlemin tarihi ve süresi, nelerin gözleneceği, gözle
pılacağı, gözleme katılacak olanlar (öğrenci, yönetici, öğrenci velileri, öğret
dönüşün nasıl yapılacağı, gözlemin nasıl yapılacağı (her bir öğrencinin ya da
revleri, sorulacak sorular, not tutma, kaynak kişilerden yararlanma gibi)" baş

f. Gözlemin ardından, tartışma, konuya ilişkin bir kompozisyon yazma, gö
metme, modelini çizme gibi etkinlikler yapılır. Bu yolla, gerçekleşmiş ama
liliği sağlanır.

Buldurma

Kullanım Amaçları

a. Öğrencinin belli bir konuyla ilgili mevcut bilgilerinden hareketle yeni bilg
sı, öğretici ve öğrencinin ortak etkinliğine dayalı, güdüleyici bir öğretme-
reci yaşanması amaçlanıyorsa,

b. Öğrencinin daha önce çevresinde gördüğü, öğrendiği konularda ilkelere,
genellemelere ulaşması hedefleniyorsa,

Yaz K

c. Ezberlenmiş bilgilerin tekrarı yerine, açıklama ve yorum
öğrenciyi düşünmeye sevk etmek; öğrencinin (*a*) **hazırla**
verme (değerlendirme) amaçlanıyorsa,

d. Öğrencinin, önceden öğrendiği bilgileri hatırlaması, kav
lerden hareketle analiz, sentez, değerlendirme yapması

e. Öğretici, öğretimin ne derece etkili olduğunu doğal bir o
ilgi, ihtiyaç ve zihin seviyelerine göre öğretimi ayarlama
mak istiyorsa,

f. Tüm öğrencilerin ders boyunca canlı, hareketli ve dikkatli ol

g. Öğrencinin bilgiyi kendisinin bulması yoluyla kalıcı bir ö
yorsa,

h. Öğrencinin kişisel tecrübesi ile işlenen konular arasında iliş
genellemelerde bulunabilmesi ve değerlendirme yeteneği

i. Öğrencilerin, arkadaşlarının değişik düşünce ve görüşleri
rülü olma alışkanlığı kazanmaları amaçlanıyorsa,

j. Öğretici-öğrenci iletişimini güçlendirmek, öğrencinin kon
cünü geliştirebilmek, birlik ve beraberlik duygusunu artı
ma" yöntemi tercih edilmelidir.

Uygulama Şekli ve Süreci

a. Tüm öğrencilerin birbirlerini ve öğreticiyi rahatça görüp duyabileceği "U" şeklinde ya da hilal biçiminde bir oturma düzeni tercih edilir.

b. Ortaya ilginç bir soru atılması, bir örnek olay, bir fıkra veya kısa bir hikâye anlatılması, görsel ve işitsel ders araçlarından yararlanılması, konu ile ilgili çarpıcı bir ifade kullanılması vb. yollarla öğrencinin derse ilgisi çekilir.

c. Dersin başında, kavramların ve genellemelerin tanımı öğrenciye verilmez. Öğrenciye sorular sorularak verilen cevapların ve örneklerin yardımıyla öğreticinin rehberliğinde kavramlara, genellemelere kendisinin ulaşması sağlanır.

d. Öğrencinin, bilgilere basamak basamak ulaşacağı gözde
tıklı bir sıra içinde hazırlanır ve sorulur.

e. Öğrencilerden uzun ve ayrıntılı cevaplar alınmasına çalış
gilere ulaşma sorumluluğunun kendilerine düştüğü iyice

Yaz K

f. Bir sorudan diğerine doğal bir şekilde geçilir. Bir konu anlaşılmadan diğeri

g. Soruların çoğunluğu öğretici tarafından sorulur. Ancak öğrencilere de so kânı verilir. Öğrencilere birbirleriyle konuşma ve tartışma fırsatı tanınır.

h. Bazen soru-cevap birkaç öğrenci ile devam edebilir. Öğretici bu durumu çalışır ve sorulara cevap veremeyen öğrencileri teşvik eder.

i. Öğrencilerin uygun olmayan ve gereksiz cevaplar vermeleri öğreticiyi zorl le durumlarda öğretici sinirlenmeden, sabırla, ipuçları vererek konuyu ile

j. Bu yöntemin sadece soru-cevap şeklinde anlaşılıp başka tekniklerden yara sı durumunda sürekli sorular sorularak ders işlenilmesi, dersi sıkıcı hâle ge retici buldurmak istediği konuyla ilgili bir örnek olay anlatarak, film izleter göstererek dersin başında veya ortasında öğrencilerin dikkatlerini çekebil yöntemi, sadece soru-cevap tekniğinin özel bir kullanım şeklini değil, bir bir arada aynı amaçla kullanılmasını ifade eder.

k. Ders işlenirken ara sıra konunun anlaşılıp anlaşılmadığı kontrol edilir. Bu man zaman gelinen nokta, öğrencilere özetlettirilir ve önemli noktalara dikkatleri çekilir.

Benzetim

Kullanım Amaçları

a. Teorik bir anlatım yerine uygulamalı bir öğrenme süreci oluşturmak ve öğ sini çekerek öğrenme arzusunu geliştirmek hedefleniyorsa,

b. Öğrencinin gerçek durumun bir benzeri üzerinden ve gerçek durumun bileceği baskı olmaksızın öğrenmesi hedefleniyorsa,

c. Aslının yerine "yapay"ını, "taklid"ini koyarak öğrencinin birçok duyusunu retme sürecine katmak amaçlanıyorsa,

d. Başarı ve başarısızlığın öğretici tarafından çabucak anlaşılması isteniyorsa

e. Öğrencilerin problem çözmeyi ve karar vermeyi öğrenmeleri bekleniyorsa "benzetim (simulasyon)" yöntemi tercih edilmelidir.

Yöntemin uygula kazanımlar ve üni lerine örnekler içi 90, 99.

Uygulama Şekli ve Süreci

a. Öğrencilerin uygulama yapmaları için ders konusu ile ilgili modelleri içeren yapay bir ortam hazırlanır. Öğrencilere yeterli çalışma alanı sağlanır.

b. Öğrencilere esas amaç açıklıkla anlatılır. Aksi takdirde yapay bir ortamda modeller üzerinde çalışmak öğrencilere bir oyun gibi gelebilir ve dikkat etmeleri gereken hususlara dikkat etmeyebilirler.

Yaz K

c. Öğretici öğrencilerin serbest çalışmalarını ve kendi kendil yacak ön bilgileri verir, yaratıcılığı destekler. Uygulama e belirtir ve doğrusunu açıklar.

d. Uygulamanın sonunda bir özet ve genel değerlendirme y

Gösteri

Kullanım Amaçları

a. Öğreticinin ya da öğrenci gruplarının herhangi bir konuy deneyerek, araç ve gereçler kullanarak açıklamaları yol çekmek hedefleniyorsa,

b. Kelimelerin yetersiz olduğu fikirler, prensipler, hareketle için hem göze hem de kulağa hitap eden bir eğitimle, eğ hedefleniyorsa,

c. Öğrencilerin bilgileri ile becerilerini paralel bir şekilde gel ri (demonstrasyon)" yöntemi tercih edilmelidir.

Uygulama Şekli ve Süreci

a. Gösteri öncesinde bir planlama yapılır ve ihtiyaç duyulan malzemeler ve öğrenme basamakları hazırlanır.

b. Hazırlıklar tamamlandıktan sonra, gösterinin provası yapılır. Böyle bir deneme, araçların yeterli olup olmadığının ve çalışıp çalışmadığının kontrolünü sağlayacağı gibi zamanın uygun şekilde planlanmasına da katkıda bulunacaktır.

c. Seyredenlerin görebileceği ve işitebileceği bir oturma düzeni ve eğitim ortamı sağlanır.

d. Gösteri esnasında tartışma, dramatizasyon gibi yöntemler kullanılabilir; slayt, harita, resim, grafik, model, karatahta gibi görsel–işitsel araçlardan yararlanılabilir.

e. Gösteri, "anlama" olmaksızın "taklit etmeye" dayandığı i cilerin anlamadan sadece yapmalarına sebep olabilir. Bu d lay unutmasını hem de yaptığı işi anlamsız bulmasını do açıklamalar ve sorularla "anlayarak öğrenme"nin gerçek

f. Gösterinin sonunda, öğrenme basamaklarının bir özeti v

g. Mümkünse bir ya da iki öğrenciye gösteri aynen tekrarla

Yaz K

Eğitici Oyun

Kullanım Amaçları

a. Amaç, oyunu eğitim sürecine katarak, öğrenciler için öğrenmeyi eğlence
mekse,

b. Öğrencinin kendini ifade edebildiği, yeteneklerini fark ettiği, yaratıcı pota
lanabildiği ve çeşitli becerilerini geliştirebildiği bir öğrenme-öğretme orta
mak isteniyorsa,

c. Birden fazla duyuyu öğrenme sürecine katarak, fiziksel ve zihinsel yeten
uyum ve duygusal olgunluğu geliştirmek amaçlanıyorsa,

d. Dikkatlerin en yoğun olduğu anlar kullanılarak öğrenme kolaylaştırılmak

e. Öğrencilerin zaten sahip oldukları bir dili eğitim sürecine katarak oyunun
bir biçimde öğrenmelerini sağlamak hedefleniyorsa,

f. Öğrencilerin birikmiş enerjilerini yerinde ve zamanında kullanmaları isten

g. Çekingen ve güvensiz öğrencilerin de kendilerini daha rahat hissederek
retme sürecine aktif olarak katılmaları amaçlanıyorsa,

h. Öğrencilerin karar verme, kurallara uyma, başkalarına karşı saygılı ve
grup içinde davranışlarını denetleme, başkaları ile iş yapabilme özellikleri
leri hedefleniyorsa,

i. Öğrencilerin kendilerini ve birbirlerini, öğreticilerin de öğrencilerini tanıma
ması, öğrenciler arasındaki gruplaşmaların azalması isteniyorsa,

j. Öğrencilere durumu yalnızca kavrama yerine aynı zamanda hissetme i
mak, hislerini ve tutumlarını açıklama fırsatı sunmak amaçlanıyorsa "eğitic
temi tercih edilmelidir.

Uygulama Şekli ve Süreci

a. Öğretici, öğretim amacına ve gruba uygun bir oyun seçer.

b. Dersten önce oyunun ayrıntıları grubun ihtiyaçlarına göre değişebilecek esneklikte planlanır.

c. Oyun alanı seçilir ve gerekiyorsa araçlar önceden temin edilir.

d. Öğrenciler oyun için heyecanlandırılır.

e. Sınıfta serbest ve güvenli bir atmosfer oluşturulduktan sonra oyun başlatılır. Gerektiğinde öğretici de oyunun bir üyesi olur.

f. Oyun sırasında öğretici taraf tutmamaya, adaletli olmaya özen gösterir.

Uygulama örnekle
etkinlikler için bk. s
78, 126.

Yaz K

Rol Oynama

Kullanım Amaçları

a. Kendiliğinden meydana gelen, hazırlıksız, yaşam tecrübe nuluşların gerçekleştirilmesi yoluyla öğrencilerin, başka b başkalarının nasıl hissettiğini, düşündüğünü ve etkinlikte nına kavuşması hedefleniyorsa,

b. Birtakım durum ve olayların, hareket, konuşma ve taklit hayalî bir ortam içinde canlandırılması yoluyla öğrenciler kinme ve baskı hissetmeksizin tartışabilmeleri amaçlanıyo

c. Öğrencinin, öğrenme-öğretme sürecinde hoşlanacağı bir böylece daha fazla tecrübe edinmesi bekleniyorsa,

d. Öğrencilerin yüz yüze gelecekleri gerçek durumlar için ha mesi durumunda soğukkanlı olmayı öğrenmeleri, yaratıcı lişmesi isteniyorsa "rol oynama (dramatizasyon)" yöntem

Uygulama Şekli ve Süreci

a. Drama için önceden açık ve net eğitim amaçları belirlenir.

b. Canlandırma yapılacak konu belirlenir, ancak net sınırları çizilmez. Öğrencilerin canlandırma esnasında duygularını rahatça ifade etmelerine imkân tanıyan, doğaçlama geliştirebilecekleri bir çerçeve çizilir.

c. Dersten önce oyunun ayrıntıları planlanır. Planlama öğrencilerin ihtiyaçlarına göre değişebilecek esneklikte yapılır.

d. Rolleri belirlerken öğrenci karakterleri göz önüne alınır. Sınıfta serbest ve güvenli bir atmosfer oluşturulur.

e. Tüm öğrenciler öğreticileriyle birlikte dramaya katılırlar. Dışarıda seyirci olmaz.

f. Canlandırma yapıldıktan sonra "U" pozisyonunda ya da ö rencilerle şu aşamalar sırasıyla tartışılır: (*i*) **tanımsal düze** (*iii*) **bilgi düzeyi**, (*iv*) **tecrübe düzeyi**.

- *Tanımsal Düzey:* Tartışmaya başlarken ilk önce oyn rum ya da roller adlandırılır, tanımlanır. Böylece et gözden geçirilmesi sağlanır. Bunun için, öğretici, ö lar sorar.
- *Duygusal Düzey:* Öğrencilerin, etkinlik sırasında farl ne hissettikleri sorulur ve böylece kendi duyguların

Yaz K

- *Bilgi Düzeyi:* Yapılan etkinliğe ilişkin konular, kavramlar, ilkeler, davra
larla ilgili bilişsel düzeyde bilgilenmeyi amaçlayan sorular sorulur. Bu
hazırlanmasında grubun eğitim amaçları, etkinlik öncesinde o etkinli
rak işlenmiş konular, kavramlar, ilkeler, göz önünde bulundurulur. Bu
tici, açıklamalarda bulunur. Bilgilerin bilişsel düzeyde kavranması içi
sorulan soruların yanı sıra öğreticinin yapacağı açıklamalara da ihtiya
- *Tecrübe Düzeyi:* Öğrencilerin etkinlikte yaşadıkları ile gerçekte ken
arasında ilişki kurabilmeleri için sorular sorulur.

İş Başında Eğitim

Kullanım Amaçları

a. Öğrencinin bizzat yaparak, yaşayarak gerektiği biçimde öğrenmesi amaç
b. Öğrenciye bilgi ve beceriyi birlikte edinme ve kullanma imkânı sağlamak h
sa "iş başında eğitim" yöntemi tercih edilmelidir.

Uygulama Şekli ve Süreci

a. Eğitim etkinliğinde öğretici yapılacak işin basamaklarını gösteren, öğrencilerin sorularına cevaplar bulabileceği "çalışma kâğıtları" hazırlar. Çalışma kâğıtları, işe ilişkin tüm ayrıntıları, çizimleri ve şekilleri kapsar.
b. Öğretici, yapılması gereken işi, çalışma kâğıtları üzerinde anlatır. Öğrenci işin basamaklarını buradan kolaylıkla izleyebilir, daha sonra da hatırlama imkânına kavuşur.
c. Öğrenci, öğreticinin gözetiminde, çalışma kâğıdından da hatırlama amacıyla yardım alarak uygulamayı gerçekleştirir.

Uygulama örnekle
etkinlikler için bk.
Yöntemin uygular
kazanımlar ve ünit
lerine örnekler için
90, 99.

d. Uygulama sonrasında, öğretici ve öğrenci birlikte yapılan işi değerlendir
mada eksikler ve yanlışlar üzerine konuşulduğu gibi doğru yapılan davran
kiştirilmek amacıyla dile getirilmesinde fayda vardır.

Örnek Olay İncelemesi

Kullanım Amaçları

a. Eğitim etkinliğinde yaşamdan alınan gerçek ya da kurgusal bir olay aracıl
menin günlük yaşam sorunlarına transferini kolaylaştırmak amaçlanıyorsa
b. Sorunlu bir olay hakkında, gerçek ve geçerli bilgileri, öğrencilerin bizzat

Yaz K

bu olayı anlatmaları, olay hakkında gerekli verileri toplar
etmeleri ve değerlendirmeleri yoluyla elde etmeleri hede

c. Soyut olarak öğrenilecek ilke ve kavramlar için pratik bi nin eleştirel değerlendirmesi için inanılır ve anlaşılır örnek

d. Öğrencilerin, dikkatle çözümlenmiş birçok olayda gözler limsel kuramları geliştiren ve ölçen bir yöntem kazanmal

e. Öğrencilerin, zihinsel davranış değişiklikleri ile birlikte, ola geliştirme becerilerini, grup içi iletişimlerini de geliştirme

f. Olayların derinlemesine incelenmesi yoluyla, öğrencilerin önlemek hedefleniyorsa,

g. Öğrencilere kişisel sorunları, objektif bir yaklaşımla çözm teniyorsa,

h. Öğrencileri, eleştirel düşünceye alıştırarak, onların güdü geliştirmesine yardımcı olmak hedefleniyorsa,

i. Öğrencileri, ileride karşılaşabilecekleri durumlarla ilgili ola celeme yapmaya, kaynaklara başvurmaya yöneltmek hed

j. Öğrencilerin, insanların karar verirken bazı ilkelere bağlı o lece inanç–tutum, inanç–amel ilişkisini doğru olarak kav

k. Öğrencinin bilgiyi kendisinin bulması ve bu yolla kalıcı öğ lanıyorsa,

l. Eski bilgilerin hatırlanması, kavranması, uygulanması, ana yapılmasıyla yeni bilgilere ulaşılması hedefleniyorsa "örn tercih edilmelidir.

Uygulama Şekli ve Sûreci

a. Öğrencilerin düzeylerine uygun, çözümü gerektiren bir sorunu olan, temel ayrıntıları belirlenmiş, mantıklı bir ilişkiyi ele alan, olmuş veya olabilecek özelliklere sahip bir örnek olay belirlenir.

b. Öğrencilerin, örnek olay incelemesi yöntemiyle ders yapmaya, derse katılmaya, tartışmaya, yeni bilgiler keşfetmeye istekli ve hazır olmalarını sağlayacak bir giriş yapılır ve örnek olay anlatılır veya okutulur.

c. Örnek olayla ilgili sorular mantıklı bir sıra içinde sorulur.

d. Bir konu anlaşılmadan diğerine geçmemeye, konu dışına çıkmamaya özen gösterilir.

Yaz K

e. Bu yöntemde, öğrencinin bizzat derse katılımı şarttır. Herhangi bir sebe
konusu yöntemle ders yapmaya hazır değilse, ortaya atılan sorulara öğre
yurucu cevaplar alınamıyorsa, öğretici ya yöntem değiştirir ya da öğrencile
tılmalarını sağlayacak farklı stratejiler kullanır.

f. Öğrencilerin kendi düşüncelerini rahatça ortaya koyabilmelerine imkân s
fın kurallarına uymak şartıyla, öğrenciler kişisel görüş ve düşüncelerini ce
ya koyup savunabilmelidir. Bunun için öğretici, öğrencilerini saygıyla dinl

g. Öğretici, kavram, ilke ve çözümleri kendisi açıklamaz. Öğrencilerin bulmala
yönlendirmeleri yapar. Öğrenciler, eğer basit cevaplar veriyorlarsa "Eğer bu
başına gelseydi ne yapardın?", "Bu ne kadar doğru?", "Bu durumda başka
lir?", "Bu durumda sen olsaydın ne hissederdin?" vb. yan sorularla tartışma

h. Tartışma sonunda ortaya çıkan ilke ve sonuçlar ile görüş birliğine varılan
lirlenip tahtaya yazılır ve öğrencilerin not almaları sağlanır.

i. Örnek olaydan elde edilen sonuçların günlük hayata nasıl aktarılabileceği üzeri

Grup Tartışması

Kullanım Amaçları

a. Öğrencilerin tamamının derse katılımını sağlamak isteniyorsa,

b. Tartışma konusu edilen sorunu birçok ve çeşitli görüş açılarına göre işler
niyorsa,

c. Öğrencilere, birlikte düşünme ve düşüncesini ifade etme kültürü kazandı
lanıyorsa,

d. Öğrencilerin ifade becerilerini, sosyal gelişimlerini, kendilerine güvenlerin
rek daha bağımsız bireyler olmalarına katkı sağlamak hedefleniyorsa "gr
sı" yöntemi tercih edilmelidir.

Uygulama Şekli ve Süreci

a. İyi bir tartışma konusu seçilir ve sınıf, mevcuduna göre birkaç gruba ayrılır.

b. Açık bir amaç belirlenir. Zaman kaybının önüne geçilmesi ve tartışmanın verimli olması için öğrencilerin tartışmaya iyi bir biçimde önceden hazırlanabilmelerine zaman ve imkân tanınır.

c. Hem konuşmanın yönetimi bakımından hem de her bir grup üyesine düşüncelerini açıklama fırsatı verilebilmesi için gruplara birer başkan seçilir.

Uygulama örnekle
etkinlikler için bk.
Yöntemin uygula
kazanımlar ve üni
lerine örnekler içi
93, 95.

Yaz K

d. Herkesin birbirini rahatça görebileceği ve işitebileceği bir

e. Tartışmanın sonucu, fikir alışverişi olabileceği gibi bir kar

f. Grup tartışması yönteminin "küçük grup tartışması" (top ra bölünmesi), "münazara" (jürili grup tartışmaları), "vızı ma grupları da denilen bu yöntemde her bir grup üyesi k eder.), "fikir taraması" (Kısa süreli tartışma grupları türü dört–dokuz kişiden oluşan gruplarda belli bir konu üzer lur.), "forum" (Bu yöntemde küçük bir grup öğrenci diğe nunun sonucunda dinleyiciler konuşmacılara konuya ilişk ne soru yöneltilen öğrenci o sorunun cevabını verebilece malarda bulunur.) gibi uygulamaları da yapılabilir.

Kavram Haritası

Kullanım Amaçları

a. Uzun ya da karmaşık bir konunun özetlenmesi hedeflen

b. Bilginin anlamlı bir şekilde ve uzun süre hatırlanması iste

c. Bilginin daha verimli bir şekilde kullanılabilmesi amaçlanı

d. Konuların öğretimini ve öğrenmeyi kolaylaştırmak isteniy

e. Amaç, öğrencilerin yanlış anlamalarını tespit etmek ve ölçn

f. Anlamlı bir öğrenmeyi gerçekleştirmek ve değerlendirm ram haritası" yöntemi tercih edilmelidir.

Uygulama Şekli ve Süreci

a. Haritada yer verilecek kavramlar en fazla üç sözcükle temsil edilir.

b. Kavramların yerleşimi genelden özele doğru hiyerarşik olarak sıralanır.

c. Bağlama sözcükleri uygun şekilde nitelendirilir.

d. Haritada kavramlarla bağlantılar arasındaki ayrımın belirgin olması sağlanır.

e. İki kavram arasındaki bağlantıların anlamlı olmasına dikkat edilir.

f. İlişki doğru şekilde temsil edilir.

g. Kavramlar arasındaki çapraz bağlantılar yeterli ölçüde gösterilir.

Yaz K

Sesli Okuma

Kullanım Amaçları

a. Kelimelerin doğru telaffuzunu öğretmek amaçlanıyorsa,
b. Yanlış telaffuzları düzeltmek isteniyorsa,
c. Dinleyenlerde okunanlara ilgi uyandırmak hedefleniyorsa "sesli okuma" stratejisi kullanılmalıdır.

Uygulama Şekli ve Süreci

a. Metin, öğretici veya öğrenciler tarafından, metne uygun bir şekilde, kelimeleri doğru telaffuz ederek, vurgu ve tonlamalara dikkat ederek, noktalama işaretlerinin ve harekelerin gerekleri yerine getirilerek, okuma gereksiz yere kesilmeden okunur.

Uygulama örnekle
etkinlikler için bk.
143-147, 149, 15

Yöntemin uygular
kazanımlar ve üni
lerine örnekler içi
77, 78, 89, 90, 9

Söz Korosu

Kullanım Amaçları

a. Kelimelerin doğru telaffuzunu öğretmek amaçlanıyorsa,
b. Yanlış telaffuzları düzeltmek isteniyorsa,
c. Dinleyenlerde okunanlara ilgi uyandırmak hedefleniyorsa,
d. Birlikte çalışma bilinci geliştirilmek isteniyorsa "söz korosu" stratejisi kulla

Uygulama Şekli ve Süreci

a. Metin, kısa parçalar hâlinde metne uygun bir şekilde, kelimeler doğru telaffuz edilerek, vurgu ve tonlamalara dikkat edilerek, noktalama işaretlerinin ve harekelerin gerekleri yerine getirilerek, okuma gereksiz yere kesilmeden öğretici ya da seçeceği bir öğrenci tarafından okunur.
b. Okunan kısa parçayı sınıfın tamamı katılımlı bir şekilde tek bir ağızdan tekrar eder. Bu şekilde metnin tamamı bitene kadar devam edilir.
c. Sınıfın gruplara ayrılması şeklinde ya da iki ana grubun diyaloğu biçiminde de icra edilebilir.

Uygulama örnekle
etkinlikler için bk.

Yöntemin uygular
kazanımlar ve üni
lerine örnekler içi
77, 78, 90, 99.

Birbirine Okuma

Kullanım Amaçları

a. Kelimelerin doğru telaffuzunu öğretmek amaçlanıyorsa,
b. Yanlış telaffuzlar düzeltilmek isteniyorsa,

Yaz K

c. Dinleyenlerde okunanlara ilgi uyandırmak hedefleniyorsa
d. Öğrencilerin birbirlerinden öğrenmelerini sağlamak hede
e. Yeni öğrenilen bilgilerin öğrencide kalıcılaşması destekle
f. Öğrenme ortamının öğrenmeye uygunluğunu sağlamak
g. Birlikte çalışma bilinci geliştirilmek isteniyorsa "birbirine okuma" stratejisi kullanılmalıdır.

Uygulama Şekli ve Süreci

a. Öğrenciler birbirleriyle eşleştirilir. Eşleştirme ya üst kur-alt kur öğrencileri arasında ya da eş düzeydeki öğrenciler arasında yapılır.
b. Metin, bir öğrenci tarafından okunur, diğeri tarafından dinlenir. Birbirlerinin derslerini dinleyen öğrenciler karşılaştıkları güçlükleri beraberce aşarlar.
c. Öğrencilere özellikle harfleri telâffuzlarını kavramaları için aynayla çalışmaları, okurken aynada kendilerini incelemeleri suretiyle bu yöntemi kendi kendine uygulamalarını da sağlayınız.

Görsel İmge Okuma

Kullanım Amaçları

a. Öğrencilerin hafızalarında sözel olarak kalması zor olaca aracılığıyla uzun süre saklamalarına yardımcı olmak isten
b. Görsel imajın duyuşsal etkisinden yararlanmak amaçlanıy
c. İşlenen konuya ilgi uyandırmak hedefleniyorsa,
d. Öğrencilerin uyanmış ilgileri süreklileştirilmek isteniyorsa,
e. Farklı öğrenme aracı kullanmış olmak amaçlanıyorsa "görsel imge okuma" stratejisi uygulanır.

Uygulama Şekli ve Süreci

a. İşlenen konuyu ifade eden grafik, resim, karikatür, tablo, şema, şekil vb. herhangi bir görsel imgenin işlem sırasına göre dizilmesi, görsel imgede ifade edilenlerin metin olarak yazılması, eksik resmin tamamlanması, görsel imge üzerine konuşulması gibi belli bir mantıkla "okuma" yapılması tarzında uygulanır.

Yaz K

Ezberleme

Kullanım Amaçları

a. Hafızayı güçlendirmek hedefleniyorsa,
b. Öğrencilere öz güven kazandırmak isteniyorsa,
c. Metinlerin dil özelliklerinin kavranmasını sağlamak amaçlanıyorsa,
d. İbadetlerde ve günlük hayatta kullanmak için sûre ve âyetlerin "gönüle"(e
den) nakşedilmesi amaçlanıyorsa "ezberleme" stratejisi uygulanır.

Uygulama Şekli ve Süreci

a. İlgi ve ihtiyaç duyulan metinler, belirlenen sürede ve tekrarlar yapılarak ezberlenir.
b. Öğrenme ortamında ya da öğrenme dışı ortamlarda ve çeşitli etkinliklerde okunur.
c. Bu yöntem uygulanırken ezberlenecek metni kelime kelime ya da cümle cümle tekrar etmek, okunacak metni bir bütün olarak sık sık okumak, ezberlenecek metni kaset veya CD'den sürekli dinlemek gibi ezberleme stratejileri kullanılabilir.

Uygulama örnekle
etkinlikler için bk.
148.
Yöntemin uygulan
kazanımlar ve üni
lerine örnekler içi
79, 95.

Güdümlü Konuşma

Kullanım Amaçları

a. Belirli bir konuda sahip olunan bilgilerin, duygu ve düşüncelerin etkili bir şekilde aktarılması amaçlanıyorsa,
b. Öğrencilerin öz güven kazanmaları desteklenmek isteniyorsa,
c. Öğrencilerin sözel ifade becerileri kazanmaları hedefleniyorsa,
d. Akranlar arası ve akranlardan öğrenmeyi desteklemek hedefleniyorsa,
e. Belli bir konudaki bilgileri harekete geçirmek amaçlanıyorsa,
f. Öğrencilerin bir kısmının ya da tamamının derse katılması sağlanmak isteniyorsa "güdümlü konuşma" stratejisi kullanılabilir.

Uygulama Şekli ve Süreci

a. Bir konu belirlenir.
b. Öğrencilerden beyin fırtınası ya da araştırma yapmaları istenir.
c. İsteyenlerin konu hakkında ulaştıkları bilgilerini, duygu ve düşüncelerini sözlü olarak aktarmaları sağlanır.

Uygulama örnekle
etkinlikler için bk.
54, 57, 61, 113, 1
Yöntemin uygulan
kazanımlar ve üni
lerine örnekler içi
80, 94, 95, 96.

Yaz K

Güdümlü Yazma

Kullanım Amaçları

a. Belirli bir konuda sahip olunan bilgilerin, duygu ve düşür
rılması amaçlanıyorsa,

b. Öğrencilerin öz güven kazanmaları desteklenmek isteniy

c. Öğrencilerin yazılı ifade becerileri kazanmaları hedefleniy

d. Akranlar arası ve akranlardan öğrenmeyi desteklemek he

e. Belli bir konudaki bilgileri harekete geçirmek amaçlanıyo

f. Öğrencilerin belli bir konuda ayrıntılı olarak düşünüp ar
yorsa,

g. Öğrencilerin olay ve olgulara dair kendi kanaatlerini olu
defleniyorsa,

h. Öğrencilerin başkalarını dikkate alarak ve muhtemel eleş
ba katarak belirlenen konuda ulaştıkları sonuçları kendi b
ları amaçlanıyorsa,

i. Öğrencilerin bir kısmının ya da tamamının derse katılma
dümlü yazma" stratejisi kullanılabilir.

Uygulama Şekli ve Süreci

a. Bir konu belirlenir.

b. Öğrencilerden, okuma, inceleme ve araştırma yapmaları istenir.

c. Öğrencilerden konu hakkında kanıtlara dayanan ya da var olan bilgilerinden, öznel düşünce ve kanaatlerinden hareketle bilgilerini, duygu ve düşüncelerini, görüşlerini yazmaları istenir.

d. Yazılar öğretici tarafından okunarak ilgili öğrenciye geri bildirim verilir. Ayrıca yazısını paylaşmak isteyen öğrencilere öğrenme ortamında fırsat sağlanır.

e. Benzer uygulama, serbest yazma şeklinde de (bireysel yazma) uygulanabilir.

Bulmaca

Kullanım Amaçları

a. Yalnız başına çalışma alışkanlığı geliştirmek amaçlanıyors

b. Öğrencilerde problem çözme, odaklanmış düşünme, b
zevkini yaşama gibi beceriler geliştirmek hedefleniyorsa,

Yaz K

c. Öğrencilerin eğitim ve eğlence yaklaşımlı bir eğitim ortamında yaşamaları isteniyorsa "bulmaca" stratejisi kullanılabilir.

Uygulama örnekle
etkinlikler için bk.
114, 129, 130, 14

Yöntemin uygular
kazanımlar ve üni
lerine örnekler içi
82, 87, 92, 93.

Uygulama Şekli ve Süreci

a. Öğrenilecek ya da öğrenilip öğrenilmediği denetlenecek bilgiler belirlenir.
b. Belirlenmiş bilgi birimleri ve öğrencilerin düzeyleri göz önünde bulundurularak uygun bir bulmaca formu hazırlanır.
c. Öğrencilere bulmaca formları dağıtılır ve doğru cevapları bulmaları beklenir.

Not Alarak Okuma-Dinleme/Özetleyerek Okuma-Dinleme

Kullanım Amaçları

a. Bir metnin ana hatlarını yazılı ya da sözlü olarak ifade etmek amaçlanıyo
b. Öğrencilerin hazırlanmış sorulara belirlenmiş bir metinden cevaplar bulma niyorsa,
c. Özet çıkarmak, metnin önemli noktalarının hafızada kalıcılığını sağlamak b
d. Öğrencilerin yazılı ifade becerileri kazanmaları hedefleniyorsa,
e. Öğrencilerin belli bir konuda önemli olanla olmayanı fark etmeleri sağlanmak isteniyorsa,
f. Öğrencilerin bir kısmının ya da tamamının derse katılması sağlanmak isteniyorsa "not alarak okuma-dinleme/özetleyerek okuma-dinleme" stratejisi kullanılabilir.

Uygulama örnekle
etkinlikler için bk.
56, 57, 110-111,
122, 123, 133-13
147.

Yöntemin uygular
kazanımlar ve üni
lerine örnekler içi
76, 83, 85, 89, 1

Uygulama Şekli ve Süreci

a. Metin ya ayrıntılı ve dikkatli bir şekilde okunur ya da kabaca gözden geçirilir.
b. Ardından amaca göre uygun tarzda ve uzunlukta bir özet yapılır.
c. Aynı uygulama bir "dinleme" deneyimi yaşarken de gerçekleştirilebilir.

Katılımlı Dinleme

Kullanım Amaçları

a. Anlatılanların daha iyi kavranması hedefleniyorsa,
b. Konuşmacının, dinlendiğini fark etmesi amaçlanıyorsa,

Yaz K

c. Karanlık kalan ya da yeterli açıklıkta vurgulanmayan husu sı isteniyorsa,
d. Muhataba kendisine değer verildiğini hissettirmek amaçlanıyorsa,
e. Konuşmacıya odaklanmanın sağlanması hedefleniyorsa "katılımlı dinleme" stratejisi uygulanabilir.

Uygulama Şekli ve Süreci

a. Bir konuda bir konuşmacının konuşması dinlenir.
b. Konuşmacının sözlerine bağlı olarak dinleyici zaman zaman uygun yerlerde sorular yöneltir.
c. Dinleyici, dinlediklerini kendi ifadeleriyle özetleyerek doğru anlayıp anlamadığını konuşmacıya denetletir.
d. Dinleyici, konuşmacının aktardığı konuya dair kendi bilgilerini uygun yerlerde ekler.

Metin Tamamlama

Kullanım Amaçları

a. Öğrencilerin bilgileri, öğretici tarafından denetlenmek ist
b. Yeni bilgilere ulaşılmasını sağlamak üzere öğrencilerin m niyorsa,
c. Öğrencileri araştırmaya yönlendirmek amaçlanıyorsa,
d. Muhatapların bilgilerinin düzeyi hakkında fikir sahibi olm
e. Hayal dünyasını zenginleştirmek hedefleniyorsa,
f. Yazma becerisini geliştirmek isteniyorsa "metin tamamla

Uygulama Şekli ve Süreci

a. Bir metin belli bir bölüme kadar okunur ya da dinletilir.
b. Öğrencilerden ana temaya, duygu ve düşünce yönünden metnin başlangıcına uygun olmak kaydıyla metnin devamının özgün olarak tamamlanması istenir.
c. Amaçla paralel olarak değişik şekillerde de uygulanabilir. Örneğin bir metnin anahtar kelimeleri boşluklar şeklinde bırakılıp boşlukların tamamlanması, metnin sonu verilip uygun bir başlangıç üretilmesi, işlem basamaklarından oluşan bir metinde bazı basamaklar eksik verilip eksikliklerin giderilmesi, bir görsel imgenin bileşenlerinin isimlerinin yazılması istenebilir.

Yaz K

ÖĞRENME-ÖĞRETME YÖNTEMLERİNİN AVANTAJLARI / DEZAVANTAJLARI

	Öğrenme Ortamının Organizasyonunda İlave Yük Getirmemesi	İlave İmkân Gerektirmemesi	Öğrenci Davranışlarının Yönetilmesine Katkıda Bulunması	Ölçme Değerlendirmeye Katkısı	Temel Becerileri Desteklemesi	Değerleri Desteklemesi	Kalabalık Gruplarda Uygulanabilirlik	Farklı Kurlarda Uygulanabilirlik	Örneklerin Geçtiği S
Anlatım	+	+	+			+	+	+	57, 64, 85, 86, 87, 88, 91, 92, 9
Benzetim			+	+	+	+		+	90, 99.
Birbirine Okuma	+	+	+		+	+	+	+	64, 77, 78, 90, 98, 99.
Buldurma	+	+	+	+	+	+	+	+	50, 57, 61, 85, 86, 97, 106, 108.
Bulmaca	+		+	+	+	+	+	+	47, 55, 82, 87, 92, 93, 114, 129,
Eğitici Oyun			+	+	+	+	+	+	48, 58, 78, 126.
Ezberleme	+	+		+	+	+	+	+	49, 79, 95, 148.
Görsel İmge Okuma	+		+	+	+	+	+	+	50, 54, 79, 83, 84, 101, 112, 11
Gösteri			+	+	+	+	+	+	83, 84, 94.
Gözlem			+	+	+	+	+	+	110-111, 131, 83, 84.
Grup Tartışması	+	+	+	+	+	+		+	50, 58, 93, 95.
Güdümlü Konuşma	+	+	+	+	+	+	+	+	50, 52, 54, 57, 61, 80, 94, 95, 9
Güdümlü Yazma	+	+	+	+	+	+	+	+	51, 58, 60, 64, 66, 76, 82, 83, 9 124-125, 130, 132.
İş Başında Eğitim			+	+	+	+		+	48, 90, 99.
Katılımlı Dinleme	+	+	+	+	+	+	+	+	76, 85, 86, 87, 88.
Kavram Haritası	+	+	+	+	+	+	+	+	54, 57, 58, 65, 76, 85, 113, 121,
Metin Tamamlama	+	+	+	+	+	+	+	+	52, 76, 84, 85, 91, 95, 96, 101, 120, 121, 128, 137-139.
Not Alarak Okuma-Dinleme	+	+	+	+	+	+	+	+	51, 52, 56, 57, 76, 83, 85, 89, 1 119, 121, 122, 123, 133-136, 14
Özetleyerek Okuma-Dinleme	+	+	+	+	+	+	+	+	51, 52, 56, 57, 76, 83, 85, 89, 1 119, 121, 122, 123, 133-136, 14
Örnek Olay İncelemesi	+	+	+	+	+	+	+	+	60-61, 88, 127.
Rol Oynama			+	+	+	+		+	108, 150-152.
Sesli Okuma	+	+	+	+	+	+	+	+	47, 77, 78, 89, 90, 99, 48, 143-1
Soru-Cevap	+	+	+	+	+	+	+	+	47, 57, 61, 64, 83, 85, 86, 87, 8
Söz Korosu	+	+	+	+	+	+	+	+	48, 77, 78, 90, 99.
Tartışma	+	+	+	+	+	+	+	+	94, 95, 97, 108.

Yaz K

Ders İşleniş Süreci

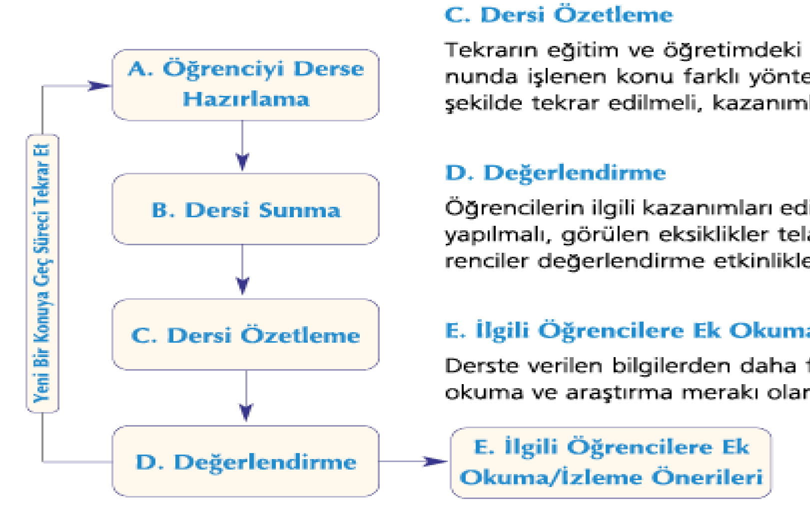
Yaz Kur'an kurslarında ders işleme süreci aşağıdaki basama

A. Öğrenciyi Derse Hazırlama

Öğrencinin derste işlenen konuları kavrayıp ilgili kazanımla duygusal açıdan derse hazırlıklı olması gereklidir. Yaz Kur'a nın çokluğu ve zaman kısıtlılığı göz önünde bulundurulduğ ders öncesinde hazırlık yapmalarını sağlayacak ödevler ver ödev verilirken amacın öğrencinin derse kendini hazır hisse ile izlemesi olduğu unutulmamalı, öğrenciyi bıktırıcı ödevler

B. Dersi Sunma

Öğretici, zamanı verimli kullanmak ve bütün öğrencilerin al sağlamak için konunun gerektirdiği farklı öğretim yöntemler gili kazanımları elde etmelerini sağlamalıdır.

C. Dersi Özetleme

Tekrarın eğitim ve öğretimdeki önemi nunda işlenen konu farklı yöntem ve s şekilde tekrar edilmeli, kazanımların ka

D. Değerlendirme

Öğrencilerin ilgili kazanımları edinme d yapılmalı, görülen eksiklikler telafi edil renciler değerlendirme etkinliklerini sın

E. İlgili Öğrencilere Ek Okuma/İzlem

Derste verilen bilgilerden daha fazlasın okuma ve araştırma merakı olan öğren li farklı meler ve sevi lerde b

Yaz K

Kur	III
Öğrenme Alanı	Kur'an-ı Kerîm
Ünite	Kur'an-ı Kerîm'den Bölümler Ezberliyoru
Kazanım	Bakara sûresinin 285-286. âyetlerini ezb
Süre	İki ders saati

Örnek Ders İşlenişi 1

A. Öğrenciyi Derse Hazırlama

- Dersten bir gün önce öğrencilerinizden Bakara sûresinin 285-286. âyetleri birkaç kere mealiyle birlikte okumalarını ve bu âyetlerde geçen tecvid ku rak işaretlemelerini isteyiniz (not alarak okuma).
- Öğrencilerinize tecvid kurallarını işaretlerken tekrardan kaçınmak için numar lanabileceklerini, sıra ile âyetlerde geçen tecvid kurallarına birer numara veri tecvid kuralı geldikçe de numarayı kelimenin altına yazmakla yetinmelerini s

B. Dersi Sunma

- Öğrencilerinizin ezberleyecekleri âyetlere ilgilerini çekmek ve meraklarını için hazırlıkları sırasında âyetlerin mealini okurken nelerin ilgilerini çektiğ mealinde daha önceki kurlarda öğrendikleri bilgileri hatırlatan, pekiştiren layıp rastlamadıklarını sorunuz. "Soru-cevap" yöntemi ile yapacağınız bu luyla itikat, ibadet ve siyer öğrenme alanlarıyla ilişki kurunuz.
- Mushaflarından dikkatle takip etmelerini söyleyerek âyetleri yüksek sesle ve tecvid kurallarına dikkat ederek tane tane okuyunuz ya da iyi okuy sınıfa davet ederek okutunuz.
- Âyetleri bir kere de meşhur bir kârinin kaset veya CD'sinden dinletiniz. Din meden önce öğrencilerinize dinleyecekleri kişinin hayatı ve Kur'an öğren hakkında kısa bir bilgi veriniz.
- Âyetleri paylaştırarak birkaç öğrencinize iki-üç kere yüzünden okutunuz. pılan yanlışlara dikkat çekerek bütün öğrencilerin yanlış okunan kısımları da işaretlemelerini sağlayınız.

> Genellikle öğrenciler birbirlerine benzer hatalar yaptıkları için bi tığı hatalar bütün öğrenciler için yol gösterici olacaktır.

Yaz K

- Âyetleri kasetten tekrar dinleteceğinizi söyleyerek işaretl
duğuna özellikle dikkat etmelerini isteyiniz. Kasetten birl
- Ardından âyetleri "söz korosu" yöntemiyle okumaya ba
duraklar arasında kalan kısımları üçer kere okuyunuz. Ö
nuzda sizi mushaftan takip ederek dinlemelerini, ikincisi
mushafı değil sizin ağız hareketlerinizi izlemelerini ve üçü
malarını söyleyiniz. Yanlış okuyuşlar olduğunda bir sonra
kısmı tekrarlatınız.
- Öğrencilerinizi yedi-sekiz kişilik gruplara ayırınız. Her âyeti c
kısmı farklı bir grupla yine söz korosu yöntemi ile okuyunu
yısının azalması yapılan yanlışları daha kolay fark etmenizi
- Koro okumalarının sonunda her öğrenciye birer âyet ol
nuz. Yanlış okunan kelimeleri sınıfa topluca okutarak do
yınız. Öğrencilere âyetleri okuturken belli bir sıra takip e
her an hazır olmalarını ve dersi takip etmelerini sağlayını

C. Dersi Özetleme

- Bu aşamaya kadar yapılan çalışmalar sırasında öğrencile
berlemiş olacaklardır. Bu aşamada dersi pekiştirme amac
den yararlanınız.
- Öğrencileri beşer-altışar kişilik gruplara ayırınız. Dersten ö
sinin 285-286. âyetlerinin bulunduğu sayfanın grup say
Fotokopideki âyetleri her bir kelime ayrı parçada kalacak
durunuz. Kelimeleri kesip torbalara doldururken kesilen
masına, her torbada Bakara sûresi 285-286. âyetlerinin e
lunmasına dikkat ediniz.
- Gruplara birer torba vererek mushafa bakmadan âyetleri
grup içinde yardımlaşarak sıraya dizmelerini söyleyiniz.
- Gruplar çalışmalarını tamamladığında grupların yerlerini
lı bir grubun yaptığı düzenlemeyi mushafla karşılaştırarak
Belirlenen yanlışların ilgili gruplara bildirilmesini isteyerek
zeltilmesini temin ediniz. Son olarak âyetleri yüksek sesl
öğrencilerinizden yaptıkları çalışmalar üzerinden sizi taki

D. Değerlendirme

- Öğrencilerinize üç-dört gün süre vererek derste yaptığın
yiniz. Bu süre boyunca "birbirine okuma" yöntemi ile te
larda okuyabileceklerini ("iş başında eğitim") hatırlatınız.

Yaz K

- Öğrencilerinize Kur'an-ı Kerîm Ezberlemede Altın Öğütler başlıklı çalı
dağıtarak ezberleme sırasında buradaki öğütlere dikkat etmelerini söyley

E. İlgili Öğrencilere Ek Okuma/İzleme Önerileri

Fatih Çollak. *Tecvidli Kur'an-ı Kerîm Elifbası ve Namaz Duaları* (Görüntülü
destekli), Değerler Eğitimi Merkezi, İstanbul.

Hüseyin Kutlu, *Tecvitli Kur'an-ı Kerîm Elifbâsı*, Işık Yayınları, İstanbul.

İsmail Biçer, Kadir Temel & Süleyman Arabulan, *Kur'an-ı Kerîm'den Sûrel*
Açıklaması (Kaset), Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara.

Kur'an Öğreniyorum (VCD), Elif Video, İstanbul.

M. Sıddık Minşavî (okuyan), *Hatm-i Şerif ve Türkçe Meâli* (CD), Lale Kitabevi

Seyfullah Kartal (okuyan), *Yâsîn-i Şerif ve Namaz Sûreleri* (VCD), Atlas Pazar

Tayyar Altıkulaç, *Kur'an-ı Kerîm* (kaset), Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ank

Kur	I
Öğrenme Alanı	İtikat
Ünite	İslâm ve İslâm'ın Beş Şartı
Kazanımlar	1. İslâm kavramını tanımlar. 2. İslâm'ın esaslarını sayar ve açıklar. 3. İslâm'ın beş temel esas üzerine kurulduğ cak İslâm'ın bunlardan ibaret olmadığını
Süre	1 ders saati

Örnek Ders İşlenişi 2

A. Öğrenciyi Derse Hazırlama

- Konunun işleneceği dersten birkaç gün önce Hac Yolcusu Rasin adlı
dını öğrencilerinize dağıtınız. Öyküyü dikkatle okumalarını isteyiniz.

Yaz K

B. Dersi Sunma

- Derse girişi "görsel imge okuma" yönteminden yararlana
rinize İslâm Binası adlı çalışma kâğıdını dağıtınız. Onl
hadis-i şerifi okumalarını isteyiniz.
- Öğrencilerinize İslâm'ın beş esasının neler olduğunu soru
küde bu esaslarla ilgili hangi bilgilerin verildiği üzerine ko
- Önceki derslerde kelime-i şehadetle ilgili öğrenilenleri tek
lime-i şehadeti tam olarak ezberleyemeyen, düzgün oku
onlara birer kere daha okutunuz.
- Sınıfı dört gruba ayırınız. Grupların her birinden sıra ile "
taptan namaz (s. 23-27), oruç (s. 28-29), zekât (s. 31-32
sımları okumalarını isteyiniz. "Grup tartışması" yoluyla he
olan ibadetin insana neler kazandırdığını tespit etmelerin
ulaştıkları sonuçları bir sözcü aracılığıyla derste sunmalar

Bu etkinliğin hazırlıkları için Kur'an-ı Kerîm'i yüzünden okuma ve ezber ç
rasında öğrencilerle bireysel çalışma yaptığınız zaman dilimlerini kullanı
hem zaman kazanmış hem de arkadaşları okurken diğer öğrencilerin bo
larını sağlamış olursunuz.

- Bu beş esasın İslâm'ın temeli olduğunu ancak nasıl bir b
se İslâm'ın da bu esaslardan ibaret olmadığını vurgulayın
leri (ahlâkî, itikadî vb.) olduğunu sorarak öğrencilerinizde
leyiniz. Öğrencilerinizin İslâm'ın beş temel üzerine kurulu
örülmüş sağlam bir yapı olduğu fikrine ulaşmalarını sağla
- Konuşmalardan hareketle İslâm kavramının tanımını yap
likte oluşturduğunuz ortak bir ifade olmasını sağlayınız.
öğrencilerinizin defterlerine yazmalarını isteyiniz.

C. Dersi Özetleme

- Şiirle İslâm'ın Şartları adlı çalışma kâğıdındaki şiiri öğ
dümlü konuşma" yöntemini uygulayarak her öğrencinin
ve kısa açıklamasını yapmasını isteyiniz.

Yaz K

D. Değerlendirme

- Öğrencilerinizden İslâm'ın beş esasını gösteren bir şema veya resim çizm
bir yazı yazmalarını isteyiniz. Yapılan çizimleri öğrencilerden oluşan bir j
lendiriniz. En çok beğenilen çalışmaları ders yaptığınız mekânda sergileyi

E. İlgili Öğrencilere Ek Okuma/İzleme Önerileri

Asım Uysal, *Dinimi Öğreniyorum Soru-Cevap ve Hikâyelerle İslâm'ın Şartları* nevi, İstanbul 2000.

Betül Bozali, *Çocuğun Dünyası İbadet*, Sıla Kitabevi, İstanbul.

Betül Bozali, *Çocuğun Dünyası İman*, Sıla Kitabevi, İstanbul.

Kur	III
Öğrenme Alanı	İbadet
Ünite	Kutsal Yolculuk: Hac
Kazanımlar	1. Hac kavramını açıklar. 2. Haccın önemini kavrar. 3. Hac ile ilgili kavramları sayar ve açık 4. Hac ile ilgili mekânları sayar.
Süre	2 ders saati

Örnek Ders İşlenişi 3

A. Öğrenciyi Derse Hazırlama

- Hac konusunu işleyeceğiniz dersten bir gün önce "Üç Hurma" adlı öykün
Üç Hurma adlı çalışma kâğıdını fotokopi yoluyla çoğaltarak öğrencilerini
- Öğrencilerinizden öyküyü okumalarını ve öyküyle ilgili soruları cevaplam
niz ("Not Alarak ve Özetleyerek Okuma" yöntemi).

Yaz K

B. Dersi Sunma

- Öğrencilerinizin okudukları öykü hakkında fikirlerini alını
den olup olmadığını sorunuz. Tecrübelerini ve duyguların
renciye konuşma imkânı sağlayınız.
- Kutsal Yolculuk: Hac adlı çalışma kâğıdını fotokopi yolu
dağıtınız. "Metin tamamlama" ve "not alarak dinleme" y
etkinlikte metnin tamamlanmış hâlini siz okurken öğren
boş bırakılan yerleri doldurmalarını isteyiniz. Aşağıda m
Metinde renklendirilmiş kısımlar çalışma kâğıdında boş b

KUTSAL YOLCULUK: HAC

Kâbe… Küp şeklinde bir bina. Hani şu birbirine eşit karelerden oluşan, altı
ke'nin orta yerinde siyah elbisesiyle, sade; ama görkemli bir yapı… Beytul
yüzünde Allah adına yapılan ilk ev ve ilk ibadet yeri… Allah'ın kutsallığın
Güven, hidayet, bereket, birlik ve daha nice değerin simgesi…

Kâbe… Müslümanların kıblesi, namazlarda döndüğümüz yön. Nerede olu
ister Asya'da ya da Amerika'da, hiç fark etmez… Küçük bir köyde ya da g
de de olabilirsiniz… Kışın hiç bitmediği, karların hiç erimediği bir kutup
tün aylarında sıcaktan kavrulduğunuz bir Ekvator ülkesinde… **Kâbe,** dün
bütün Müslümanların günde beş kez yüzlerini çevirdikleri ortak yer…

Ve yolculuk… Kâbe'ye yapılan kutsal yolculuk. Fırsat bulan Müslümanlar
be'yi ziyaret etmelerini istemek Allah'ın hakkıdır. İşte **hac**, bu ziyaretin, b
culukta ziyaret edilen sadece **Kâbe** de değil. Arafat, **Müzdelife,** Safa, Merv
dan sadece birkaçı… Bu yolculukta gidilecek birçok yer, yerine getirilecek
tüm yerler ve yerine getirilecek tüm görevler (ihram, **tavaf,** kurban, vakfe,
şeyin tek sahibi Allah ile bağlantı kurma girişimidir. Bu girişimde insanın
diği dönüşümde Allah, kulunu yalnız bırakmamıştır; yeri, zamanı, ayrıntıl
miş bir yolculuktur hac.

Hem yolculuk hem de **ibadet**… Müslümanların olağan günlük hayatlarını
rak çıktıkları bir yolculuk ve ibadet. Bu yüzden hacca giden Müslüman büt
denini, ruhunu her şeyiyle bu yolculuğa adar.

Hac, sınırları belirlenmiş bir ibadettir. Belirli bir mekâna bağlıdır. Mekke ç
ler, hac bölgesinin sınırlarını çizer. Buraya ulaşıldığında haccın ilk farzını y
miştir artık. Mîkâtta **ihramlıklar** giyilir. Bir anda herkes aynı sade elbisey
herkesin giydiği tek bir elbise… Dil, ırk, cinsiyet, ekonomik ve sosyal fark
tirmiştir artık. Zaten hac geride bırakmaktır; zamanı, mekânı, eşyayı… **İhra**

Yaz K

linde olmaktır. Gezerken, uyurken, yemek yerken, namaz kılarken, **Kâbe'yi** ta adımda unutulmaması gereken bir şey vardır artık: "İhramlıyım."

İhram, başka zamanlarda ve mekânlarda serbest olan davranışların terk edilm çok şeyi yasaklaması anlamına gelir. Oruçluyken yemek yemenin, namaz kıla ması gibi haccın da kendine özel bazı kısıtlamaları vardır. Çiçek koparmak, a raşı olmak, dikişli elbise giymek, avlanmak gibi. İhramlı kişi kendine konulmu le, Harem'e doğru yola çıkmaya hak kazanır. Çünkü orası herkesin ve her şeyi

Kâbe'yi ilk görüş; bütün yolculuğun en unutulmaz anıdır. İnsan, bir ömür b hisseder kendini... Bekleyiş bitmiş, muhteşem buluşma gerçekleşmiştir. **Allah** dil susar, kalp konuşur. O anki hisler dua yerine geçer, o an dile getirilen dua

Ve Kâbe'nin etrafında bir insan seli. Herkes aynı kardeşlik ve birlik ruhu için meye başlar. **Tavaf...** Kâbe'yi tavaf. **Hacerü'l-Esved'in** bulunduğu köşeden b edenlerin arasına. Kâbe'nin etrafında dönersin, dönersin, dönersin... Ateşin et bi yaratanın evinin etrafında döner, herkesle beraber ona yakarırsın. Hatalarını nında olması için...

Ve **Mescid-i Haram'da**, Kâbe'nin karşısında ilk namaz. Huzurun aynası Kâbe. temeyen mekân. Etrafında dünyanın her bir yöresinden on binlerce insan. K Kalabalığın içinde yok gibisin. Ama **Kâbe'nin** etrafında halka halka **namaz** kıla da gerçek varlığını keşfedersin.

Mescid-i Haram'da namaz kılmak... Kim bilir, kimler namaz kıldı burada daha ğun yere kaç kişi yüz sürdü? **Hz. İbrahim**, Hz. İsmâil, **Hz. Muhammed**, Hz. Ali... Malezyalı, Japon, Mısırlı, Fransız, Kanadalı Müslümanlar... Kâbe nelere t hipliği yaptı? Sanki orada toplanan sadece bugünün Müslümanları değil. Yüzyıl bütün Müslümanlarla, bütün peygamberlerin yolundan giden samimî müminler sedersin. Tarih akıp giderken dünden bugüne değişmeyen bir şey olduğunu hat

Safa ve **Merve** tepelerine doğru giderken bütün hacıların zihninde yüzyıllar ö lanır: **Hz. İbrahim**, Allah'tan gelen vahiy üzerine eşi **Hacer** ile oğlu **İsmail'i** M da bırakmıştı. O zamanlar **Mekke'de** kimse yoktu. İsmail ise henüz bir bebek ve **Hacer** su aramaya başlamıştı. Hacer, bebeğinin çölün ortasında susuz ka oraya koşturuyordu. Tam bu sırada Allah yardımını göndermiş ve **İsmail'in** ay suyu kaynamaya başlamıştı. İşte bu telaşlı günde Hz. Hacer, **Safa** ve **Merve** te mişti. Hacılar da Safa ve Merve arasında gidip gelirler. Tam **yedi** kez... Safa'dan fa'ya... Tıpkı Hacer gibi koşarcasına yürürsün. Buna **sa'y** denir. Sa'y, bir arayışt ne arıyorsun?

"Hac Arafat'tır." Böyle diyor Hz. Peygamber. **Arafat**, Mekke'nin doğusunda bir d Hacda yapılması gerekli eylemlerden biri. Vakfe durma, duraklama demek. Har da *durmak*... Kısa bir süre için Arafat'ta, Hz. Peygamber'in **Veda Hutbesi'ni** oku

Yaz K

alabildiğince uzanan beyaz çadırların arasında... Bir günlüğüne kurulan bu
insan okyanusu olan bu şehirde. Yapman gereken şey sadece **durmak**... Dur
Kurban bayramı sabahı hac biter. Haccın kutlamasıdır kurban bayramı. K
Haccı nasip eden Allah'a şükrümüzün göstergesi. Artık günahlarından yık
bir kişi gibisin. Hayata yeni bir canlılıkla ve yeni bir bilinçle katılacaksın.
Allah'ın emrine; Hz. İbrahim'in, Hz. İsmail'in ve son peygamber **Hz. Muhar**
lah'ın evini ziyaret edenler için Peygamberimiz şöyle dua ediyor:
"Allah'ım, hacıyı affet, hacının affedilmesini isteyen insanları da affet."

- Etkinliğin ardından hac ile ilgili aşağıdaki kavramları tahta
nımları ve hacla ilişkileri üzerine öğrencilerinizle konuşun

H A C				
Zaman	**Mekân**	**Eylemler**	**Kişiler**	**İlgi**
Kurban bayramı Şevval ayı Terviye günü Zilhicce ayı Zilkade ayı	Arafat Cemre Hacerü'l-Esved Harem Kâbe Makam-ı İbrahim Medine Mekke Merve Mescid-i Haram Mescid-i Nebevî Mikat Mina Müzdelife Safa Zemzem kuyusu	Kurban kesme Sa'y Şavt Şeytan taşlama Tavaf Telbiye Vakfe	Hz. Hacer Hz. İbrahim Hz. İsmail Hz. Muhammed	

C. Dersi Özetleme

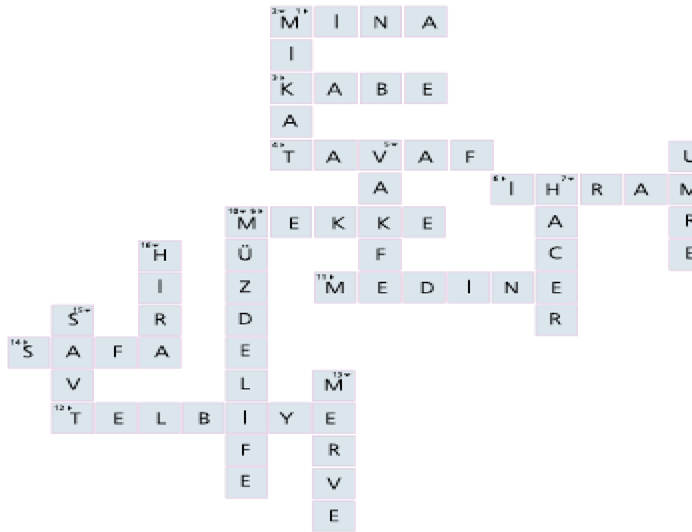
- Dersi "görsel imge okuma" yöntemi kullanarak özetleme
Hac çalışma kâğıdında yer alan şemayı renkli fotokopi ile
rinizin görebileceği bir yere asınız. Şema üzerinden gere

Yaz K

D. Değerlendirme

- Öğrencilerinize Hacbul adlı çalışma kâğıdını dağıtarak bulmacayı çözm
niz. Bulmacanın cevap anahtarı aşağıda verilmektedir.

Bu etkinlik için Kur'an-ı Kerîm'i yüzünden okuma ve ezber çalışmala
lerle bireysel çalışma yaptığınız zaman dilimlerini kullanınız. Böylece he
hem de arkadaşları okurken diğer öğrencilerin boş kalmamalarını sağ

E. İlgili Öğrencilere Ek Okuma/İzleme Önerileri

Ahmed Hamdi Akseki, *İslam Dini: İtikat, İbadet, Ahlâk*, Nur Yayınları, Ankar
Ahmet Turan Alkan, *Hac Günlüğü*, Timaş Yayınları, İstanbul 2002.
Anisa Mendi (Yönt.), *Kutsal Topraklara Yolculuk: Hac*, (VCD), National Geographic, İ
Harameyn: Mekke & Medine, (VCD), Sera, İstanbul.
Hayreddin Karaman, Ali Bardakoğlu ve H. Yunus Apaydın (eds.), *İlmihal I (
detler)*, 3. baskı, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 1999.
Kutsal Yolculuk Hacc, (VCD), Sera, İstanbul 2002.
Kutsal İklime Yolculuk (Hac Belgeseli), (VCD), Diyanet İşleri Başkanlığı, An

Yaz K

Mehmet Biber, *Kutsal Topraklara Seyahat: Hac*, Hürriyet Gaze
Mesut Uçakan (Yönt.), *Hacc: Sonsuzluk Kapısına Yolculuk*, (
Raşit Anaral (Yönt.), *Üç Mescid*, (VCD), Adım, İstanbul 2001
Seyfettin Yazıcı, *Açıklamalı İbadet Rehberi*, 4. baskı, Türkiye
kara 1996.
Vecdi Akyüz, *Mukayeseli İbadetler İlmihali*, İz Yayıncılık, İsta
Yol Kültürü: Üç Aylık Kültür ve Teknoloji Dergisi, S. 9, Ocak

Kur	I
Öğrenme Alanı	Siyer
Ünite	Peygamberimiz Hz. Muham Öğreniyoruz I: Peygamberlik Peygamber
Kazanımlar	1. Hz. Peygamber'in doğduğ genel hatlarıyla tanır. 2. Hz. Peygamber'in doğum genel hatlarıyla tanır. 3. Hz. Peygamber'in gençliğin 4. Hz. Peygamber'in aile fer
Süre	1 ders saati

Örnek Ders İşlenişi 4

A. Öğrenciyi Derse Hazırlama

- Ünitenin işleneceği dersten bir hafta önce öğrencilerini rum" adlı kitaptan birinci ve ikinci bölümleri okumaların kere okuyarak burada anlatılanları iyice kavramaları gere

Yaz K

B. Dersi Sunma

- Bir dünya haritası veya Türkiye'nin ve Arap Yarımadası'nın birlikte görül
harita temin ederek derse getiriniz. Öğrencilerinizden yaşadığınız şehri b
malarını isteyiniz. Ardından "Peygamberimiz hangi şehirde yaşıyordu?"
öğrencilerinizin Mekke'yi de haritada bulmalarını sağlayınız.
- Mekke'nin Peygamberimizin doğduğu yıllardaki özellikleri ile ilgili bazı so
ğınızı, bu soruların cevaplarını okudukları metinde bulabileceklerini açık
alarak ve özetleyerek okuma" yapmalarını sağlamak üzere aşağıdaki soru
lerinize sorunuz:

  Mekke'nin havası nasıldı?

  Mekkeliler nasıl bir dine inanıyorlardı?

  Mekke toplumunda hangi olumsuz ahlâkî özellikler yaygındı?

- Öğrencilerinize bir Kâbe fotoğrafı göstererek fotoğraftaki yeri tanıyıp ta
sorunuz. Okudukları metinde Kâbe ile ilgili nelerden bahsedildiğini hatırla
yiniz. Kâbe'nin İslâm öncesi Mekke ve Arap toplumu için dinî, ticarî ve s
hakkında kısaca bilgi veriniz. Bu bölümde "anlatım" yöntemini kullanabil
öğrencilerinizin farklı kaynaklardan edindikleri eski bilgilerini harekete geç
cevap" ve "buldurma" yöntemlerini de kullanabilirsiniz.
- Çünkü... adlı çalışma kâğıdını fotokopi yoluyla çoğaltarak öğrencilerinize d
rencilerin okuduklarından öğrendikleri, Hz. Muhammed'in çocukluk yılları il
rini sebep-sonuç ilişkisi kurarak pekiştirmelerini sağlayacak olan bu etkinliği
- Çalışma kâğıtlarını toplayarak bir sonraki gün öğrencilerinize geri bildirimlerde
Varsa yanlışlarını düzeltiniz. Ancak öğrencilerinizin "Peygamberimi Öğreniy
dışında farklı kaynaklardan edindikleri bilgileri de harekete geçirmiş olabilec
mayınız ve öğrencilerinizden kitaba harfiyen uymalarını beklemeyiniz.

> Bu etkinlik için Kur'an-ı Kerîm'i yüzünden okuma ve ezber ça
> öğrencilerle bireysel çalışma yaptığınız zaman dilimlerini kullan
> zaman kazanmış hem de arkadaşları okurken diğer öğrencileri
> rını sağlamış olursunuz.

- Öğrencilerinize "Hz. Muhammed'in gençlik döneminde peygamber olm
hayatı hakkında neler biliyorsunuz?" diye sorarak sıra ile her öğrencinin b
lemesini isteyiniz. Zamanı verimli kullanmak ve bütün öğrencilere konuşm
rebilmek için herkesin sadece tek cümle söyleme hakkının olduğunu vurg

Yaz K

- Çalışmayı eğlenceli hâle getirmek için küçük bir top alıp rencinin cümlesini söyledikten sonra topu istediği bir ark sözü ona devretmesini söyleyiniz. Bu yolla öğrenciler he dikkatli takip edecek hem de sıranın ne zaman kendilerin her an hazırlıklı olmaya çalışacaklardır.
- Hz. Peygamber'in Hilfülfudûl'a katılması, Mekke'de güv ması, Hz. Hatice ile evlenmesi, Hz. Ali'yi yanına alması, kemlik yapması vb. konularda öğrencilerinizin eksik bırak

C. Dersi Özetleme

- Öğrencilerinizden Peygamberimiz ve Akrabaları adlı çalış le bilgileri doğru bir şekilde eşlemelerini isteyiniz. Doğru e

Abdulmuttalib: Dedesi	Kasım: İlk çocuğu
Abdullah: Babası	Zeynep: En büyük kızı
Âmine: Annesi	Ümmü Gülsüm: Kızı
Abbas: Kendisinden üç yaş büyük olan amcası	Rukiye: Kızı
Halime: Sütannesi	Fatıma: En küçük kızı
Şeyma: Sütkardeşi	Abdullah: Oğlu
Ümmü Eymen: Dadısı	Zeyd: Babasının yanına kalmayı tercih eden az
Ebû Talib: Yanında büyüdüğü amcası	
Hatice: Eşi	
Meysere: Hz. Hatice adına yaptığı ilk ticarî yolculuğundaki yol arkadaşı	
Ali: Amcası Ebû Talib'in oğlu	

D. Değerlendirme

- Öğrencilerinizi iki gruba ayırınız. Bir gruba "Peygamberi ba da "Peygamberimizin Gençliği" konularını veriniz. Gr konuyu anlatan bir pano hazırlamalarını isteyiniz. Şemal ler, uygun resim ve fotoğraflar kullanabileceklerini belirti
- Panolar hazırlanırken öğrencilerinize gerekli rehberliği y ğında varsa hataları düzeltiniz. Panoların bir hafta süre ile lı kalmasını temin ediniz.

Yaz K

E. İlgili Öğrencilere Ek Okuma/İzleme Önerileri

Ali Himmet Berki-Osman Keskioğlu, *Hatemül-Enbiya, Hz. Muhammed ve H*
Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 23. Baskı, Ankara 2005.
Ayşe Sevim, *Güneşe Yolculuk Hz. Muhammed'in Hayatı*, Şule Yayınları, İstanb
Ayşegül Aygün, *Varlıkların Dilinden Sevgili Peygamberimiz*, Işık Yayınları, İstanbu
İbrahim Sarıçam *Hz. Muhammed ve Evrensel Mesajı*, Diyanet İşleri Başkanlı
Ankara 2004.
İsmail Lütfi Çakan, *Ashabının Dilinden Peygamberimiz*, Rağbet Yayınları, İsta
İsmail Yiğit ve Raşit Küçük, *Hazreti Muhammed (s.a.s.)*, Kayıhan Yayınları, İstanbu
Martin Lings (çev.: Nazife Şişman), *Hz. Muhammed'in Hayatı*, İnsan Yayınları, İsta
Mehmet Solmaz ve İsmail Lütfi Çakan, *Kur'an-ı Kerîm'e Göre Peygamberler v*
Mücâdelesi, 1-3 Cilt, Ensar Neşriyat, İstanbul 1998.
Serdar Akgün, *Küçük Ümmetiyiz Biz Çocuklar Peygamberin*, Uğurböceği Yayınları, İs
Ümit Şimşek, *En Büyük İnsan Peygamberimiz*, Uğurböceği Yayınları, İstanbul
Yaşar Kandemir, *Beni Seven Peygamberim*, Nesil Yayınları, İstanbul 2004.
Yaşar Kandemir, *Gül Muhammedim*, Ensar Neşriyat, İstanbul 1993.
Yaşar Kandemir, *Nur Dağında Bir Işık*, Nesil Yayınları, İstanbul 2004.
Yaşar Kandemir, *Sevgi Peygamberi*, Nesil Yayınları, İstanbul 2004.
Komisyon, *Hz. Muhammed* (VCD Belgesel), Sera, İstanbul 2003.
Komisyon, *Peygamberimi Öğreniyorum*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları,
Ankara 2005.

Kur	II
Öğrenme Alanı	Ahlâk
Ünite	Güzel Söz ve Davranışlarda Bulunalım
Kazanım	Ahlâkî bir değer olarak yardımlaşma kav açıklar ve çevresiyle yardımlaşmaya gönü
Süre	1 ders saati

Örnek Ders İşlenişi 5

A. Öğrenciyi Derse Hazırlama

- Yardımlaşma konusunu işleyeceğiniz dersten bir hafta önce öğrencilerinize *teri*" adlı bir defter oluşturacağınızı duyurunuz. Bu defterin tüm sınıfa ait ol ederek gönüllü öğrencilerden bozuk paralarını bir masa üzerinde toplamala

Yaz K

- Toplanan paralarla büyük boy çizgisiz bir defter alınız ve
lerle "Yardım Defteri" yazınız. Bir hafta boyunca her öğre
la ilgili güzel bir söz veya kısa bir hikâye yazmasını ya da
nı veya yapıştırmasını isteyiniz.
- Her gün defteri inceleyiniz, öğrencilerinize de incelemelerin
rencilerinize deftere yazacakları yazılar ve yapacakları resiml

B. Dersi Sunma

- Dersin girişini örnek olay incelemesi yöntemiyle yapınız.
olayı öğrencilerinize okuyunuz veya anlatınız.

Ayşe Yardımlaşmayı Nasıl Öğrenebilir?

Ayşe okuldaki proje çalışması için hiçbir gruba katılamamaktadır. Öğre
rini kendisinin yapmasını söyleyerek onu –Ayşe'nin tabiriyle – yalnız b

Ayşe, asla Yıldızlar Grubu'na giremeyeceğini düşünmektedir. Bu nedenle c
Zira Yıldızlar Grubu'nda olan bir arkadaşı ile dargındır. Çünkü beden eği
eşyalarını kaybeden arkadaşına yardım etmeden spor salonuna gitmiştir.
nı aramak zorunda kaldığı için derse geç katılmış, bu yüzden de beden e
almıştır. "İyi ki arkadaşıma yardım etmedim, yoksa ben de derse geç kalır
lesiyle olayı ailesi ile paylaşmış, onlardan herhangi bir olumsuz tepki alm

Ayşe aslında Gezginler Grubu ile çalışmayı istemektedir. Çünkü bu g
en popüler öğrencileridir. Zira okul genelinde yardımlaşma ile ilgili bir
rıyla gerçekleştirmişlerdir. "Deprem Bölgesine Gıda Yardımı", "Harçlık
cuklara", "İhtiyaç Fazlası Eşyalar Sahiplerini Buluyor" vb. Fakat Ayşe,
lerinden birçoğu ile arkadaş olduğu hâlde onların çalışmalarına katıln
çok uzak olduklarını, planlanan yardımın yapılamayacağını düşünerek
mıştır. Annesi de evde ihtiyaç fazlası eşyalarının olmadığını söyleyere
katılmasına dolaylı olarak engel olmuştur. Savaşın bizim ülkemizi ilgil
nı söyleyen babası ise harçlıklarını bunun için kullanmasına izin verme
sı için onlarla çalışmayı istese bile grubun onu kabul edeceği konusun

Doğanın Sesleri Grubu ile çalışma yürütmeyi de Ayşe istememektedir
gereksiz işlerle uğraşmaktadır. Neymiş, yere çöp atmamalıymışız, çevr
lavaboları bulduğumuz gibi bırakmalıymışız... Ayşe yardımcı personel
mak için kurulduğunu, dolayısıyla bu gruptakilerin çalışmalarının yers

Yaz K

di. Üstelik evlerinde bu tür temizlik ve düzen işlerini annesi hallediyor, h
mıyordu. Annesi bütün gün evde boş durmaktansa bu işleri takip ederek

Ayşe grupların hiçbirine giremedi. Öğretmenine sonucu bildirdi. Öğretm
du. Ayşe bencil yanları ile uzun süreli arkadaşlıklar kuramıyordu. Maales
tarafından da besleniyordu. Sorun çözülmeliydi ama nasıl?

Neriman Gökçegöz Karatekin (Ed.), *Helik Karakter Okulu Aile Kitabı 2: Yardımseveri*
EDAM, İstanbul-Ankara 2003).

- "Buldurma", "soru-cevap" ve "güdümlü konuşma" stratejilerini bir arad
aşağıdaki sorular ve benzerleri yardımıyla öğrencilerinizin örnek olayda v
üzerine konuşmalarını, çözümler önermelerini sağlayınız:

1. *Ayşe'nin ve anne babasının davranışlarını doğru buluyor musunuz?*
2. *Hangi davranışları hatalı?*
3. *Neden hatalı olduğunu düşünüyorsunuz?*
4. *Anne ve babası Ayşe'ye iyi örnek oluyorlar mı?*
5. *Ayşe hiçbir gruba giremeyince neler hissetmiş olabilir?*
6. *Onun yerinde olmak ister miydiniz?*
7. *Siz Ayşe'nin yerinde olsaydınız, bu problemin hiç oluşmaması için ne ya*
8. *Bu aşamadan sonra Ayşe neler yapabilir?*
9. *Ayşe'nin yardımlaşmayı bilmediğini söyleyebilir miyiz?*
10. *Ayşe'nin arkadaşı olsaydınız, ona yardımlaşmayı öğretmek için neler y*
11. *Bu olaydan hareketle yardımlaşma kavramını nasıl tanımlayabiliriz?*
12. *Bu olaydan hareketle yardımsever bir insanın hangi özelliklere sahip ol ğini söyleyebiliriz?*

- Öğrencilerinizin verdiği cevaplara uygun farklı sorular sorarak konuşmayı
Konuşma sonunda öğrencilerinizin "yardımlaşma" kavramının tanımına
yardımsever bir insan olmak için gerekli ilkeleri belirlemelerini sağlayınız. Aşa
laşma ile ilgili tanımlayıcı bir metin verilmektedir. Bu metinden de yararlana

Yardımlaşma

Kendi güç ve imkânlarını başkalarının iyiliği için kullanmak… Bir kimsenin
şiye karşılaştığı güçlüklerde yardımcı olmak, onun yükünü paylaşmak… Gü
ğünü istekle, içten, hiçbir sıkıntı hissetmeksizin gidermek…

Yaz K

Yardımlaşma, iyi değerlerin ve maddî imkânların paylaştıkça çoğalacağı
ortaya koyabileceği bir davranış biçimidir. Yardım söz konusu olduğunda,
mek yerine yardım etmeyi kendine görev edinip girişimde bulunmak cesa
ğüdür yardımseverlik. Maddî destek gerektiğinde eli sıkılık yerine cömertli
zelliğidir. Ödülü dünyaya ait değerlerle karşılanamadığı için yardımın küç
yetimin saçlarının okşanması ya da bir gülümseme; hangisi daha küçük k

Yardımın güler yüzle yapılması, yapılan yardımın başa kakılmaması, giz
hem de muhatabı rencide etmekten kaçınılması, verilen herhangi bir şeyde
değil başkalarının tercih edilmesi ve başkalarının da sahipliğinin olduğu b
yardımlaşma en yalın anlamıyla, ihtiyacı olana, hiçbir menfaat gözetmeks
da manevî destekte bulunma durumudur.

Neriman Gökçegöz Karatekin (Ed.), Helik Karakter Okulu Aile Kitabı 2: Yardımse
EDAM, İstanbul-Ankara 2003)

- Dersten önce yardımlaşma ile ilgili âyetleri, hadis-i şerifle
her birini ayrı ayrı küçük kâğıtlara yazınız. Bunun için aş
ceğiniz gibi kendi araştırmalarınızdan ve öğrencilerinizin
ma Defteri"ne yazdıkları sözlerden de yararlanabilirsiniz
için üç ayrı torba hazırlayarak hazırladığınız kâğıtları bu t

Yardımlaşma ile İlgili Âyetler

- "Ey iman edenler! (…) İyilik ve takva (Allah'a karşı gelmekten sakınma) üzere y
manlık üzere yardımlaşmayın. Allah'a karşı gelmekten sakının." (Mâide sûresi, 2
- "İman edip hicret eden ve Allah yolunda cihad edenler ve (muhacirleri) barındırıp
işte onlar gerçek mü'minlerdir. Onlar için bir bağışlanma ve bol bir rızık vardır." (
- "Şüphesiz Allah, adaleti, iyilik yapmayı, yakınlara yardım etmeyi emreder; hayâs
saklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor." (Nahl sûresi, 90. âyet)
- "(Dünyalık olarak) size her ne verilmişse, bu dünya hayatının geçimliğidir. Allah
hayırlı ve kalıcıdır. Bu mükâfat, inananlar ve Rablerine tevekkül edenler, büyük
kaçınanlar, öfkelendikleri zaman bağışlayanlar, Rablerinin çağrısına cevap verenl
işleri, aralarında şûrâ (danışma) ile olanlar, kendilerine verdiğimiz rızıktan Allah
rıya uğradıkları zaman, aralarında yardımlaşanlar içindir." (Şûrâ sûresi, 36-39. â
- "Allah'a ibadet edin ve ona hiçbir şeyi ortak koşmayın. Ana babaya, akrabaya, ye
şuya, uzak komşuya, yanınızdaki arkadaşa, yolcuya, elinizin altındakilere iyilik
ve övünen kimseleri sevmez." (Nisâ sûresi, 36. âyet)
- "İnanmış erkekler ve inanmış kadınlar birbirlerinin himayecisidirler. İyiliği em

Yaz K

mazı kılar, zekâtı verir, Allah'a ve elçisine itaat ederler. İşte bunlara Allah rahmet e
tündür, bilgedir." (Tevbe sûresi, 71. âyet)

- "(Ey Muhammed!) İnanan kullarıma söyle, namazı kılsınlar; alışveriş ve dostluğun o
den önce, kendilerine verdiğimiz rızıktan açıkça ve gizlice versinler." (İbrahim sûre
- "Kim Allah'a güzel bir ödünç verirse, (Allah) ona, onun karşılığını kat kat artırır. All
laştırır. Hepiniz O'na döneceksiniz." (Bakara sûresi, 245. âyet)
- "Onlar (cennetlikler, dünyada iken) mallarında muhtaç ve yoksula bir hak ayırmışlardı."
- "Yakınlara, düşküne ve yolcuya hakkını ver, ama saçıp savurma." (İsrâ sûresi, 26. â

Yardımlaşma ile İlgili Hadis-i Şerifler

- "Dul ve fakirlere yardım eden kimse, Allah yolunda cihad eden veya gündüzleri (n
(nafile) ibadetle geçiren kimse gibidir." (Buhârî, Nafakât, 1; Müslim, Zühd, 41; Tir
78)
- "Dünyada insanların bir sıkıntısını karşılayanın, Allah Teâlâ da âhirette bir sıkıntısın
zü's-Sâlihin, I, H. No: 242).
- "İster zâlim ister mazlum olsun kardeşine yardım et." Hz. Peygamber'in bu sözü üze
sûlallah! Mazlum olan bir kimseye yardım ederim, bunu anladım. Fakat zâlime nası
elçisi şöyle buyurdu: "Yaptığı zulümden onu alıkoymanız, zâlim için bir yardımdır.
IV, 281).
- "Ey Allah'ın kulları! Birbirinizle kardeşler olunuz. Müslüman Müslümanın kardeş
zulmetmez. Yardıma muhtaç olduğu zaman da onu yalnız ve yardımcısız bırakmaz
Takva işte budur." (Müslim, Birr, 32; Tirmizi, Birr, 18; Ahmed b. Hanbel, II, 325).
- "Veren el, alan elden üstündür." (Ahmed b. Hanbel, II, 480)

Yardımlaşma ile İlgili Güzel Sözler

- Dünyalığa sahip olduğun zaman ver! Vermekle mal tükenmez. Dünyalığın azaldığı za
vamlı kalmaz. (Hz. Ali)
- Bir elin nesi var, iki elin sesi var. (Atasözü)
- Her birimiz tek kanatlı melekleriz ve bizler ancak birbirimizi kucaklayarak uçabiliri
- Bir mum diğerini tutuşturmakla, ışığından bir şey kaybetmez. (Mevlâna)
- El eli yıkar, el de döner yüzü yıkar. (Atasözü)
- Hayat kumaşını insanoğlu dokumaz, fakat her birimiz onun içinde bir ipliğiz. Kuma
için yapmış oluruz. Her şey birbirine bağlıdır. (Kızılderili Atasözü)
- Hayat hem vermek hem almaktır. (Mohawk Kabilesi Atasözü)
- Kardeşinin salını karşıya geçirmesine yardım et, göreceksin ki sen de karşıdasın. (H

Yaz K

- Öğrencilerinizi üç gruba ayırınız. Her gruba ayrı bir torb
rın kendi aralarında çektikleri kâğıtları birbirlerine okum
seçerek renkli kartonlara afiş şeklinde yazmalarını isteyin
nı tamamladığında hazırlanan afişleri duvara asınız. Ardı
birleriyle değiştirerek bütün öğrencilerin hazırladığınız tü
ri okumalarını sağlayınız.

Bu etkinlik için Kur'an-ı Kerîm'i yüzünden okuma ve ezber çalışmal
öğrencilerle bireysel çalışma yaptığınız zaman dilimlerini kullanınız. B
zaman kazanmış hem de arkadaşları okurken diğer öğrencilerin boş
rını sağlamış olursunuz.

- Afişleri bir hafta süre ile duvarda asılı tutunuz. Ders yap
durması için uygun değilse her grubun kendi afişini her
den asmasını sağlayınız. Bunun için öğrencileri kendiniz
gerekli iş bölümünü kendi içinde sağlamasına rehberlik e
- Başkalarına yardım etmenin en önemli yollarından birini
durumu anlamak olduğundan bahsediniz. Bu hassasiyet
sanların yardımlaşma yolunda önemli adımlar attıklarını
nekler veriniz (vakıflar, hacıbaba yuvaları, sadaka taşları,

Vakıf: Birçok kişi tarafından kurulan, toplum yararına çalışmayı ilke edinmiş,
devam etmesi için gerekli şartları oluşturmaya çalışan kuruluş.

Hacıbaba Yuvaları: Leyleklerin göç ederken dinlenmeleri için yapılmış yuval
lanmaları ve hastalanmaları durumlarında onlara müdahale edebilecek veterin
tabına verdiği adla "Gurabahâne-i Laklakan".

Sadaka Taşları: Hanlarda ya da şehirlerde kimin ne bıraktığının bilinmediği, ih
nezzül etmediği bölme, yolda kalanların ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri bir h

Sebiller: Susayanlara sağlıklı ve temiz su içme imkânı tanıyan bir hizmet.

Kuş Evleri: Mimarî zarafet ile hayvan severliğin buluşma noktası.

- Öğrencilerinize günümüzde de benzer yardım etkinlikler
madığını sorunuz. Öğrencilerinizin bilgilerini birbirleriyle
lardan bu kuruluşlara kendilerinin nasıl katkıda bulunabile
niz. Uygun bir zamanda çevrenizdeki bir yardım kurumu
- Öğrencilerinize sahabenin hayatından yardımlaşmaya örne

Yaz K

EN BÜYÜK CÖMERT

Önemli bir sefer hazırlığı yapılıyordu. Peygamberimiz herkesten yapabileceği yard
sını istedi. Hz. Ömer bu isteğe uyarak büyük miktarda bir yardımla Hz. Peygam
Peygamber sordu:

- Ömer, malının ne kadarını yardım olarak getirdin?

Hz. Ömer cevap verdi:

- Tam yarısını getirdim ey Allah'ın elçisi, size getirdiğim kadar da geride var.

Biraz sonra Hz. Ebû Bekir geldi. O da büyük bir yardımda bulundu.

Hz. Peygamber ona da sordu:

- Malının ne kadarını getirdin?

Hz. Ebû Bekir cevap verdi:

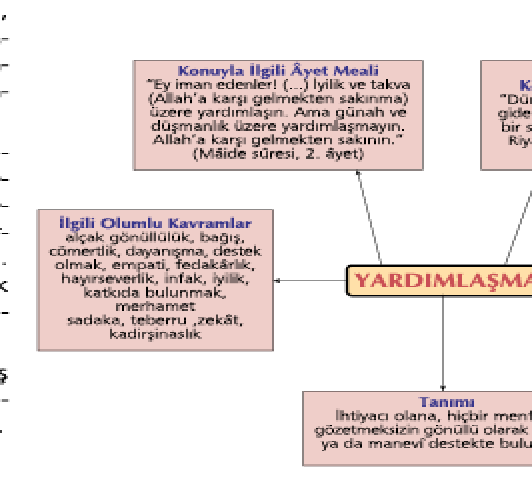
- Tamamını getirdim efendim, evimde Allah ve Peygamberinin sevgisinden başka

Bunun üzerine Allah'ın Resûlü şöyle buyurdu:

- Allah yolunda fedakârlıkta Ebû Bekir'i kimse geçemeyecek.

C. Dersi Özetleme

- Dersi özetlemek için kavram haritası stratejisinden yararlanınız. Bunun için yük harflerle "Yardımlaşma" yazınız. Bu kelimeden çıkan oklar çizerek oklar rencilerinizin de fikirlerini alarak çeşitli başlıklar yazınız (tanımı, ilgili olumlu gili olumsuz kavramlar, amacı yardımlaşma olan kurumlar, ilgili âyetler, ilgili hadisler, yardımseverliği ile tanınan sahabîler gibi).
- Öğrencilerinize bu başlıkların altına neler yazılabileceğini sorunuz. Onlardan gelen fikirleri birlikte değerlendirerek tahtaya yazınız. Önemli bulduğunuz eksik bırakılan hususları siz tamamlayınız.
- Örnek olarak hazırlanmış olan yandaki kavram haritasından yararlanabilirsiniz.

Yaz K

D. Değerlendirme

Yardımlaşalım-Değerlendirelim çalışma kâğıdını öğrenci
derste işlenenleri göz önünde bulundurarak ve evde aileleri
larını öğrencilerinizden isteyiniz. Formları bir gün sonra topla
ları derste okuyunuz.

E. İlgili Öğrencilere Ek Okuma/İzleme Önerileri

Charles Spain Verral, (çev.: Hülya Fikri, Resimleyen: Mel C
Yardımları, İnkılap Kitabevi, İstanbul 1993.

Johanna Spyri, *Heidi*, Timaş Yayınları, İstanbul 1998.

Merhamet ve Yardımseverlik / Aslan'ın Dostluğu (Erdemler Di
Nakkaş Prodüksiyon, İstanbul 2005.

Merhamet ve Yardımseverlik / Aslan'ın Dostluğu (Erdemler D
yon, İstanbul 2005.

Mathew Price, (Resimleyen: Atsuko Morozumi), *Minik Tav*
tabevi, İstanbul 1999.

Sevim Ekinci, *Haydi Masal Okuyalım*, Diyanet İşleri Başkanl

Tony Garth, (çev.: Nilgün Tekfidan), *Yardımsever Yasin*, Do
bul 2000.

Öğrenme-Öğretme Ortamının Yönetimi

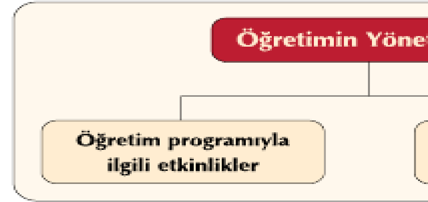
Öğrenme-öğretme ortamının yönetimi, öz bir tanımlamayla "
rın ve eşyaların (ders araç gereçleri, sıra, tahta, rahle gibi gibi
gibi ortamdaki yaşam kalitesi değerleri vb.) yönetimi" olara
derse katılımı, öğretici ve dersle iş birliğinin sağlanması, üretk
rallarının sağlanması için gerekli becerileri ve düzenlemeleri ka
nıf yönetimi", olarak ifade edilmektedir. Öğretici ve öğrenciler
indirilmesi, öğretim zamanının uygun kullanılması, öğrenciler
lanması gibi olumlu sonuçları üretir. Sınıf (öğrenme öğretme
ve öğretme açısından olumlu ya da olumsuz yönde etkileyen f
okul yönetimince uygun tarzda yönetilebildiğinde ortaya olum
çevede zikredilebilecek sınıf yönetimi becerileri dört ana başlı
min yönetilmesi, öğrenme ortamının yönetilmesi ve rutin
ziksel düzeninin organizasyonu, öğrenci davranışlarının y

Yaz K

Öğretimin Yönetilmesi

Öğretimin yönetimi, öncelikle öğretim programı çerçevesinde geçmişi ve va
mu tespit edip geleceği görme ve şekillendirme amaçlı çabalardır. Bu çerçe
me amaçları ve kazanımlar esas alınarak yapılacak şu çalışmalar öğretimin yö
birinci boyutu olarak ifade edilebilir:

- Ünite planlamasının ve günlük planlamaların yapılması,
- Kaynakların belirlenip uygun dağılımlarının sağlanması,
- Araç gereç ve ders materyallerinin temin edilmesi,
- İlkeler ışığında uygun öğrenme-öğretme yönteminin seçilmesi,
- Öğrenci özelliklerinin belirlenmesi,
- Öğrencilerin gelişimlerinin izlenip değerlendirilmesi,
- Öğrenci katılımlarının düzenlenmesi.

Öğretimin yönetilmesinin ikinci boyutu ise zaman düzeninin sağlanmasıdır.
retim, öğrenmeye ayrılacak zamanın verimli kullanılmasına bağlı olduğunda
geçirilen zamanın çeşitli etkinliklere dağılımı, zamanın ders dışı ve bozucu etk
canmaması, sıkıcılığın önlenmesi, öğrencinin zamanının çoğunu öğrenme or
çirmesinin sağlanması, devamsızlığın ve kurstan ayrılmaların önlenmesi vb. e
grubu oluşturur.

Öğrenci Davranışlarının Yönetilmesi

Öğrenci davranışları söz konusu edildiğinde, öğrencinin izin almadan konuşm
sı, dolaşması ya da öğrenme ortamından dışarı çıkması, gürültü, devamsızlık
gündeme getirilir. Sınıf ortamının istenen davranışları geliştirebilir hâle getiril
liminin pozitif kılınması, sorunların ortaya çıkmadan önce tahmin edilmesi yolu
yen davranışların önlenmesi, sınıf kurallarına uyulmasının sağlanması, yapılm
meyen davranışların hedef davranışlarla değiştirilmesi, öğrenci davranışlarının
başlığı altında değerlendirilebilir. Bu çerçevede en önemli tedbir öğrenciyi uza
ve davranışlardan kaçınmak, öğrenciyi yaklaştıran söz ve davranışları uygulam

Yaz K

Öğrenciyi Uzaklaştıran Söz ve Davranışlar	Öğre Söz
Ses yükseltmek	Uygun ses tonuy konuşmak
Esnemek ve ağırkanlı hareketler	Canlı hareketler katmak
Kötü veya kirli giyinmek	Güzel giyinmek
"Burada benim sözüm geçer."	"Biz beraber yaş
Aileleri dikkate almamak veya iletişim kurmak için bir çaba sarf etmemek	Aileleri ziyaret et iletişim kurmak
Son sözü söylemede ısrarcı olmak	"Pekâlâ, senin de
Öğrenciye hasım muamelesinde bulunmak	Öğrenciden yana
Sert duruş, sıkı bağlı kollar, sert el hareketleri gibi olumsuz vücut dili kullanmak	Rahat bir vücut tebessüm etme
"Hataları affetmem."	"İnsanlar hata ya
Utandırma, bozma, gururla oynama, küçük düşürme gibi davranışlar sergilemek	Öğrencinin kişiliğ
Kaba kuvvet kullanmak	Sorunları yumuşa
Öğrencinin şahsî dünyasını anlamaya dair herhangi bir çabaya girmemek	Öğrencinin üzün
"Niye gelmemiş bu arkadaşlarınız?" gibi ifadelerle çatışmanın içine ilgisiz kişileri çekmek	Sorunları doğrud
Çifte standartlı olmak	Öğrencilere adil
Öğrencinin sırlarını ifşa etmek, kusurlarını sık sık gündeme getirmek	Öğrencinin hata,
"Zaten hepiniz böylesiniz.", "Sizden beklemiyor değildim.", gibi sözler kullanmak ya da beden diliyle bunları hissettirmek	"Sen de benim g lerin var." türün
Selam vermeden ve hal hatır sormadan doğrudan derse başlamak	"Günaydın", "M gibi bir selamlam hatır sormak
Emir ve nehiy kalıplarıyla konuşmak	Rica üslubu kulla
Aşırı ödüllendirmek	İç motivasyon sa
"Kesinlikle hayır!"	"Tabii ki olabilir.
"Meşgulüm, sonra gel."	"Müsait değilim,
"Olmaz!"	"Neden olmasın
"Ben de hata yaparım. N'olmuş yani?"	"Özür dilerim."
Derslere geç başlayıp zaman sıkıştırmasına tutulmak ve dersi geç bitirmek	Derse zamanında bitirmek
"Ben öyle istiyorum, o kadar!"	"Siz nasıl istersin
Ödev vermiş olmak için ödev vermek	Verilen ödevi ko lerde bulunmak
"Madem susmayacaksınız o zaman bu cümleyi elli defa yazın!"	"Madem susmuy lim, başka bir şe
Verilen sözün tutulmaması	Verilen sözü tutı

Yaz K

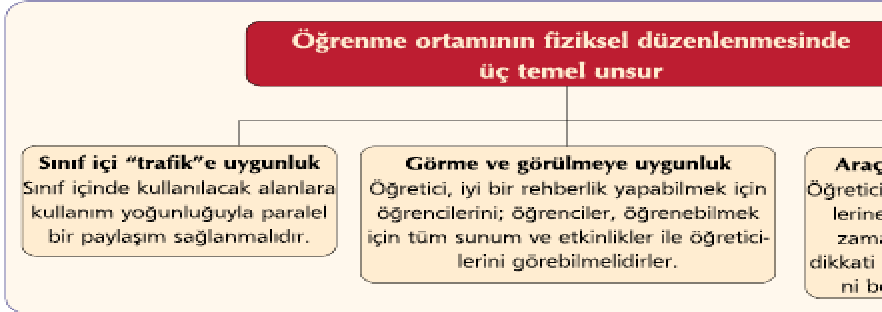
Öğrenme Ortamının Yönetilmesi ve Rutin İşler

Dersin uygun şekilde sürdürülebilmesi için öğrencilerin derse katılımı süre
duydukları etkinlik kâğıtlarının öğretici tarafından dağıtılması ve toparlanmas
vamsızlık takibi, ders defterlerinin işlenmesi, denetimle ilgili hazırlıkların yapıl
ci başarı takibi gibi kural ve uygulamaları içerir. Öğrenme ortamındaki ve dış
bi işler, hem eğitim-öğretimin uygun şekilde sürdürülebilmesi için hem de bu
teklenmesi için gereklidir.

Öğrenme Ortamının Düzenlenmesi

Fiziksel düzenin organizasyonu, öğrencinin rahat etmesini sağlamak, öğrenn
çekiciliğini artırarak öğrencinin derslere isteyerek gelmesini temin etmek, öğ
laylaştırmak, öğrenci davranışlarını etkilemek amaçlarına yönelik olarak yapılı
timinin bu boyutu şu konuları içerir:

- Öğrenme ortamının genişliği,
- Alanın çeşitli etkinliklerin yapılması için bölümlenmesi,
- Isı, ışık, havalandırma ve sese dair düzenlemeler,
- Renk, temizlik, estetik konularındaki düzenlemeler,
- Eğitsel araçların yerleşimi,
- Oturma düzeni,
- Öğrencilerin gruplanması.

Yaz K

Cami Ortamı İçin Pratik Öneriler

Yaz Kur'an Kurslarında öğrenme-öğretme ortamı kurs binaları veya d
derslik şeklindeki mekânlar değil de camilerse ya da farklı kurlardaki öğ
lanarak eğitim-öğretimin farklı öğreticiler eliyle yürütülmesi mümkün değ
lar beklemektedir. Çok sayıda ve farklı düzeylerdeki öğrencilerin bir arad
tamının eğitim-öğretim için düzenlenmemiş olmasından kaynaklanan b
yardımcı olmak için aşağıda bazı öneriler sunulmaktadır:

- Öğrenme- öğretme sürecinde çalışma kâğıtlı etkinliklere sıkça yer ve
ma kâğıtlarını dağıttıktan sonra onlar etkinliği yaparken başka bir gru
ber veya yüzünden okuma çalışması yapınız.
- Akranlar arası öğrenme çalışmalarına ağırlık veriniz. Öğrencilerinizi i
herhangi bir dersi yaparken diğer gruplardaki öğrencilerin eşleriyle ça
derse hazırlanmalarını sağlayınız.
- Kur'an-ı Kerim'e geçen öğrencilerinizi hatim yapmaya teşvik ediniz. B
şırken onlar da hatimleri ile meşgul olacaklardır.
- Öğrencilerinizi ders konularıyla ilgili afiş vb. malzemeler hazırlamaya teş
grup öğrenci ile çalışırken diğerleri öğrenime devam etmiş olacaklar he
cami duvarlarına asılması ile cami bir eğitim-öğretim mekânı hâline dönü
zırlanan bu malzemelerin her gün ders sonunda kaldırılıp ertesi gün te
rinizi görevlendirerek onlarda sorumluluk anlayışının gelişmesine de ka
- Öğrenme- öğretme sürecinde eğitici oyun yöntemine sıkça yer verini
daha sonra grupların kendi aralarında da oynamalarını teşvik ediniz ki
diğer öğrencilerin öğrenme süreci de kendiliğinden devam etsin.

Ölçme Değerlendirme

Öğrencilerin yaz Kur'an kurslarına düzenli devam etmeleri ve d
şarıyı sağlamakta son derece önemlidir. Öğrencilerin kursa dev
mesini, dolayısıyla da bireysel başarı kazanmasını sağlar hem d
bu da öğreticinin ve dolayısıyla da sistemin başarısı anlamına g
cilerin devam durumları takip edilmeli, devamsızlık sebepleri a
üzere ekte kullanıma hazır bir devam takip formu sunulmakta

YAKKÖP'te öğrencilerin birtakım kazanımları edinmeleri/içs
Öğrencilerin öngörülen kazanımlara ulaşıp ulaşmadıklarının
rına devam eden öğrencilerin performanslarının ve bu çalışı
lirlenmesi için gereklidir. Bu çerçevede geliştirilmiş takip for
2, Form 3, Form 4 s.75) sunulmuştur. Öğretici bu formlar
zanımlara erişme düzeylerini takip edip başarı ve başarısızl

Yaz K

önlemleri geliştirebilecektir. Öğreticilerin karşı karşıya olduğu zaman kısıtlılığ sayısının çokluğu problemleri göz önünde bulundurularak bu formların hazı farklı ölçme değerlendirme araçlarına başvurulmamıştır.

Ayrıca yaz Kur'an kursunun bitiminde velileriyle birlikte doldurmaları için öğ rilmek üzere bir yaz kuran kursu değerlendirme anketi hazırlanmıştır (bk. Fo Bu form ile veli ve öğrencilerin yapılan eğitim faaliyetinin etkililiğine ve verir naatleri alınarak her zaman daha iyiye doğru olan sürekli iyileştirme faaliye elde edilmeye çalışılmıştır.

Son olarak, ölçme değerlendirme ile ilgili olarak YAKKÖP'ün genel yaklaşımı meyen kaybedilir." anlayışının belirlediğini, bu formların kaybın önüne geçme li olduğunu belirtmek gereklidir.

Eğitsel Sosyal Etkinlikler

Eğitsel sosyal etkinlikler, öğrencilerin, öğrenme sürecinde muhatabı oldukları i *beceriler* hâline dönüşmesini sağlayan etkinlikler bütünüdür. Eğitsel sosyal etki tın bizzat içinde yer almak açısından "yaşama yakınlık", öğrencilerin öğrenilec bizatihi kendileriyle yüz yüze gelmelerine fırsat sağlaması yönüyle "açıklık", ö tif bir konumda olmasını sağlaması sebebiyle "öğrenci eylemi" gibi eğitim ilke deyse tümünü kuşatıcı/destekleyici bir ortam sağlar. Öğrencinin gönüllü bir ş nını kendisi planlayarak ilgi ve yetenekleri doğrultusunda öğrenmeyi kendi ker leştirmesine fırsat oluşturan eğitsel sosyal etkinlikler, özellikle öğrenme alanla yici bir bakış açısıyla hazırlandığında öğreticiye sınıf içinde de zaman kazan Eğitsel sosyal etkinlikleri, uygulama mekânı açısından cami içi ve cami dışı di mak mümkündür. Aşağıda bu iki mekânda yapılabilecek örnekler sunulmuştu

Cami İçi Eğitsel Sosyal Etkinlikler

1. Öğrencilerin cami cemaatine yönelik olarak vakit namazları öncesi ve sonr perşembe gecelerinde Kur'an okumaları,
2. Öğrencilerden hatim yapmış olanların hatimlerini vesile kılarak hatim du leri yapılması,
3. Öğrencilere vakit namazlarında müezzinlik görevi yaptırılması,
4. Öğrencilerin, eğitimleri sürecinde edindikleri kazanımları sergilemek üzere ma, ezberden dua ve sûre okuma, Hz. Peygamber için yazılmış şiirleri okun cakları kısa konuşmaları sunma gibi bölümlerden oluşmuş gösterileri cami cek uygun zamanda cemaate sunmaları,
5. Öğrenciler arasında Yaz Kur'an Kursu Programı'nda öğrenmiş oldukları alan ödüllü bilgi, şiir ve kompozisyon yazma, ezbere Kur'an okuma, güzel ma gibi alanlarda yarışmalar düzenlenmesi,

Yaz K

6. Öğrencilere Başkanlık yayınlarından dinimizi tanıtan kitapl
7. Çocuk dergisini tanıtmak ve öğrencilerin istifadesine sur lardan öğrencilere ücretsiz dağıtılması,
8. Başkanlığın ve Türkiye Diyanet Vakfı'nın yayınlarından oluş rın, sesli ve görüntülü materyallerin sergileneceği ve öğren fuarlar açılması,

Cami Dışı Eğitsel Sosyal Etkinlikler

1. Çeşitli vesileler edinerek ziyaretler yapılması. (Bu çerçeved bilir: Manevî ve ruhî desteğe muhtaç hastalara iyi dilek v yapılması ve onların dualarının alınması amacıyla hasta zi ları sevindirmek ve öğrencilerin onlardan manevî destek cıyla yaşlı insanları ya da huzurevlerini ziyaret; sosyal çevre renme iklimi ve motivasyon oluşturmasını sağlamak üzer yaretleri; kurs ile aileler arasındaki ilişkileri geliştirmek ü Kur'an öğreticiliği veya dinî ilimlerdeki bilgisiyle tanınan d
2. Bay ve bayan cemaat ile ailelerin katılabileceği civar il ve kânları ziyaret etmek üzere gezi ya da piknik düzenlenm
3. Öğrencilerin öğrenme ortamında ürettikleri ürünlerin ya ğıtlarının uygun bir mekânda ziyaretçilere sergilenmesi.
4. Öğrencilerin işlenecek konuyu daha iyi kavrayabilmelerini v etkinliklere katılmalarını sağlamak üzere bir konunun işlenm rede gözlem, inceleme ve araştırma eksenli hazırlık çalışma gili örnekler için bk. "Dinimi Öğreniyorum", s. 4, 5, 10, 15,
5. Öğrencilerin öğrenme ortamını meşgul etmemelerini ve ö yaşamlarında da ilişkilerini sürdürmek üzere arkadaşlarıyl leriyle uygulamasını yapacakları alıştırma ve ödev yapra öğrencilere dağıtılarak ertesi derse kadar hazırlanmaları lerinden bulmaca eksenli olanlar bu çerçevede kullanılab
6. Çevrede imkân varsa -cami cemaatinden ilgililerin de katıl yüzme havuzu, lunapark, kapalı spor salonu gibi ortamla
7. Öğrencilerin dinimizin spora verdiği önemi de kavramala gençliğin boş vakitlerinin hoşça geçirilmesi ve değerlend güreş, futbol, voleybol, basketbol, masa tenisi, atletizm lar düzenlenmesi.
8. Uygun filmlerin gösterimde olması hâlinde öğrencilerle si
9. Öğrencilerin ailelerinin de katılımıyla uygun bir mahalde b lenmesi,
10. Öğrencilerin öğrendiklerini pekiştirmelerini sağlamak üz mıyla düzenlenen Kur'an ziyafetlerine katılınması (ya da Kur'an kursu eğitimi verilen mekânda icra edilmesinin sa

Yaz K

YAKKÖP: Kurlar ve İçe

- Ünite Açılımı
- Kazanımlar
- Açıklamalar
- Alanlar Arası İlişk
- Yöntem Önerileri
- Örnek Etkinlikler

Organizasyon Şeması

Öğrenme alanının a

KUR'AN-I KERÎM ÖĞ

Ünite 1: KUR'AN-I K

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	
1. İslâm'ın Kur'an-ı Kerîm'i Öğrenmeye ve Öğretmeye Verdiği Değer 2. Kur'an Nasıl Bir Kitaptır? 3. Kur'an-ı Kerîm Nelerden Bahseder? 3.1. Varlık 3.2. Bilgi 3.3. İman 3.4. Hz. Peygamber ve Peygamberler 3.5. Dünya ve Ahiret 3.6. İnsan İlişkileri 3.7. Dua ve İbadet 3.8. İnsanî ve Ahlâkî Değerler	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. Kur'an-ı Kerîm okumanın önemini kavrar. 2. Kur'an-ı Kerîm'in nasıl bir kitap olduğunu açıklar. 3. Kur'an-ı Kerîm'in nelerden bahsettiğini kavrar.	[1] [1] [1] [2 [3] !

Ünitenin başlık ve alt başlıkları

Bu ünite sonunda öğrencilerin edinmesi beklenen kazanımlar

Açıklamanın hangi kazanımla ilgili olduğunu gösteren sayı

Dikka
gerek
rı hat

Yaz K

Ünite adı

ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER

İslam bilgi kaynakları içinde Kur'an'ın ayrıcalıklı yeri dolayısıyla tüm diğer alanlar bu öğrenme alanıyla ilişkilendirilebilir.

[1] **Kur'an Eğitimi Tarihinden Bir Yaprak:** Öğrencilere *çalışma kâğıdı* dağıtılarak buradaki yazıyı okumalarını söylenir. Onlardan ailelerindeki büyükleriyle konuşarak konu hakkında onların bildiklerini öğrenmelerini ve ulaştıkları bilgileri "bireysel olarak yazma" yöntemiyle kayıt altına almaları istenir. Daha sonraki derste öğrencilerin hazırlıklarını aktarmaları için konuşma ortamı sağlanır. Öğrencilerin ulaştıkları bilgileri paylaşmaları esnasında "katılımlı dinleme" yöntemi kullanılarak toplumumuzda Kur'an eğitimine verilen değerin fark edilmesi sağlanır.

[2] **Kur'an'ı Tanıyalım:** Bu etkinlikte "metin tamamlama" yöntemi çerçevesinde hazırlanmış çalışma kâğıdı kullanılacaktır. Öğrencilerin çalışma kâğıdında kendilerine verilen numaralı kısımlara uygun kelimeleri yazmaları beklenmektedir.

[3] **Kur'an'ı İnceliyoruz:** "Not alarak okuma" ya da "işaretleyerek okuma" yönteminin kullanılacağı bu etkinlikte öğrencilerin Kur'an mealini incelemeleri ve mealin indeksinden de faydalanarak çalışma kâğıdındaki baloncukları doldurmaları istenir.

Etkinlik önerisinin hangi kazanımla ilgili olduğunu gösteren sayı

Yaz K

I. KUR

KUR'AN-I KERÎM ÖĞRENME ALANI

Ünite 1: KUR'AN-I KERÎM'İ TANIYALIM

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. İslâm'ın Kur'an-ı Kerîm'i Öğrenmeye ve Öğretmeye Verdiği Değer 2. Kur'an Nasıl Bir Kitaptır? 3. Kur'an-ı Kerîm Nelerden Bahseder? 3.1. Varlık 3.2. Bilgi 3.3. İman 3.4. Hz. Peygamber ve Peygamberler 3.5. Dünya ve Ahiret 3.6. İnsan İlişkileri 3.7. Dua ve İbadet 3.8. İnsanî ve Ahlâkî Değerler	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. Kur'an-ı Kerîm okumanın önemini kavrar. 2. Kur'an-ı Kerîm'in nasıl bir kitap olduğunu açıklar. 3. Kur'an-ı Kerîm'in nelerden bahsettiğini kavrar.	[1] Kur'an-ı Kerîm ve Hz. Peygamber'in Kur'an öğrenme ve öğretmeye verdiği önemle ilgili ayet ve hadislere yer verilebilir. [1] Kur'an-ı Kerîm'i yüzünden ve ezbere okumanın dinimiz açısından önemine değinilerek öğrencilerin kursa devam konusunda motive edilmeleri amaçlanmalıdır. [1] İslâm'ın ilk günlerinden bugüne Müslümanların Kur'an öğretilmesine ve öğrenilmesine verdikleri önemin göstergesi olan Ashab-ı Suffa, Darü'l-Kurra gibi kurumlardan örnekler verilebilir. [2] Sadece Kur'an-ı Kerîm'in şekil olarak özellikleri üzerinde durulmalıdır. Örneğin sure, ayet ve cüzlerden oluştuğu, sağdan okunduğu vb. [3] Kur'an-ı Kerîm'in bahsettiği konular genel	☐ İslam bilgi kaynakları içinde Kur'an'ın ayrıcalıklı yeri dolayısıyla tüm diğer alanlar bu öğrenme alanıyla ilişkilendirilebilir. [1] **Kur'an Eğitimi Tarihinden Bir Yaprak:** Öğrencilere *çalışma kâğıdı* dağıtılarak buradaki yazıyı okumalarını söylenir. Onlardan ailelerindeki büyükleriyle konuşarak konu hakkında onların bildiklerini öğrenmelerini ve ulaştıkları bilgileri "not alarak okuma ve dinleme" ve "güdümlü yazma" yöntemiyle kayıt altına almaları istenir. Daha sonraki derste öğrencilerin hazırlıklarını aktarmaları için konuşma ortamı sağlanır. Öğrencilerin ulaştıkları bilgileri paylaşmaları esnasında "katılımlı dinleme" yöntemi kullanılarak toplumumuzda Kur'an eğitimine verilen değerin fark edilmesi sağlanır. [2] **Kur'an'ı Tanıyalım:** Bu etkinlikte "metin tamamlama" yöntemi çerçevesinde hazırlanmış çalışma kâğıdı kullanılacaktır. Öğrencilerin çalışma kâğıdında kendilerine verilen numaralı kısımlara uygun kelimeleri yazmaları beklenmektedir. [3] **Kur'an'ı İnceliyoruz:** "Not alarak okuma", "işaretleyerek okuma" ve "kavram haritası" yöntemlerinin kullanılacağı bu etkinlikte öğrencilerin Kur'an mealini incelemeleri ve mealin indeksinden de faydalanarak çalışma kâğıdındaki baloncukları doldurmaları istenir.

Yaz K

I. KUR

KUR'AN-I KERÎM ÖĞRENME ALANI

Ünite 2: KUR'AN-I KERÎM OKUMAYA GİRİŞ

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. Harfler 1.1. Harflerin İsimleri 1.2. Harfleri Müstakil Hâlde Tanıma 1.3. Harfleri Başta, Ortada ve Sonda Tanıma 2. Harekeleri Tanıma 2.1. Üstün 2.2. Esre 2.3. Ötre 2.4. Harflerin Harekelerle Okunuşu 2.5. Kelime İçinde Harflerin Okunuşu 3. Cezm ve Cezmli Kelimelerin Okunuşu 4. Şedde ve Şeddeli Kelimelerin Okunuşu 5. Tenvin ve Tenvinli Kelimelerin Okunuşu 6. Med (Uzatma) Harfleri ve Kelime İçinde Okunuşu	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. Kur'an harflerini doğru tanır. 2. Harfleri başta, ortada ve sonda tanır. 3. Kur'an harflerinin isimlerini doğru söyler. 4. Üstün, esre ve ötreyi tanır. 5. Harfleri harekelerle okur. 6. Kelime içinde harfleri harekelerle okur. 7. Cezmi tanır ve cezimli kelimeleri okur. 8. Şeddeyi tanır ve şeddeli kelimeleri okur. 9. Tenvini tanır ve tenvinli kelimeleri okur. 10. Uzatma harflerini (vav, ya, elif) tanır ve kelime içinde okur. 11. Zamiri tanır ve okur.	**[1, 2]** Öğretici harflerin şekil olarak doğru tanınmasını kitap üzerinde ve tahtada tekrarlar yaparak sağlamalıdır. Harfleri tanıyan öğrenciye harfin kelime başında, ortasında ve sonundaki yazılış şekilleri öğretilmelidir. **[3]** Öğretici Kur'an harflerinin isimlerini ve ağızdan çıkış yerlerini uygulamalı olarak göstermeli ve öğrencilere tekrar ettirerek belletmelidir. **[4, 5, 6]** Harflerin okunmasını sağlayan işaretler şekil itibarıyla tanıtılarak harflerin seslendirilmesi yapılmalıdır. Harfler kelime içinde değişik hareke örnekleriyle gösterilerek öğrencilerin kelimeleri doğru okuyabilmesi gerçekleştirilmelidir. **[7, 8, 9]** Cezm, şedde ve tenvinin kelimelerin okunuşundaki işlevi anlatılarak cezim ile harflerin nasıl birbirine tutturulduğu, şeddeyle harfin önce tutturulup sonra tekrar okunduğu, tenvinin harfe kattığı sesin mahiyeti, örnekler ile tahtada gösterilmeli, her biri için ayrı ayrı ve karışık alıştırmalar yapılmalıdır. **[10]** Uzatma harfleri tanıtılarak öğretici tarafından uygulamalı biçimde gösterilmelidir. Okumada en çok hata uzatmalarda	☐ Bir Müslümanın günlük pratiklerine dikkat çekilerek Kur'an okumanın günlük hayatla ilişkisi kurulabilir. **[1-11]** "Söz korosu", "sesli okuma" ve "birbirine okuma" yöntemleri kullanılabilir. **[1-11]** Üst kurdaki öğrencilerden alt kurların çalıştırılması için yardım alınabilir. Böylelikle öğrencilerin hem öğretirken öğrenmeleri hem de bilgilerinin kalıcı olması desteklenmiş olacaktır. Ayrıca alt kur öğrencileri de akranlarıyla muhatap olmanın getireceği rahatlıkla daha hızlı ilerleyebilecektir. **[5]** Türkçe kelimeler tahtaya sesli harfleri eksik bırakılarak yazılır ve öğrencilerin eksik harflere rağmen kelimeleri okumaları sağlanır. Türkçenin bu özelliğiyle benzetme yapılarak harekelerin kelimeye "ses" kazandırdıkları öğrencilere hissettirilir.

Yaz K

I. KUR

KUR'AN-I KERÎM ÖĞRENME ALANI

Ünite 3: SURE ve DUA EZBERLİYORUZ

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. Fâtiha, İhlas ve Kevser Sûrelerini Ezbere Okuma 2. Sübhaneke, Ettehiyyatü, Salli-Barik, Rabbena Âtina ve Rabbenağfirli Dualarını Ezbere Okuma	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. Fâtiha suresini ezbere okur. 2. İhlas suresini ezbere okur. 3. Kevser suresini ezbere okur. 4. Sübhaneke duasını ezbere okur. 5. Ettehiyyatü duasını ezbere okur. 6. Salli-Barik duasını ezbere okur. 7. Rabbena Âtina ve Rabbenağfirli dualarını ezbere okur.	**[1–7]** Bu kurda öğrenciler henüz doğru bir şekilde yüzünden okuma becerisini kazanmadıklarından öğretici, sure ve duaları sözlü olarak kelime kelime, cümle cümle tekrarlamalı ve talim etmeli, bu suretle sure ve duaların tedricen ezberlenmesini sağlamalıdır. Bu hususta kaset ve CD'lerden de istifade edilebilir. ! Ezberler öğrencinin işitsel kabiliyeti kullanılarak yaptırılır. Öğreticinin takibi ile öğrenciden dinlenilerek hatalar düzeltilir.	Sûre ve dualar tamamıyla günlük ibadet hayatıyla ilişkili olarak verilebilir ve bu çerçevede ibadet öğrenme alanı ve günlük pratiklerle ilişki kurulabilir. **[1–7]** "Söz korosu", "sesli okuma" ve "birbirine okuma" stratejileri kullanılabilir. **[1–7]** Öğrencilerle **Yeni Bir Ezber** adlı eğitici oyun oynanarak sûre veya dua ezberlemek eğlenceli bir sürece dönüştürülür. ! Üst kurdaki öğrencilerden alt kurların çalıştırılması için yardım alınabilir. Böylelikle öğrencilerin hem öğretirken öğrenmeleri hem de bilgilerinin kalıcı olması desteklenmiş olacaktır. Ayrıca alt kur öğrencileri de akranlarıyla muhatap olmanın getireceği rahatlıkla daha hızlı mesafe kat edebilecektir. ! Kimi öğrenciler sûre ve duaları Türkçe okunuşlarıyla yazarak ezberlemeye çalışacaklardır. Bu uygulama öğrencilerin ileride mahreç problemleri yaşamalarına neden olacağı için önerilmez. Ancak

Yaz K

I. KUR

İTİKAT ÖĞRENME ALANI

Ünite 1: KELİME-İ TEVHİD ve KELİME-İ ŞEHADETİ ÖĞRENİYORUZ

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. Kelime-i Tevhidin Söylenişi ve Türkçe Anlamı 2. Kelime-i Şehadetin Söylenişi ve Türkçe Anlamı 3. Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehadet İslâm Dininin Temelidir.	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. Kelime-i Tevhidi söyler ve Türkçe anlamını açıklar. 2. Kelime-i Şehadeti söyler ve Türkçe anlamını açıklar. 3. Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehadetin İslâm dinindeki önemini kavrar.	**[1, 2]** Öğrencilerin kelime-i tevhid ve kelime-i şehadeti doğru bir şekilde telaffuz etmeleri ve ezberlemeleri için öğreticinin sesli olarak söylemesi ve öğrencilere teker teker söyletmesi gerekir. Kelime-i tevhid ve kelime-i şehadeti tasdik eden bir insanın üzerine almış olduğu sorumluluktan hareketle anlamı açıklanmalı ve bu kelimelerin imanın ilk aşaması olduğuna vurgu yapılmalıdır. **[3]** Öğretici kelime-i tevhid ve kelime-i şehadet ile İslam'a atılan ilk adımı ve bu adımın insana kazandırdığı güzellikleri, Yaratıcı'nın kelime-i tevhidi özümseyip kendisine şirk koşmayanları cennetle mükâfatlandıracağını örneklendirerek açıklayıp bu kelimelerin önemini kavratabilir.	☐ Kelime-i tevhid ve kelime-i şehadetin imanın itirafı ve ilanı anlamına gelmesine yapılacak atıfla itikat öğrenme alanıyla ilişkilendirme kurulabilir. **[1, 2]** "Ezberleme" yöntemi kullanılabilir. **[3]** Öğrencilere *Dinimi Öğreniyorum* adlı kitaptaki Amentü Gemisi (s. 17) çizimi gösterilir. Çizimdeki unsurlar (şimşeğin kelime-i tevhid, küreklerin amentüdeki "vav"lar, küçük kayıkçıkların diğer dinler vb. olduğu) izah edildikten sonra konu üzerinde öğrencilerin "görsel imge okuma"yöntemi yapmaları sağlanır.

Yaz K

I. KUR

İTİKAT ÖĞRENME ALANI

Ünite 2: İSLÂM ve İSLÂM'IN BEŞ ANA ESASI

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. İslâm Nedir? 2. İslâm Beş Esas Üzerine Kurulmuştur 2.1. Kelime-i Şehadet 2.2. Namaz Kılmak 2.3. Oruç Tutmak 2.4. Hacca Gitmek 2.5. Zekât Vermek	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; **1.** İslâm kavramını tanımlar. **2.** İslâm'ın esaslarını sayar ve açıklar. **3.** İslâm'ın beş temel esas üzerine kurulduğunu, ancak İslâm'ın bunlardan ibaret olmadığını açıklar.	**[1]** Öğretici, İslâm kavramını açıklayarak İslâm'ın insana dünyada ve ahirette getireceği iyilikleri, İslâm'ın sunduğu emir ve yasakların insanın mutluluğunu hedeflediğini de belirtmelidir. **[2, 3]** Öğretici İslâm'ın beş temel esasını belirterek bu esasların İslâm'ın özünü oluşturduğunu söylemelidir. İslâm'ın ahlâkî boyutunun ise insanın diğer varlıklarla olan ilişkilerinde insicam sağladığı kavratılmalıdır. Öğrencilerden bu esasları ezberleyerek saymaları istenebilir.	☐ Konuyla ilgili âyetler aktarılarak Kur'an öğrenme alanıyla ilişkilendirme kurulabilir. ☐ Konuyla ilgili hadisler ve Hz. Peygamber'in davet sürecinde yaşadıklarından örnek tabloların aktarılması suretiyle siyer öğrenme alanıyla ilişkilendirme kurulabilir. ☐ "Mükellefin davranışları" başlıklı konuyla ilişkisine dikkat çekilerek ibadet öğrenme alanıyla ilişkilendirme kurulabilir. ☐ İslâm'a girişin iman kapısı olmasına yapılacak atıfla itikat öğrenme alanıyla ilişkilendirme kurulabilir. **[2]** **Şiirle İslâm'ın Şartları**: Öğrencilerle çalışma kâğıdındaki şiir okunur. İsteyen öğrencilerin okunmasına da imkân sağlanır. Ardından her öğrencinin bir cümle ile bir şartın adını ve kısa açıklamasını yapması istenerek "güdümlü konuşma" yöntemi uygulanır.

Yaz K

I. KUR

İTİKAT ÖĞRENME ALANI
Ünite 3: İMAN ve İMANIN ALTI ESASI

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. İman ve İlgili Kavramlar 1.1. İman Nedir? 1.2. Mümin veya Müslüman Kimdir? 2. İmanın Esasları Altıdır 2.1. Allah'a İman 2.2. Meleklere İman 2.3. Kitaplara İman 2.4. Peygamberlere İman 2.5. Kaza ve Kadere İman 2.6. Ahirete İman	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; **1.** İman, mümin ve Müslüman kavramlarını tanımlar. **2.** İmanın esaslarını sayar ve açıklar.	**[1]** Her insanın inanmaya fıtraten eğilimli yaratıldığı vurgulanarak kalplerin Yaratıcıya inanıp onu anmasıyla huzur bulacağı (Ra'd, 28) açıklanmalıdır. "İman eden", "inanan", "teslim olan", "mümin" ve "Müslüman" kavramları kullanılırken ve tanımları yapılırken "huzuru bulan mutlu insanlar" olarak nitelendirilmelidir. **[2]** İmanın esasları sayılarak anlamları açıklanmalıdır. Gaybî (Allah, melek, cin, şeytan) ve tarihî olaylardan (kitaplar, peygamberler) bahsederken öğrencilerin anlayabileceği ifadeler kullanılmalı, konu onların düzeyine indirilerek sunulmalıdır.	☐ Konuyla ilgili âyetler aktarılarak Kur'an öğrenme alanıyla ilişkilendirme kurulabilir. ☐ Konuyla ilgili hadisler ve Hz. Peygamber'in davet sürecinde yaşadıklarından örnek tabloların aktarılması suretiyle siyer öğrenme alanıyla ilişkilendirme kurulabilir. ☐ "Mükellefin davranışları" başlıklı konuyla topyekûn "iman" ilişkisine dikkat çekilerek ibadet öğrenme alanıyla ilişkilendirme kurulabilir. **[2]** ! Öğrencilerden imanın esaslarını sayıp açıklamaları istenmeli, yapılan açıklamalarda öğrencilerin geçmiş bilgi ve yaşantılarındaki yanlışlıklar uygun şekilde düzeltilmelidir.

Yaz K

I. KUR

İBADET ÖĞRENME ALANI
Ünite 1: İBADETLERİMİZ

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. İbadet Nedir? 2. Niçin İbadet Ederiz? 3. Başlıca İbadetlerimiz 3.1. Namaz 3.2. Oruç 3.3. Zekât 3.4. Hac 3.5. Sadaka 3.6. Amel-i Salih 4. Mükellefin Davranışı ile İlgili Kavramlar (Farz, Vacip, Sünnet, Haram, Mekruh, Mübah, Müfsid, Müstehab)	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. İbadeti tanımlar. 2. Niçin ibadet ettiğimizi açıklar. 3. Başlıca ibadetleri sıralar. 4. Mükellefin davranışları ile ilgili kavramları sıralar ve tanımlar.	**[1]** Namaz kılmak, oruç tutmak vb. yanında gündelik hayatta gerçekleştirilen iyi ve güzel davranışların da genel anlamda ibadet kavramı içine girdiği anlatılmalıdır. **[2]** Allah'a saygı ve sevgimizi ibadet olarak gösterebileceğimiz belirtilerek ibadetin kişisel ve toplumsal faydaları üzerinde durulmalıdır. İbadetin sahip olduğumuz nimetlere teşekkür etmenin bir yolu olduğu ifade edilerek Kur'an ve hadisten örnekler verilmelidir. **[3]** Her Müslümanın yapmakla sorumlu olduğu ibadetler sayılarak en sık yapılan ibadetler belirtilebilir. **[4]** Farz, vacip, sünnet, haram, mekruh vb. kavramlardan genel olarak bahsedilerek bu davranışları bilmenin hayatımıza olan etkileri belirtilmelidir.	☐ Konuyla ilgili âyetler aktarılarak Kur'an öğrenme alanıyla ilişkilendirme kurulabilir. ☐ Konuyla ilgili hadisler ve Hz. Peygamber'den örnek tabloların aktarılması suretiyle siyer öğrenme alanıyla ilişkilendirme kurulabilir. ☐ Mükellefin davranışlarının "Ahlâk ve Ahlâklı İnsan Kimdir?" başlıklı konuyla ilişkisine dikkat çekilerek ahlak öğrenme alanıyla ilişkilendirme kurulabilir. **[1, 2, 3, 4]** **Neler Var Bu Sarmalda?**: "Sarmal Bulmaca" tarzında hazırlanmış çalışma kâğıdı öğrencilere dağıtılarak bu ünitede edinmiş oldukları kavramların kökleşmesi desteklenir. **[4]** **Şiirle Ef'al-i Mükellefin**: Öğrencilere çalışma kâğıdı dağıtılır ve şiiri kendi kendilerine okumaları istenir. Ardından şiirin her bir dörtlüğünde verilen bilgilerden yararlanarak mükellefin işlerini birer cümle

Yaz K

I. KUR

İBADET ÖĞRENME ALANI

Ünite 2: TEMİZLİK İMANDAN GELİR

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. Temizlik-İbadet İlişkisi 2. Abdest 2.1. Abdestin Farzları 2.2. Abdestin Alınışı 2.3. Abdesti Bozan Durumlar 3. Gusül 3.1.Guslün Farzları 3.2. Guslün Yapılışı	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. Temizlik-ibadet ilişkisini açıklar. 2. Abdestin farzlarını sayar. 3. Abdest almayı anlatır. 4. Abdesti bozan durumlara örnek verir. 5. Guslün farzlarını sayar. 6. Guslün yapılışını anlatır.	**[1]** "Temizlik imanın yarısıdır." hadisinden hareketle maddî ve manevî temizliğe dinimizin verdiği önem belirtilmelidir. Namaz ibadetine başlamadan temizlik ile ilgili şartların yerine getirilmesi gerektiği örnek olarak verilebilir. **[2]** Abdestin farzlarının öğretilmesi ve sıralanması sağlanmalıdır. **[3]** Usulüne uygun olarak nasıl abdest alındığı öğrenciye gösterilerek öğretilmelidir. **[4]** Abdesti bozan durumların neler olduğu belirtilmelidir. **[5, 6]** Guslün farzları ve yapılışı anlatılarak hangi durumlarda gusül yapılması gerektiğinin bilgisi verilmelidir.	▢ Konuyla ilgili âyetlerle (özellikle Mâide, 6. âyet) Kur'an öğrenme alanıyla ilişkilendirme kurulabilir. ▢ "Temizlik imandandır." hadisi başta olmak üzere konuyla ilgili hadisler ve Hz. Peygamber'den örnek tabloların aktarılması suretiyle siyer öğrenme alanıyla ilişkilendirme kurulabilir. ▢ "Temizlik İslâm'ın özüdür." başlıklı konuyla ve maddî-manevî temizlik ilişkisine dikkat çekilerek ahlâk öğrenme alanıyla ilişkilendirme kurulabilir. **[3]** Abdestin alınış şekli öncelikle "gösteri" yöntemiyle öğretilmeli ve öğrenim ortamındaki imkânlar uygunsa her öğrenciye abdest aldırılarak "gözlem" yönteminden yararlanılarak denetleme yapılmalıdır. **[2, 3]** **Bul ve Sırala**: "Görsel imge okuma" yönteminin kullanılması amacıyla hazırlanmış çalışma kâğıdı öğrencilere dağıtılır. Böylece bu ünitede aktarılan bilgilerin pekiştirilmesi sağlanır. **[2, 3, 5, 6]** **Hangisi Var, Hangisi Yok**: Öğrencilerden çalışma kâğıdındaki tabloyu incelemeleri istenir. "Soru-cevap", "güdümlü yazma", "özetleyerek okuma-dinleme" yöntemlerinden yararlanarak tabloyu doldurmaları söylenir. Böylece öğrencilerin abdest ve gusülle ilgili

Yaz K

I. KUR

İBADET ÖĞRENME ALANI
Ünite 3: NAMAZ KILIYORUZ

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. Beş Vakit Namaz 1.1. Sabah Namazı (Farzı, Sünneti ve Kılınışı) 1.2. Öğle Namazı (Farzı, Sünnetleri ve Kılınışı) 1.3. İkindi Namazı (Farzı, Sünneti ve Kılınışı) 1.4. Akşam Namazı (Farzı, Sünneti ve Kılınışı) 1.5. Yatsı Namazı (Farzı, Sünnetleri ve Kılınışı) 1.5.1. Vitir Namazı (Kılınışı) 2. Cuma Namazı (Farzı, Sünnetleri ve Kılınışı) 3. Namazı Bozan Durumlar	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. Sabah namazının rekâtlarını farz ve sünnetine göre sayar ve kılınışını açıklar. 2. Öğle namazının rekâtlarını farz ve sünnetlerine göre sayar ve kılınışını açıklar. 3. İkindi namazının rekâtlarını farz ve sünnetine göre sayar ve kılınışını açıklar. 4. Akşam namazının rekâtlarını farz ve sünnetine göre sayar ve kılınışını açıklar. 5. Yatsı namazının rekâtlarını farz ve sünnetlerine göre sayar ve kılınışını açıklar. 6. Vitir namazının rekâtlarını sayar ve kılınışını açıklar. 7. Cuma namazının rekâtlarını farz ve sünnetlerine göre	**[1, 2, 3, 4, 5, 6, 7]** Beş vakit namaz ve cuma namazının rekât sayıları, kaç rekâtının sünnet, kaç rekâtının farz olduğu bilgisi verilmeli; bu namazların nasıl kılınacağı "gösteri" yöntemiyle öğretilmelidir. **[8]** Namaz ibadetini bozan durumlar örneklerle açıklanmalıdır.	☐ Konuyla ilgili âyetlerle Kur'an öğrenme alanıyla ilişkilendirme kurulabilir. ☐ Konuyla ilgili hadisler ve Hz. Peygamber'den örnek tabloların aktarılması suretiyle siyer öğrenme alanıyla ilişkilendirme kurulabilir. **[1, 2, 3, 4, 5, 6, 7]** Namazın kılınış şekli öncelikle "gösteri" yöntemiyle öğretilmeli ve her öğrencinin bir namazı örnek olarak kılması istenmeli, öğrencilerin öğrenimleri "gözlem" yöntemiyle denetlenmelidir. **[1, 2, 3, 4, 5, 6, 7]** **Eksiği Tamamla**: "Görsel imge okuma", "metin tamamlama" gibi öğrenme-öğretme yöntemlerinin kullanılacağı bu etkinlikle öğrencilerin hem öğrenmeleri pekiştirilebilir, hem de eksik ya da yanlış öğrendikleri hususlar tespit edilerek düzeltilebilir.

Yaz K

I. KUR

SİYER ÖĞRENME ALANI

Ünite 1: PEYGAMBERİMİZ HZ. MUHAMMED'İN HAYATINI ÖĞRENİYORUZ I: PEYGAMBERLİK ÖNCESİ HZ. PEYGAMBER

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. Hz. Peygamber'in Doğduğu (Sosyal, Kültürel ve Dinî) Çevre 2. Hz. Peygamber'in Doğumu ve Çocukluğu 3. Hz. Peygamber'in Ailesi 4. Hz. Peygamber'in Gençliği 5. Hz. Peygamber'in Evliliği ve Çocukları	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. Hz. Peygamber'in doğduğu çevrenin özelliklerini genel hatlarıyla tanır. 2. Hz. Peygamber'in doğumunu ve çocukluğunu genel hatlarıyla tanır. 3. Hz. Peygamber'in gençliğini genel hatlarıyla tanır. 4. Hz. Peygamber'in aile fertlerinin isimlerini sayar.	**[1]** Hz. Peygamber'in doğduğu coğrafî, sosyal ve kültürel çevrenin yapısı genel hatlarıyla verilmeli, ayrıntıya inilmemelidir. **[2, 3]** Hz. Peygamber'in doğumu ve çocukluğu genel olarak tanıtılmalı, Hz. Peygamber'in çocukluk ve gençlik yıllarındaki erdemli davranışları aktarılmalıdır. Öğrencilerin, onun davranışlarıyla kendi davranışları arasında kıyaslama yapmalarına rehberlik edilmelidir. **[4]** Hz. Peygamber'in aile fertleri, isimleri belirtilerek kısaca tanıtılmalıdır.	Özellikle cahiliye âdetlerini tasvir eden âyetlere yapılacak atıflarla Kur'an öğrenme alanıyla ilişki kurulabilir. **[1, 2, 3, 4]** Sunulacak bilgiler "anlatma" yönteminin yanı sıra "soru-cevap", "katılımlı dinleme" yöntemleri kullanılarak aktarılmalıdır. **[1, 2, 3, 4] Şemayı Beraber Oluşturalım**: Çalışma kâğıdı ders öncesinde öğrencilere dağıtılarak ders boyunca dinlediklerinden edinecekleri bilgilerle tamamlamaları (metin tamamlama, kavram haritası, not alarak okuma-dinleme ve buldurma yöntemleri) istenir. Ders sonunda her öğrenci bir cümle ile konular hakkında öğrendiklerini arkadaşlarına sunar.

Yaz K

I. KUR

SİYER ÖĞRENME ALANI

Ünite 2: PEYGAMBERİMİZ HZ. MUHAMMED'İN HAYATINI ÖĞRENİYORUZ II: MEKKE DÖNEMİ

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. Peygamber Oluşu: İlk Vahiy 2. Vahyin Yakın Çevreye Duyurulması ve İlk Müslümanlar 3. Hz. Peygamber'e ve Müslümanlara Uygulanan Baskılar 4. İslâm Dinini İnsanlara Anlatmaya Yönelik Faaliyetleri 5. Taif'e Yolculuk 6. Gece Yolculuğu (İsra ve Miraç) 7. Medine'ye Hicret	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. Hz. Peygamber'in peygamber oluşunu açıklar. 2. Hz. Peygamber ve Müslümanlara Mekke döneminde uygulanan baskıları anlatır. 3. Hz. Peygamber'in Mekke döneminde İslâm'ı yaymak için yaptığı faaliyetleri sıralar. 4. Medine'ye hicretin sebeplerini sayar.	**[1]** Hz. Peygamber'e peygamberlik görevinin vahiyle verildiği, peygamberlik gelmeden önce de ilahî terbiyeye mazhar olduğu tarihî çerçevesi içerisinde aktarılmalıdır. **[2]** Hz. Peygamber'in İslâm dinini yayması ve ilk dönemdeki Müslümanların İslâm dinini kabul etmeleri sebebiyle kişisel ve sosyal baskıların yapıldığı örneklerle anlatılmalı ve bu baskılar karşısında Hz. Peygamber'in ve Müslümanların dinlerinden vazgeçmedikleri gerçeği vurgulanmalıdır. **[3]** Hz. Peygamber'in en yakınlarından başlayarak dinî tebliğ ettiği, hac mevsimi ve panayır zamanlarında diğer insanlara da daveti ulaştırdığı belirtilmelidir. **[4]** Müslümanlara Mekke'de	☐ Konuyla ilgili âyetlerden yapılacak alıntılarla ve bazı âyetlerin nüzul sebepleriyle ilgili rivayetlerden faydalanılarak Kur'an öğrenme alanıyla ilişki kurulabilir. ☐ Örnek olayların aktarımıyla ünitenin kendi içinde ilişkilendirmeler sağlanabilir. **[1, 2, 3, 4]** Sunulacak bilgiler "anlatma" yönteminin yanı sıra "soru-cevap", "katılımlı dinleme" yöntemleri kullanılarak aktarılmalıdır. **[1, 2, 3, 4]** **Sıralayalım**: Çalışma kâğıdı öğrencilere dağıtılarak edindikleri bilgilere göre doldurmaları (buldurma yöntemi) istenir. Ardından doğru sıralama açıklanır ve öğrencilerden cevaplarını kontrol ederek yanlışlarını düzeltmeleri istenir. **[4]** **Çünkü**: Öğrencilerin olaylar arasındaki sebep-sonuç ilişkisini kavramaları amacıyla hazırlanan ve "buldurma" yöntemini kullanacakları çalışma kâğıdı dağıtılır. Öğrenciler çalışma kâğıdını doldurduktan sonra görüş ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşmaları sağlanır.

Yaz K

I. KUR

SİYER ÖĞRENME ALANI

Ünite 3: PEYGAMBERİMİZ HZ. MUHAMMED'İN HAYATINI ÖĞRENİYORUZ III: MEDİNE DÖNEMİ

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. Hz. Peygamber'in Medine'deki İlk Faaliyetleri 2. Diğer İnanç Mensuplarıyla İlişkileri 3. Medine'deki İslâm'ı Anlatma Faaliyetleri 4. Mekke'ye Geri Dönüş 5. Veda Hutbesi 6. Vefatı	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. Hz. Peygamber'in Medine'deki ilk faaliyetlerini anlatır. 2. Medine'deki diğer inanç gruplarıyla ilişkilerini genel hatlarıyla tanır. 3. Hz. Peygamber'in Medine'de İslâm'ı yaymaya yönelik faaliyetlerini sıralar. 4. Hz. Peygamber'in vefatına ilişkin bilgileri söyler.	**[1]** Hz. Peygamber'in Medine'de gerçekleştirdiği İslâm kardeşliği, Medine mescidinin inşası, suffenin oluşturulması ve benzeri ilk faaliyetler anlatılmalıdır. **[2]** Medine'de gerçekleştirilen Medine sözleşmesi, Hz. Peygamber'in diğer inanç gruplarıyla olan ilişkileri ve oluşturduğu uyum içinde yaşama kültürü aktarılmalıdır. **[3]** Hz. Peygamber'in İslâm'ı yaymaya yönelik faaliyetleri, özellikle komşu ülkelere gönderilen elçiler ve onların gittikleri ülkelerde karşılaştıkları durumlar hakkında bilgi verilmelidir. **[4]** Hz. Peygamber'in vefat tarihi, vefat ettiğinde kaç yaşında olduğu, vefatının ardından Müslümanların ne gibi tepkiler verdiği bilgilerinin öğrenilmesi sağlanmalıdır.	Kimi âyetlerin sebeb-i nüzulüyle ilgili rivayetlerden faydalanılarak Kur'an öğrenme alanıyla ilişki kurulabilir. Hadislerden ve Hz. Peygamber'in hayatından tablolardan faydalanarak siyer öğrenme alanının kendi içinde ilişkilendirmeler kurulabilir. **[1, 2, 3, 4]** Sunulacak bilgiler "anlatma" yönteminin yanı sıra "soru-cevap", "katılımlı dinleme" yöntemleri kullanılarak aktarılmalıdır. **[Siyer Öğrenme Alanı]** Siyer öğrenme alanının her üç ünitesindeki kazanımları değerlendirme amaçlı **Bildik ve Bulduk** çalışma kâğıdı (bulmaca yöntemi) öğrencilere dağıtılır. Yapılacak uygulamanın ardından öğrencilerle eksiklerini telafi çerçevesinde konuşulur.

Yaz K

I. KUR

AHLÂK ÖĞRENME ALANI

Ünite 1: GÜZEL SÖZ ve DAVANIŞLARDA BULUNALIM

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. Ahlâk ve Ahlâklı İnsan Kimdir? 2. Temizlik İslam'ın özüdür 3. Doğruluktan Ayrılmayalım 4. Allah İyilerle Beraberdir 5. İslam Sevgi Dinidir 6. İslâm'ın Temel Bir İlkesi: Kul Hakkına Dikkat Edelim	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. Ahlâkın ne olduğunu ve ahlâklı insanın kim olduğunu kavrar. 2. Temizlik kavramını açıklar ve temizliğin İslâm'ın temeli olduğunu kavrar. 3. Ahlâki bir değer olarak doğruluk kavramını açıklar ve doğru olmaya özen gösterir. 4. Ahlâkî bir değer olarak sevgi kavramını açıklar ve İslâm'ın sevgi dini olduğunu kavrar. 5. İyilik kavramını açıklar ve Allah'ın iyi ve iyilerle birlikte olduğunu fark eder. 6. Kul hakkı kavramını açıklar ve İslâm'ın kul hakkı	**[1]** Ahlâkın tanımı ve ahlâklı insanın kim olduğu anlatılmalıdır. **[2]** Temizliğin İslâm'ın temeli olduğu, temizlik çeşitleri ve temizlik şekilleri aktarılmalıdır. **[3]** Doğruluğun tanımlanması yapılmalı, doğruluğun insan hayatına ve şahsiyetine katkıları aktarılmalıdır. **[4]** İyiliğin ne olduğu, iyilerin kim olduğu kavratılmalıdır. **[5]** Sevgi ifadesinin açıklanması, Allah'ın kullarına olan sevgisi, beşerî ilişkilerde sevginin olumlu etkisi, hayvan, tabiat ve vatan sevgileri anlatılabilir. **[6]** Kul hakkının ne demek olduğunun, kul hakkının gözetilmesinin veya ihlal edilmesinin doğurabileceği	▢ Bu ünitedeki tüm konular âyetlerle, hadislerle, Hz. Peygamber'in hayatından örneklerle işlenerek Kur'an ve siyer öğrenme alanlarıyla ilişkilendirme sağlanabilir ▢ Sadece teorik bilgi verilmesi gibi bir amaç güdülmemeli, verilecek "bilgi" birimleri tamamıyla günlük hayatla ilişkili olarak verilmelidir. **[1, 2, 3, 4, 5, 6]** Sunulacak bilgiler "anlatma", "soru-cevap", "katılımlı dinleme", "örnek olay incelemesi" yöntemleri kullanılarak aktarılmalıdır. **[3]** **Ayşe Ne Yaptı?** örnek olayı öğrencilere anlatılır ya da okunur. Sorun "örnek olay incelemesi" yöntemi kullanılarak analiz edilir.

Yaz K

II. KUR

KUR'AN-I KERÎM ÖĞRENME ALANI

Ünite 1: KUR'AN-I KERÎM'İ DOĞRU VE GÜZEL OKUYORUZ

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. Kur'an-ı Kerîm'i Yüzünden Doğru Okuma (21. sayfa sonuna kadar) 2. "Allah" Lafzı 3. Vakıf	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. Kur'an-ı Kerîm'i 21. sayfanın sonuna kadar doğru okur. 2. Allah lafzını Kur'an metni içerisinde doğru okur. 3. Vakıf işaretlerini tanır ve okurken uygular.	[1] Ders olarak verilen sûre ve âyetler öğretici tarafından okunur ve öğrencilerin takip etmesi sağlanır. Daha sonra metinler öğrencilerden dinlenir. Öğrencilerin okurken yaptıkları hatalar öğretici tarafından düzeltilir. [2] Lafzatullahın kalın ve ince okunduğu yerler öğretici tarafından tarif edilir. Okunan metinlerde öğrencilerin lafzatullahı doğru okumaları sağlanır. [3] Vakıf kelimesinin ne anlama geldiği açıklanır. Vakıf yapmanın anlam açısından önemi vurgulanır. Vakıf kaideleri uygulamalı olarak öğrenciye öğretilir. ! Tecvit ile ilgili kuralları, öğrencinin özellikle yüzünden okurken uygulaması sağlanmalıdır.	▢ İslâm bilgi kaynakları içinde Kur'an'ın aslî yeri dolayısıyla tüm diğer alanlar bu öğrenme alanıyla ilişkilendirilmelidir. [2] "Not alarak okuma" yöntemine başvurularak öğrencilerden Kur'an metni içerisindeki Allah lafızlarını bulmaları ve kurşun kalemle altını çizmeleri istenir. Ardından "sesli okuma" yönteminden faydalanılarak öğrencilerin metin içinde Allah lafzını doğru okuyup okumadıkları denetlenir. [3] Öğrencilerden okuyacakları kısımdaki vakıf işaretlerini farklı renklerde kalemlerle –birbirleriyle aynı olanlar aynı renkte olacak şekilde- işaretlemeleri istenir. Ardından yüzünden okuma esnasında bu işaretlere dikkat etmeleri hatırlatılır. Böylece farklı vakıf çeşitleri de hissettirilir. ! Vakıf uygulamasının ve vakıf çeşitlerinin öğrenci tarafından algılanmasını kolaylaştırmak üzere Türkçedeki noktalama işaretleriyle benzetme yapılabilir.

Yaz K

II. KUR

KUR'AN-I KERÎM ÖĞRENME ALANI

Ünite 2: SÛRE VE DUA EZBERLİYORUZ

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. Fîl, Kureyş, Mâûn, Kâfirûn, Nasr, Tebbet, Felak ve Nâs Sûrelerini Ezbere Okuma 2. Kunut Dualarını Ezbere Okuma 3. Ezanı Okuma 4. Kaamet Getirme	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. Fîl sûresini ezbere okur. 2. Kureyş sûresini ezbere okur. 3. Mâûn sûresini ezbere okur. 4. Kâfirûn sûresini ezbere okur. 5. Nasr sûresini ezbere okur. 6. Tebbet sûresini ezbere okur. 7. Felak sûresini ezbere okur. 8. Nâs suresini ezbere okur. 9. Kunut dualarını ezbere okur.	**[1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9]** Namaz süreleri ve kunut duaları öğretici tarafından doğru bir şekilde okunur. Öğrencilerin tekrar etmeleri sağlanır. Daha sonra öğrencilerden doğru bir şekilde ezbere okumaları istenir ve tek tek dinlenir. Doğru okunuş sağlanana kadar CD ve kasetten çokça dinletilir. Öğrencilerin yaptıkları hatalar öğretici tarafından düzeltilir. **[10, 11]** Ezan ve kaamet metinleri önce öğretici tarafından okunur. Daha sonra öğrencilerin doğru okumaları sağlanarak ezberletilir. CD ve kasetler yardımıyla güzel ezan okuma becerisi kazandırılır. Cemaatle kılınan namazlarda kaamet uygulaması yaptırılır.	▢ Sûre ve dualar, günlük ibadet hayatıyla ilişkili olarak verilebilir. Bu çerçevede ibadet öğrenme alanı ve günlük pratiklerle ilişki kurulabileceği hatırda tutulmalıdır. **[1–11]** "Söz korosu", "sesli okuma" ve "birbirine okuma" yöntemleri kullanılabilir. **[10–11]** Camide namaz vakitlerinde "iş başında eğitim" yöntemi kullanılarak ezan ve kamet okuma görevi verilebileceği gibi öğrenme ortamında "benzetim" yöntemi de kullanılabilir. ! Üst kurdaki öğrencilerden alt kurları çalıştırmaları için yardım alınabilir. Böylelikle öğrencilerin öğretirken öğrenmeleri ve bilgilerini kalıcı hâle getirmeleri desteklenmiş olacaktır. Ayrıca alt kur öğrencileri de akranlarıyla muhatap olmanın getireceği rahatlıkla daha hızlı mesafe alabilecektir. ! Kimi öğrenciler süre ve duaları Türkçe okunuşlarıyla yazarak ezberlemeye çalışacaklardır. Bu uygulama öğrencilerin ileride mahreç problemleri yaşamalarına neden olacağından önerilmez. Ancak bu hususta katı olunmamalıdır. Bu yöntemi uygulamak isteyen öğrencilerle yazdıkları dua veya süre birkaç kez okunarak telaffuz

Yaz K

II. KUR

İTİKAT ÖĞRENME ALANI

Ünite 1: ALLAH VARDIR VE BİRDİR: ALLAH'A İMAN

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. Allah, Vardır ve Birdir. 2. Allah'ın Varlığına ve Birliğine İnanmanın Önemi 3. Kur'an'da Allah'ın Sıfatları 4. Allah'ın Sevgi, Rahmet ve Kudretini İfade Eden Güzel İsimleri	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. Allah'ın varlığı ve birliğini açıklar. 2. Allah'ın sıfatlarını sayar. 3. Allah'ın güzel isimlerini sayar.	**[1]** Allah'ın varlığı ve birliği Kur'an'dan ve kâinattan örnekler verilerek açıklanmalı, tevhid akidesinin önemi vurgulanmalıdır. **[2]** Allah'ın sıfatları sıralanarak Kur'an'dan örnek âyetlerle öğrencilerin konuyu kavramaları sağlanır. **[3]** Allah'ı tanımada onun güzel isimlerinin bilinmesinin önemi anlatılmalıdır. Allahü Teâlâ'nın güzel isimleri CD ve kasetlerle ilahi tarzında öğretilebilir.	İhlas sûresinin anlamından faydalanılarak Kur'an-ı Kerîm öğrenme alanıyla ilişkilendirme yapılabilir. **[1]** Allah'ın varlığı ve birliği "anlatım" yönteminden faydalanılarak İhlas sûresinin meali okunup açıklamalar yapılmak suretiyle işlenir. **[2, 3]** **Allah'ım Beni...**: Allah'ın sıfatları ve güzel isimlerinden bazılarını içeren çalışma kâğıdı öğrencilere dağıtılıp eksik kısımları tamamlamaları istenerek "metin tamamlama" yöntemi uygulanır.

Yaz K

II. KUR

İTİKAT ÖĞRENME ALANI

Ünite 2: ALLAH PEYGAMBERLER GÖNDERMİŞTİR: PEYGAMBERLERE (NÜBÜVVET) İMAN

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. Niçin Peygamberlere İhtiyacımız Vardır? 2. Peygamberlerin Özellikleri 3. Peygamberlerin Görevleri 4. Kur'an'da İsimleri Geçen Peygamberler	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. Peygamberlik ve peygamberlere imanın önemini kavrar. 2. Peygamberlerin özelliklerini sayar. 3. Peygamberlerin görevlerini sıralar. 4. Kur'an-ı Kerîm'de adı geçen peygamberlerin isimlerini sayar.	**[1]** Peygamberliğin tanımı yapılır. İnsanların peygamberlere olan ihtiyacı ve peygamberliğin önemine değinilerek öğrencilerin konuyu kavramaları sağlanır. **[2]** Peygamberlerin özellikleri tahtaya yazılarak açıklanır. Öğrencilere tekrar ettirilir. **[3]** Peygamberlerin, insanlara örnek olma bakımından görevleri sıralanır. **[4]** Kur'an-ı Kerîm'de adı geçen peygamberlerin isimleri tespit edilir. Kur'an'da yer alan kıssalardan yola çıkılarak peygamberlerin hayatlarından örnekler verilebilir.	▢ Konuyla ilgili âyetlerden örnekler aktarılarak Kur'an öğrenme alanıyla ilişkilendirme yapılabilir. ▢ Konuyla ilgili hadisler ve Hz. Peygamber'in yaşamından örnek sahnelerin aktarılması suretiyle siyer öğrenme alanıyla ilişki kurulabilir. ▢ "Mükellefin davranışları"nın peygamberlerin özellikleriyle ilişkisine dikkat çekilerek ibadet öğrenme alanıyla ilişkilendirme yapılabilir. **[1, 2, 3, 4]** Konular "anlatım" yönteminden faydalanılarak aktarılır. Bu sırada öğrencilerin görsel takibini sağlamak üzere tahtada özetlemeler yapılmalıdır. **[2, 4]** **Peygamberlerimiz ve Onların Özellikleri**: "Bulmaca" yöntemi kullanılarak hazırlanmış olan ve Kur'an-ı Kerîm'de adı geçen peygamberlerin isimlerini ve onların özelliklerini içeren çalışma kâğıdı öğrencilere dağıtılır. Onlardan listedeki kelimeleri bulmaları istenir.

Yaz K

II. KUR

İTİKAT ÖĞRENME ALANI

Ünite 3: AHİRET VARDIR: AHİRETE İMAN

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. Ahiret Gününe İman ve Önemi 2. Ölüm ve Ölümden Sonra Dirilme (Ruh, Kabir, Haşr ve Mahşer) 3. İnsanın Yaptıklarından Sorgulanması (Sual, Hesap ve Mizan) 4. Cennet ve Cehennem	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. Ahirete imanın önemini kavrar. 2. Ölüm ve ölümden sonra dirilme ile ilgili kavramları açıklar. 3. İnsanın yaptıklarından sorgulanacağını fark eder. 4. Cennet ve cehennem kavramlarını açıklar.	**[1]** Ahirete imanın fert ve toplum açısından önemi üzerinde durulur. **[2]** Ölüm kavramı açıklanır. Öldükten sonra dirilmenin gerçek olduğu, Kur'an'dan âyet mealleri verilerek öğrencilere kavratılabilir. **[3]** İnsanın yaptıklarından sorumlu tutulacağı açıklanır. En basit hâliyle birbirimize karşı bile her davranışımızdan sorumlu olduğumuz ilkesinden yola çıkılarak Allah'a karşı da sorumlu olduğumuz ve yaptığımız her şeyden mutlaka sorumlu tutulacağımız öğrenciye fark ettirilir. **[4]** Cennet ve cehennem kavramları Kur'an-ı Kerîm'den ve hadislerden örnekler verilerek açıklanır.	☐ Konuyla ilgili âyetlerden ve hadislerden bir kısmı aktarılarak Kur'an ve siyer öğrenme alanlarıyla ilişkilendirme yapılabilir. ☐ "Mükellefin davranışları"nın sonuçlarına dikkat çekilerek ibadet öğrenme alanıyla ilişki kurulabilir. ☐ Saygı, sorumluluk ve diğerkâmlık değerlerine dikkat çekilerek ahlâk öğrenme alanıyla ilişkilendirme yapılabilir. **[1, 2, 3, 4]** **Ahiretle İlgili Kelimelerim**: "Bulmaca" yöntemi kullanılarak hazırlanmış olan ve ahirete imanla ilgili kelimeleri içeren çalışma kâğıdı öğrencilere dağıtılır. Öğrencilerden harfleri karışık olarak verilmiş kelimeleri listeden faydalanarak bulmaları, ardından kelimelerin karşılarında bırakılmış boşluğa anlamlarını yazmaları istenir. Çalışmayı bitiren öğrenciler eşit sayıda ve üç kişiden az olmayacak gruplar hâlinde eşleştirilir. Gruplardan "tartışma" suretiyle ortak bir tanıma ulaşmaları istenir. Böylece "tartışma" yöntemi kullanılarak öğrencilerin birbirlerinin eksiklerini tamamlamaları sağlanır.

Yaz K

II. KUR

İBADET ÖĞRENME ALANI

Ünite 1: NAMAZ KLIYORUZ

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. Bayram Namazı (Hükmü ve Kılınışı) 2. Teravih Namazı (Hükmü ve Kılınışı) 3. Cenaze Namazı (Hükmü ve Kılınışı)	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. Bayram namazının nasıl kılınacağını açıklar. 2. Teravih namazının nasıl kılınacağını açıklar. 3. Cenaze namazının nasıl kılınacağını açıklar.	**[1]** Bayram namazının kılınışı öğretilir. Bayramların ve bayramlaşmanın önemi üzerinde durulur. **[2]** Teravih namazının kılınışı öğrencilere tarif edilir. Kaç rekât olduğu üzerinde durulur. Sünnet-i müekkede olduğu vurgulanır. **[3]** Cenaze namazının kılınışı öğrencilere tarif edilir. Cenaze namazının farz-ı kifaye olduğu açıklanır ve bir Müslümanın ölen din kardeşine karşı son vazifelerinden birisinin onun namazına katılmak olduğundan söz edilir.	▢ Konuyla ilgili hadisler ve Hz. Peygamber'in uygulamaları aktarılarak siyer öğrenme alanıyla ilişkilendirme yapılabilir. ▢ Saygı, sorumluluk, kardeşlik değerlerine dikkat çekilerek ve bayramların millî manevî değerlerimizden olduğu vurgulanarak ahlâk öğrenme alanıyla ilişki kurulabilir. **[1, 2, 3]** Her üç namaz da önce "anlatım" yönteminden faydalanılarak aktarılır. Daha sonra "gösteri" yöntemiyle öğrencilere namazın kılınışı öğretilir. "Güdümlü konuşma" ve "tartışma" yöntemleriyle öğrencilerin konuyu tekrar etmeleri istenir.

Yaz K

II. KUR

İBADET ÖĞRENME ALANI

Ünite 2: EY İNANANLAR ORUÇ SİZE FARZ KILINDI

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. Oruç Nedir? 2. Oruç Tutmanın Önemi 3. Oruç İbadetiyle İlgili Kavramlar (Sahur, İmsak, İftar, Fidye ve Fitre) 4. Orucu Bozan Durumlar 5. İftar Duasını Ezbere Okuma ve Türkçe Anlamını Açıklama	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. Orucu tanımlar. 2. Oruç ibadetinin önemini kavrar. 3. Oruç ibadeti ile ilgili kavramları sayar ve açıklar. 4. Orucu bozan durumları sayar. 5. İftar duasını ezbere okur ve Türkçe anlamını açıklar.	**[1]** Oruç ibadetinin İslâm'ın şartlarından olduğu vurgulanarak orucun tarifi üzerinde durulur. Orucun sadece yeme içmeyi bırakmak olmadığı, aynı zamanda ahlâkımızı güzelleştirmemizi sağlayan bir ibadet olduğu vurgulanır. **[2]** Oruç ibadetinin insana kazandırdığı sabır, kanaat, şükür gibi değerlerden bahsedilir. Çeşitli örnekler verilerek önemi üzerinde durulur. Fakirlere yardım etme, kimsesizlere el uzatma ve koruma bilinci geliştirilmeye çalışılır. **[3]** Sahur ve iftar kavramları açıklanır. Sahur ve iftarın faziletlerinden bahsedilir. Oruca niyetin ne zaman ve nasıl yapıldığı açıklanır. Oruçlu bir insanın günü nasıl geçirmesi gerektiği örnekler verilerek anlatılır. **[4]** Orucu bozan durumlar maddeler hâlinde sıralanır. Orucun önemli bir ibadet olduğu ve belli bir disiplin içerisinde oruç tutulması gerektiği üzerinde durulur. **[5]** İftar duası önce öğretici tarafından okunur ve öğrencilerden doğru olarak ezbere okumaları istenir. Ayrıca Türkçe anlamı üzerinde de durulur.	▢ Konuyla ilgili âyet ve hadisler ile Hz. Peygamber'in uygulamaları aktarılarak Kur'an-ı Kerîm ve siyer öğrenme alanlarıyla ilişki kurulabilir. ▢ Yardımlaşma, özverili olma, diğerkâm olma gibi değerler vurgulanarak ahlâk öğrenme alanıyla ilişkilendirme yapılabilir. **[1]** Konuya "anlatım" yönteminden faydalanılarak giriş yapılır. **[2, 3]** Öğrenciler, mevcut göz önünde bulundurularak, üç ya da dört gruba ayrılır. Her gruptan oruç ibadetinin önemi üzerine düşüncelerini ve oruçla ilgili kavramları yazmaları istenir. 10-15 dakikalık bir sürenin ardından her grubun sözcüsünün grupça oluşturdukları bilgileri arkadaşlarıyla paylaşmaları sağlanarak "grupla tartışma" stratejisinden faydalanılabilir. "Güdümlü konuşma" ve "tartışma yöntemlerinden yararlanarak öğrencilerin konuyu tekrar etmeleri istenir. **[3]** *Dinimi Öğreniyorum* adlı kitaptan Anılar Defterinde Gül Yaprağı adlı etkinliğin yapılması sağlanarak "metin tamamlama" yöntemi kullanılır. **[4]** Öğrencilere "anlatım" yönteminden faydalanılarak orucu bozan durumlar aktarılır. **[5]** "Ezberleme" yöntemi kullanılarak iftar duasının kazandırılması sağlanır.

Yaz K

II. KUR

SİYER ÖĞRENME ALANI
Ünite 1: HZ. PEYGAMBER'İN KİŞİLİĞİ VE ÖRNEKLİĞİ

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. Kur'an-ı Kerîm'de Hz. Peygamber (İnsan ve Peygamber Hz. Muhammed) 2. Hz. Peygamber'in Kişiliği 3. İslâm'ı Anlamada Hz. Peygamber'in Örnekliği 3.1. İbadetlerin Yapılmasında Örnekliği 3.2. İnsan İlişkilerinde Örnekliği 3.3. Aile Hayatındaki Örnekliği	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. Hz. Peygamber'in bütün insanî özellikleriyle bir peygamber olduğunu fark eder. 2. Hz. Peygamber'in kişiliğini genel hatlarıyla açıklar. 3. İslâm'ı anlamada Hz. Peygamber'in örnekliğini kavrar. 4. Hz. Peygamber'in nasıl örnek alınacağını açıklar.	**[1]** Kur'an-ı Kerîm ve Hz. Peygamber'in hadislerinden örnekler verilerek onun insanî özellikleriyle bir peygamber olduğu vurgulanır. Kelime-i şehadetin anlamı tekrar edilerek, "Allah'ın kulu olarak peygamber" kavramı üzerinde durulur. **[2]** Hz. Peygamber'in kişiliği ile ilgili (yani dürüst, çalışkan, merhametli, sabırlı vb. olduğu) örnekler verilir. **[3]** Hz. Peygamber'in İslâm'ı yaşamadaki örnekliği açıklanır. İslâm'ı anlamak noktasında Hz. Peygamber'in hayatından örnekler aktarılarak onun daha iyi tanınması sağlanır. **[4]** Hz. Peygamber'in güzel ahlâkı anlatılarak, öğrencilerin Peygamberimize duydukları sevginin pekişmesi sağlanır. Bütün davranışlarımızda Hz. Peygamber'i kendimize örnek almamız gerektiği vurgulanır.	▢ Konuyla ilgili âyetler aktarılarak Kur'an-ı Kerîm öğrenme alanıyla, hadisler ve Hz. Peygamber'in uygulamaları aktarılarak da alan içi ilişkilendirme yapılabilir. ▢ Hz. Peygamber'in dürüstlük, çalışkanlık, sabır, diğerkâmlık gibi değerlerle ilgili örneklikleri vurgulanarak ahlâk öğrenme alanıyla ilişki kurulabilir. ▢ Hz. Peygamber'in ibadetlerin yapılmasındaki örnekliğine yapılacak atıflarla ibadet öğrenme alanıyla ilişki kurulabilir. **[1, 2, 3, 4]** **Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v.)'in Örnek Ahlâkı**: "Güdümlü yazma" ve "metin tamamlama" yöntemlerinin kullanıldığı ve Hz. Peygamber'in örnek ahlâkını öğrencilere hatırlatıcı mahiyetteki çalışma kâğıdı öğrencilere dağıtılır. Bir sonraki derste formun doldurulup getirilmesi istenir ve öğrencilerin "güdümlü konuşma" yöntemiyle konuşmalarına imkân sağlanır.

Yaz K

II. KUR

AHLÂK ÖĞRENME ALANI

Ünite 1: GÜZEL SÖZ VE DAVRANIŞLARDA BULUNALIM

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. Hoşgörülü ve Bağışlayıcı Olalım 2. Yardımlaşalım 3. İslâm Ahlâkının Öngördüğü Model İnsanda Bulunması Gereken En Temel Erdemlerden Biri Olarak Sözünde Durmak 4. İslâm Adalet Üzerine Kurulmuştur 5. Özverili Olalım	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. Hoşgörü ve bağışlama kavramlarını açıklar ve hoşgörülü ve bağışlayıcı olmaya istekli olur. 2. Ahlâkî bir değer olarak yardımlaşma kavramını açıklar ve çevresiyle yardımlaşmaya gönüllü olur. 3. Sözünde durma kavramını açıklar ve sözünde durmadığı takdirde sonucunun ne olacağını kestirir. 4. Adalet kavramını açıklar ve İslâm dininin niçin adalet dini olduğunu kavrar. 5. Özveri kavramını açıklar ve özverili olmaya gönüllü olur.	**[1]** İslâm dininde hoşgörü ve bağışlamanın önemi âyetler, hadis-i şerifler, Hz. Peygamber'in engin hoşgörüsü ve bağışlaması ile ilgili örnekler ile aktarılır. **[2]** Yardımlaşma kavramı tarif edilir. İslâm dininde yardımlaşmanın ve din kardeşliğinin birlik ve beraberlik içinde yaşanması gerektiği âyet ve hadis-i şerifler ile açıklanır. **[3]** Sözünde durma kavramı tanımlanır ve sözünde durmanın önemi açıklanır. Münafıklık alâmetlerinden birisinin sözünde durmamak olduğu belirtilip sözünde durmayan kişinin Allah tarafından sevilmeyeceği ve toplum tarafından da dışlanacağı açıklanır. **[4]** Adalet kavramı tanımlanır ve İslâm dininde adaletin önemi tarih boyunca Müslüman şahsiyetlerin adalet örneklerinden yola çıkılarak vurgulanır. İslâm dininin bütün insanları temel haklar açısından eşit kabul ettiği anlatılır. **[5]** "İnsanların hayırlısı insanlara faydalı olandır." hadis-i şerifinden yola çıkılarak, insanlara faydalı olmak ve Allah rızası düşünülerek özverili davranmak gerektiği vurgulanır.	▢ Konuyla ilgili âyet ve hadisler ile Hz. Peygamber'in uygulamaları aktarılarak Kur'an-ı Kerîm ve siyer öğrenme alanıyla ilişkilendirme yapılabilir. ▢ İbadetlerin hikmetlerine atıflarla ibadet öğrenme alanıyla ilişki kurulabilir. **[1, 2, 3, 4, 5]** Ünite içeriği âyetler, hadis-i şerifler, Hz. Peygamber'den örnekler, tarih boyunca Müslüman şahsiyetlerin hayatlarından tablolar eşliğinde duyuşsal alana hitap edecek tarzda "anlatım", "soru-cevap" ve "buldurma", "tartışma" yöntemlerinden faydalanılarak aktarılır.

Yaz K

III. KUR

KUR'AN-I KERÎM ÖĞRENME ALANI

Ünite 1: KUR'AN-I KERÎM'İ DOĞRU VE GÜZEL OKUYORUZ

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. Kur'an-ı Kerîm'i Yüzünden Doğru Okuma (22. sayfadan 52. sayfa sonuna kadar) 2. Medleri Uygulama 3. Sakin Nun ve Tenvine Ait Hükümler ve Uygulama (İhfa, İzhar ve İklab) 4. İdgam ve Uygulaması (Meal Gunne ve Bila Gunne) 5. Ra Harfinin Okunuşu	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. Kur'an-ı Kerîm'i 22. sayfadan 52. sayfanın sonuna kadar doğru okur. 2. Medleri Kur'an metni içerisinde doğru uygular. 3. Sakin nun ve tenvine ait hükümleri (ihfa, izhar ve iklab) tanır ve okurken uygular. 4. İdğamı (meal gunne ve bila gunne) tanır ve okurken uygular. 5. Ra ile ilgili	**[1]** Belirtilen metnin öğrenciler tarafından doğru bir şekilde okunması sağlanır. Yapılan yanlışlıklar öğretici tarafından bire bir düzeltilir. **[2]** Kur'an metni içerisinde bulunan medler öğretici tarafından uygulamalı olarak okunur. Öğrencilerin de doğru bir şekilde okumaları istenir. **[3]** Sakin nun ve tenvine ait hükümler aktarılır. İhfa, izhar ve iklab ile ilgili bilgiler verilir. Kur'an-ı Kerîm üzerinde uygulaması yapılır. **[4]** İdgam meal gunne ve idğam bila gunne tanıtılır. Öğrencilerin uygulaması sağlanır. **[5]** "Ra" harfinin okunuşu hakkında bilgi verilir. Öğrencilerin uygulaması sağlanır. ! Tecvit ile ilgili kuralları, öğrencinin özellikle yüzünden okurken uygulaması sağlanmalıdır.	☐ İslâm bilgi kaynakları içinde Kur'an'ın yeri ve önemi dolayısıyla tüm diğer alanlarda bu öğrenme alanıyla ilişkilendirme yapılmalıdır. **[1]** İlgili kısım öğretici tarafından öğrencilere okunmalı ve öğrencilerin okumaları da dikkatli bir şekilde dinlenmelidir. Ayrıca "birbirine okuma" yöntemine de başvurulmalıdır. **[2, 3, 4, 5]** İlgili tecvit kurallarının uygulanmasında acele edilmemeli, öğrencilerin önce bir kuralı anlamaları ve uygulamaları sağlanmalıdır. Bir kuralın uygulaması yerleştikten sonra ikinci bir kural öğretilmeli ve birinci kuralın uygulaması ihmal edilmeden ikinci kuralın yerleştirilmesi sağlanmalıdır. Ardından diğer kurallar da aynı tarzda, "ham" olarak edinilen kuralların pekiştirilmesi ihmal edilmeden öğretilmeli ve yerleştirilmelidir. **[5]** "Ra" harfinin okunuşuna etki eden unsurun öğrenci tarafından algılanmasını kolaylaştırmak üzere ilgili unsur renkli bir kalemle mushaf üzerinde belirginleştirilebilir. ! Bütün okuma çalışmaları öğretici tarafından bizzat uygulanmalı ve ardından öğrencilerin uygulaması istenmelidir. Bu çerçevede kaset, CD ve benzeri malzemelerden yararlanılabileceği unutulmamalıdır.

Yaz K

III. KUR

KUR'AN-I KERÎM ÖĞRENME ALANI

Ünite 1: KUR'AN-I KERÎM'DEN BÖLÜMLER EZBERLİYORUZ

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. Bakara Sûresinin 255. Âyetini Ezbere Okuma 2. Bakara Sûresinin 285-286. Âyetlerini Ezbere Okuma 3. Haşr Sûresinin 22-24. Âyetlerini Ezbere Okuma	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. Bakara sûresinin 255. âyetini ezbere okur. 2. Bakara sûresinin 285-286. âyetlerini ezbere okur. 3. Haşr sûresinin 22-24. âyetlerini ezbere okur.	**[1]** Bakara sûresinin 255. ayeti (âyetü'l-kürsî) öğretici tarafından okunur. Öğrencilerin doğru bir şekilde okuması sağlanır. Daha sonra öğrencilerden ezber olarak alınır. **[2]** Bakara sûresinin 285-286. âyetleri (âmenerrasûlü) öğretici tarafından okunur. Öğrencilerin doğru bir şekilde okuması sağlanır. Daha sonra öğrencilerden ezber olarak alınır. **[3]** Haşr sûresinin 22-24. (hüvallahullezi) öğretici tarafından okunur. Öğrencilerin doğru bir şekilde okuması sağlanır. Daha sonra öğrencilerden ezber olarak alınır.	Âyetlerin ezberlenmesinde ibadet öğrenme alanı ve günlük pratiklerle ilişki kurulabilir. Bu çerçevede bu âyetlerin geleneksel olarak okunduğu zamanlara dikkat çekilmelidir. **[1-3]** "Söz korosu", "sesli okuma" ve "birbirine okuma" yöntemleri kullanılabilir. **[2, 3]** Camide namaz vakitlerinde "iş başında eğitim" yöntemi kullanılarak akşam ve yatsı namazlarından sonra öğrencilerin okuma yapmaları teşvik edilebilir. Camide uygulama imkânı olmaması durumunda "benzetim" yönteminden yararlanılabilir. **[2]** bk. "Örnek Ders İşlemeleri" kısmı. Bu ders işleme örneğinde şu çalışma kâğıdı kullanılmıştır: **Kur'an-ı Kerîm Ezberlemede Altın Öğütler** ! Öğrencilerin öğretirken öğrenmelerini ve bilgilerini kalıcı hâle getirmelerini desteklemek üzere üst kurdaki öğrencilerden alt kurları çalıştırmaları için yardım alınabilir. Bu uygulamayla alt kur öğrencileri de akranlarıyla birlikte öğrenme avantajıyla daha çabuk mesafe kat edebilecektir. ! Bazı öğrenciler sûre ve duaları Türkçe okunuşlarıyla yazarak ezberlemeye çalışabileceklerdir. Bu uygulama, öğrencilerin ileride mahreç ve tecvit problemleri yaşamalarına neden olabileceğinden önerilmemektedir. Ancak bu hususta öğretici katı olmamalı, bu yöntemi uygulamak isteyen öğrencilerle yazdıkları dua veya sûreyi birkaç kez okuyarak telaffuz sorunlarının önünü almaya çalışmalıdır.

Yaz K

III. KUR

İTİKAT ÖĞRENME ALANI

Ünite 1: MELEKLERE İNANIRIZ: MELEKLERE İMAN

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. Meleklere İman ve Önemi 2. Kur'an'da Adı Geçen Melekler 3. Meleklerin Özellikleri 4. Meleklerin Görevleri 5. Meleklerden Başka Görünmeyen Varlıklar (Cin ve Şeytan)	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. Meleklere imanın önemini kavrar. 2. Kur'an'da adı geçen meleklerin isimlerini sayar. 3. Meleklerin özelliklerini ve görevlerini sayar.	**[1]** Meleklere imanın hayatımız açısından önemi ve dinimiz açısından gerekliliği özellikle belirtilir. Meleklerin iyi ve kötü davranışlarımızı murakabe ettikleri ve dolayısıyla daima iyi davranışlarda bulunmamızı temenni ettikleri belirtilmelidir. **[2]** Kur'an'da adı geçen meleklerin isimleri öğretilir. **[3]** Meleklerin nasıl bir varlık oldukları, görevleri ve özellikleri anlatılır. Öğrencilerin meleklerin özelliklerini ve görevlerini sayabilmeleri sağlanır.	◌ Âyet ve hadislerden faydalanılarak Kur'an-ı Kerîm ve siyer öğrenme alanıyla ilişkilendirme yapılabilir. Ayrıca ilk vahyin inişinin anlatımıyla Cebrail ve kimi meleklerin özellikleri açıklanarak da siyer öğrenme alanıyla ilişki kurulmalıdır. ◌ Kiramen kâtibin meleklerinin görevlerine vurgu yapılarak ibadet öğrenme alanıyla ilişki kurulabilir. **[1, 2, 3]** Kazanımların öğrencilerce içselleştirilmesi sürecinde konunun "gaybî" alanla ilgili olduğu gözden uzak tutulmamalı ve âyetler ışığında aktarılmasıyla yetinilmelidir. Öğrencilere "anlatım" yöntemiyle yapılacak sunum esnasında öğrencilerin "not alarak dinleme" yapmaları tavsiye edilebilir. ! Bu ünitede öğrencilerin fal, büyü, cin ve şeytanla ilgili olarak birtakım batıl inançlara ve sapkın düşüncelere kapılmamalarının sağlanması hedeflenmelidir.

Yaz K

III. KUR

İTİKAT ÖĞRENME ALANI

Ünite 1: KİTAPLARA İMAN İMANIN ESASLARINDANDIR: KİTAPLARA İMAN

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. Kitaplara İman ve Önemi 2. Dört Büyük Kutsal Kitap 2.1. Tevrat 2.2. Zebur 2.3. İncil 2.4. Kur'an-ı Kerîm 3. Sahifeler	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. Kitap ve vahiy kavramlarını açıklar. 2. Kitaplara imanın önemini kavrar. 3. Dört büyük kutsal kitabı ve sahifeleri sayar.	**[1]** Kitap ve vahiy kavramlarının öğrenilmesi sağlanır. İlahî kitapların Allah tarafından vahiy yoluyla peygamberlere gönderildiği açıklanır. Bu ilahî kitapların art arda gönderildiği ve Kur'an-ı Kerîm'in son kitap olduğu açıklanır. **[2]** İmanın altı şartından birisinin de kitaplara iman olduğu ve dolayısıyla kitaplara imanın gerekliliği üzerinde durulur. **[3]** Öğretici tarafından dört büyük kutsal kitap ve sahifeler hakkında bilgi verilir.	◌ Konuyla ilgili âyetlerden örnekler aktarılarak Kur'an öğrenme alanıyla ilişkilendirme yapılabilir. ◌ Hz. Peygamber'in yaşamından vahiy inzaliyle ilgili örnek sahnelerin aktarılması suretiyle siyer öğrenme alanıyla ilişki kurulabilir. ◌ Peygamberlerin özellikleriyle vahiy arasındaki ilişkiye dikkat çekilerek itikat öğrenme alanında iç ilişkilendirme yapılabilir. ◌ Bütün peygamberlerin ahlâk eksenli ortak özelliklere sahip bir din tebliğ ettikleri vurgulanarak evrensel ahlâkî değerlerle dinî değerlerin paralelliği gösterilmek suretiyle ahlâk öğrenme alanıyla ilişkilendirme yapılabilir. **[3]** **Kitaplar ve Sahifeler:** "Görsel imge okuma" ve "metin tamamlama" yöntemi kullanılarak hazırlanmış olan bu çalışma kâğıdı öğrencilere dağıtılır. Onlardan eksik kelimeleri ilişki ağı görselinden faydalanarak tamamlamaları istenir.

Yaz K

III. KUR

İTİKAT ÖĞRENME ALANI

Ünite 1: KAZA VE KADERİ ÖĞRENİYORUZ: KAZA VE KADERE İMAN

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. Kaza ve Kader Ne Demektir? 2. Kaza ve Kadere İmanın Önemi 3. İnsanın Kaderi ve Sorumluluğu ile İlgili Bazı Özellikleri 3.1. Akıl Sahibi Olmak 3.2. Özgür Olmak 4. Kur'an-ı Kerîm'in Kaderle İlgili Bazı Kavramlara Bakışı (Tevekkül, Rızık, Başarı, Afet ve Hastalık)	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. Kaza ve kader kavramlarını açıklar. 2. Kaza ve kadere imanın önemini kavrar. 3. İnsanın akıl sahibi, özgür ve sorumlu olmasının kaderle ilişkisini fark eder. 4. Kur'an-ı Kerîm'in kaderle ilgili olarak tevekkül, rızık, başarı, afet ve hastalık kavramlarına bakışını fark	**[1]** Kaza ve kader kavramlarının anlamları üzerinde durulmalıdır. **[2]** İnsanların, tutum ve davranışlarını kendi iradeleriyle seçtikleri ve bu seçimlerinden sorumlu oldukları anlatılmalıdır. Kaza ve kadere imanın, bütün işlerin bir plan ve program dâhilinde cereyan ettiği gerçeğini kabul etmek olduğu aktarılıp böyle bir kabulle kişinin hayata bağlı kalacağı, olaylar karşısında dirençli durabileceği, sonunda insan hayatının anlamlı bir bütün oluşturacağı vurgulanır. **[3]** Öğrencinin, akıl ve irade sahibi olduğunun, olup bitenler karşısında bir nesne olmadığının, yapıp etmelerini kendi iradesiyle gerçekleştirdiğinin farkına varması hedeflenmelidir. **[4]** Kaderin, çalışıp üretmeye, başarmaya engel teşkil etmediği, afet ve hastalık durumlarında ise çözümler üretilmesi gerektiği ifade edilmelidir.	❍ Konuyla ilgili âyetlerden örnekler aktarılarak Kur'an öğrenme alanıyla ilişkilendirme yapılabilir. ❍ Bütün peygamberlerin kişisel sorumlulukların üstlenilmesi ekseninde ahlâk merkezli bir din tebliğ ettikleri ve irade sahibi insanları muhatap aldıkları vurgulanarak ahlâk ve siyer öğrenme alanlarıyla ilişkilendirme yapılabilir. **[2, 3, 4]** Kazanımların öğrencilerce içselleştirilmesi sürecinde konunun "gaybî" alanla ilgili olduğu ve öğrencilerin seviyelerini aşabilecek felsefî boyutları bulunduğu gözden uzak tutulmamalı ve âyetler ışığında aktarılmasıyla yetinilmelidir. Öğrencilere "anlatım" yöntemiyle yapılacak sunum esnasında öğrencilerin "not alarak dinleme" yapmaları tavsiye edilebilir. ! Bu ünitede öğrencilerin kaderle bağlantılı olarak şans, boşverme/yıkıcı tevekkül, tembellik gibi birtakım yanlış düşünceleri olabileceği ya da ileride bu türden düşüncelere kapılabilecekleri göz önünde bulundurularak bilinçlenmelerinin sağlanması da hedeflenmelidir.

Yaz K

III. KUR

İBADET ÖĞRENME ALANI

Ünite 1: KÂBE VE ARAFAT DİYARINA YOLCULUK: HAC

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. Hac Nedir? 2. Haccın Önemi 3. Hac ile İlgili Kavramlar (Mikat, İhram, Tavaf, Sa'y, Şavt ve Vakfe) 4. Hac ile İlgili Mekânlar (Kâbe, Safa, Merve, Arafat, Müzdelife, Mina ve Mescid-i Nebevî) 5. Umre	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. Hac kavramını açıklar. 2. Haccın önemini kavrar. 3. Hac ile ilgili kavramları sayar ve açıklar. 4. Hac ile ilgili mekânları sayar.	**[1]** Öğrencilere haccın İslâm'daki yeri anlatılır ve haccın önemi üzerinde durulur. **[2]** Hac ibadetinin kişisel ve toplumsal hayattaki önemi üzerinde durularak öğrencilere bu konuda bir bilinç kazandırılır. **[3]** Hac ile ilgili ihram, tavaf, sa'y, hedy vb. kavramların, ibadetin yapılışı ile birlikte açıklanması ve bu kavramların kişiye ne kazandıracağı üzerinde durulur. **[4]** Hac ibadetinin yapıldığı yerler (Kâbe, Arafat, Müzdelife, Mina...) hakkında bilgi verilir ve bu mekânların isimleri tekrar ettirilir.	Konuyla ilgili âyetlerden örnekler aktarılarak Kur'an öğrenme alanıyla ilişkilendirme yapılabilir. Hac ibadetinin ve rükünlerinin sembolik anlamları ve hikmetleri aktarılarak ahlâk öğrenme alanlarıyla ilişkilendirme yapılabilir. Peygamber Efendimizin Veda Haccı'nın anlatımıyla hem siyer ve hem de Veda Hutbesi dolayısıyla ahlâk öğrenme alanlarıyla ilişkilendirme yapılabilir. **[1, 2, 3, 4]** bk. "Örnek Ders İşlemeleri" kısmı. Bu ders işleme örneğinde şu çalışma kâğıtları kullanılmıştır: Üç Hurma Kutsal Yolculuk: Hac Adım Adım Hac Hacbul

Yaz K

III. KUR

İBADET ÖĞRENME ALANI

Ünite 1: PAYLAŞMA VE YARDIMLAŞMA İBADETİ OLARAK KURBAN

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. Kurban Nedir? 2. Kurban İbadetinin Bireye ve Topluma Kazandırdıkları 3. Kurban Keserken Nelere Dikkat Etmeliyiz? 4. Hz. İbrahim ve Kurban 5. Kimler Kurban Keser?	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. Kurban kavramını açıklar. 2. Kurban ibadetinin bireye ve topluma kazandırdıklarını kavrar. 3. Kurban kesilirken nelere dikkat edilmesi gerektiğini sayar.	**[1]** Kurban ibadetinin kişinin sahip olduğu şeyleri Allah'ın kullarıyla paylaşmak suretiyle Allah'a yakınlık kazanma amacına yönelik olduğu, fedakârlığın önemli bir sembolü olduğu aktarılır. **[2]** Kurban ibadetinin yardımlaşma ve kardeşlik duygularını pekiştirmesi üzerinde durulur ve öğrencilerin bunu kavramaları sağlanır. **[3]** Kurbanın kesimi esnasında hem kurban hem de çevre konusunda nelere dikkat edilmesi gerektiği öğrencilere kavratılır.	⮔ Konuyla ilgili hadisler ve Kevser sûresinin meali aktarılarak siyer ve Kur'an-ı Kerîm öğrenme alanlarıyla ilişkilendirme yapılabilir. ⮔ Kardeşlik, yardımseverlik, fedakârlık, diğerkâmlık değerlerine dikkat çekilerek ve bayramların millî manevî değerlerimizden olduğu vurgulanarak ahlâk öğrenme alanıyla ilişki kurulabilir. ! Kurbanın kesimi esnasında hem kurban hem de çevre konusunda dikkat edilmesi gereken hususlar özellikle ve hassasiyetle öğrencilere kavratılmalıdır.

Yaz K

III. KUR

İBADET ÖĞRENME ALANI

Ünite 1: YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA İBADETİ OLARAK ZEKÂT VE SADAKA

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. Zekât ve Sadaka Nedir? 2. İslam Dini Zekât ve Sadaka Vermeyi Niçin Emreder? 3. Kimler Zekât Verir? 4. Nelerden Zekât Verilir? 5. Bizler de Zekât ve Sadaka Verebilecek Duruma Gelmeye Çalışmalıyız 6. Kimlere Zekât Verilir?	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. Zekât ve sadakayı tanımlar. 2. Zekât ve sadaka vermenin önemini kavrar. 3. Kimlerin zekât ve sadaka vereceğini sayar ve açıklar. 4. Nelerden zekât ve sadaka verileceğini sayar ve açıklar.	**[1, 2]** Sadaka ve zekât kavramları açıklanıp neden zekât verildiği, sadakanın toplumsal dayanışma ve yardımlaşmaya ne gibi bir katkı sağladığı aktarılır. **[3]** Zekât ve sadakayı kimlerin vermesi gerektiği, zenginlik ölçüsü dikkate alınmak suretiyle açıklanır. **[4]** Zekât ve sadakanın nelerden verileceği, ölçülerinin ne olduğu anlatılır.	☐ Konuyla ilgili âyetler ve hadisler aktarılarak siyer ve Kur'an-ı Kerîm öğrenme alanlarıyla ilişkilendirme yapılabilir. Bu çerçevede Mâûn sûresinin mealine de dikkat çekilebilir. ☐ Kardeşlik, yardımseverlik, fedakârlık, diğerkâmlık, cömertlik, özverili olmak, komşuluk değerlerine dikkat çekilerek ahlâk öğrenme alanıyla ilişki kurulabilir. **[3]** Konu nisap ve zenginlik ölçüsü çerçevesinde verilirken öğrencilerin sevdiklerinden verme konusunda duygu eğitimlerini sağlamak üzere az da olsa vermenin değeri özellikle vurgulanmalıdır. Bu çerçevede her bir öğrenci harçlığının kırkta birini vermek gibi sembolik bir zekâta teşvik edilebilir. ! Öğrencilerin özellikle zekât verilecek mallar ve miktarları konusunda ayrıntıya boğulmalarından kaçınılmalıdır.

Yaz K

III. KUR

İBADET ÖĞRENME ALANI

Ünite 1: ALLAH!A YAKARIŞ: DUA VE TÖVBE

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. Dua 1.1. Dua nedir? 1.2. Duanın Önemi ve İnsana Kazandırdıkları 1.3. Ne Zaman, Nerede ve Nasıl Dua Edebiliriz? 1.4. Kur'an ve Hz. Peygamber'den Dualar Öğreniyoruz 2. Tövbe 2.1. Tövbe Nedir? 2.2. Tövbenin Hayatımızdaki Yeri ve Önemi 2.3. Ne Zaman, Nerede ve Nasıl Tövbe Edebiliriz? 2.4. Kur'an'dan ve Hz. Peygamber'den Tövbe Örnekleri	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. Dua ve tövbeyi tanımlar. 2. Ne zaman, nerede ve nasıl dua edebileceğini kavrar. 3. Ne zaman, nerede ve nasıl tövbe edebileceğini kavrar. 4. Kur'an'dan ve Peygamberimizden dua ve tövbe örnekleri verir. 5. Yemek duasını ezbere okur ve Türkçe anlamını açıklar.	**[1, 2, 3]** Dua ve tövbe kavramları tanımlanıp ne zaman, nasıl ve nerede yapılacağı aktarılır. Tövbenin, günahtan dönme ve aynı suçu bir daha işlememeye söz verme olduğu özellikle vurgulanır. **[4]** Hz. Âdem ve Hz. Yunus'un dua ve niyazda bulunmaları gibi Kur'an'da bulunan dua ve tövbe örneklerinden bazıları örnek olarak verilir. **[5]** Günlük hayatta sık sık dile getirilen dualardan yemek duası ezberletilir. Anlamı üzerinde durulur.	▢ Konuyla ilgili âyetler ve hadisler aktarılarak siyer ve Kur'an-ı Kerîm öğrenme alanlarıyla ilişkilendirme yapılabilir. ▢ Özür dilemenin, teşekkür etmenin, birbiri için iyi dilekte bulunmanın kardeşliği besleyici olduğuna dikkat çekilerek ahlâk öğrenme alanıyla ilişki kurulabilir. **[1, 2]** Ünite toplumsal ilişkilerle de paralellikler kurularak "soru-cevap" ve "buldurma" yöntemleri ekseninde sunulabilir.

Yaz K

III. KUR

SİYER ÖĞRENME ALANI

Ünite 1: HZ. PEYGAMBER'DEN DAVRANIŞ ÖRNEKLERİ

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. Hz. Peygamber'in Ahlâkından Davranış Örnekleri (Doğruluğu, Güvenilirliği, Sabırlı Oluşu, Adaleti, Hoşgörüsü vb.) 2. Eş Olarak Hz. Peygamber 3. Baba Olarak Hz. Peygamber 4. Dede Olarak Hz. Peygamber 5. Komşu Olarak Hz. Peygamber 6. Arkadaş Olarak Hz. Peygamber 7. Akraba Olarak Hz. Peygamber 8. Akabe Biatları ve Veda Hutbesi'nde Ortaya koyduğu İnsanî ve Evrensel İlkeler Açısından Örnekliği	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. Hz. Peygamber'in örnek ahlâkını kavrar. 2. Hz. Peygamber'in hayatından davranış modelleri çıkarır ve bunları yapmaya istekli olur. 3. Akabe Biatları ve Veda Hutbesi'ndeki insanî ve evrensel ilkeleri kavrar.	**[1, 2]** Hz. Peygamber'in, vahyin yönlendirmesiyle nasıl mükemmel bir kişilik kazandığı, ahlâkî bir olgunluğa ulaştığı aktarılıp onun hayatından davranış modelleri çıkarılır. **[3]** Akabe Biatları, Veda Haccı ve Veda Hutbesi'nden söz edilip çeşitli evrensel prensiplere ulaşılır. Bu prensiplerin insanlığa neler kazandırdığı kavratılır.	❍ Konuyla ilgili âyetler aktarılarak Kur'an-ı Kerîm öğrenme alanıyla ilişkilendirme yapılabilir. ❍ Konuyla ilgili hadisler ve Hz. Peygamber'in hayatından tablolar aktarılarak siyer öğrenme alanıyla iç ilişkilendirme yapılabilir. Bu vesileyle öğrencilerin duyuşsal eğitimlerini desteklemek ve Hz. Peygamber'e tabi olmanın anlamını kavrayarak buna motive olmalarını sağlamak hedeflenmelidir. ❍ Sosyal ilişkiler ağı içinde Peygamber Efendimizin tanınması suretiyle ahlâk öğrenme alanıyla ilişki kurulabilir. ❍ Hz. Peygamber'in gerek kul olarak kendi fiillerinden ve gerekse Veda Hutbesi'nde ortaya koyduğu genel prensiplerden hareketle ibadet öğrenme alanıyla ilişki kurulabilir. **[1, 2]** bk. "Örnek Ders İşlemeleri" kısmında siyer ders işleme örneği.

Yaz K

III. KUR

AHLÂK ÖĞRENME ALANI

Ünite 1: GÜZEL SÖZ VE DAVRANIŞLARDA BULUNALIM

ÜNİTE AÇILIMI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR	ALANLAR ARASI İLİŞKİLER, YÖNTEM ÖNERİLERİ ve ÖRNEK ETKİNLİKLER
1. İman Etmek Sorumluluk Bilincine Sahip Olmak Demektir. 2. Cömertlik İslâm'da Övülen Bir Tutum ve Davranıştır 3. Saygılı Olalım 4. Başkalarını da Düşünelim: Diğerkâmlık 5. Manevî Değerlerimizi Korumak ve Sevmek de İnancımızın Gereğidir.	Bu ünitenin sonunda öğrenciler; 1. Sorumluluk kavramını açıklar ve sorumluluk almaya hazır olur. 2. Cömertliğin İslâm'da övülen bir erdem olduğunu kavrar. 3. Saygı kavramını açıklar ve insanî ilişkilerdeki önemini fark eder. 4. Diğerkâmlık kavramını açıklar. 5. Manevî değerlerimizi korumanın ve	**[1]** Verilen görevleri en iyi şekilde yapmanın bir gereklilik olduğu, sorumluluk yüklenmenin, bireysel ve toplumsal kazanımları anlatılır. **[2]** Muhtaç insanlara veya hayır kuruluşlarına yardımın önemi, bunun toplumsal huzur ve barışa katkısı üzerinde durulur. **[3]** Saygının önemli bir erdem olduğu fark ettirilir, bunun insanî ilişkileri zenginleştirmedeki katkısı açıklanır. **[4]** Başkalarının önceliklerinin kişisel önceliklere tercih edilmesinin sağlayacağı toplumsal ve ahlâkî değerler üzerinde durulur. **[5]** Bir toplumu "ben" eksenli olmaktan "biz" eksenli olmaya yükselten ve "bizi biz yapan" değerlerin benimsenmesi ve sevilmesi noktasında öğrenciler bilinçlendirilir. Değerlerimizin korunması ve gelecek kuşaklara aktarılmasının gereği ve önemi açıklanır.	◘ Konuyla ilgili âyetler aktarılarak Kur'an-ı Kerîm öğrenme alanıyla ilişkilendirme yapılabilir. ◘ Konuyla ilgili hadisler ve Hz. Peygamber'in hayatından tablolar aktarılarak siyer öğrenme alanıyla ilişki kurulabilir. Ayrıca Hz. Peygamber'in dost ve arkadaşlarının hayatından örnekler de bu ilişkilendirme çerçevesinde kullanılabilir. ◘ Gerek kul olarak ve gerekse insan olarak ahlâkî erdemleri uygulamanın ibadetle ilişkisine değinilerek ibadet öğrenme alanıyla ilişki kurulabilir. **[1, 2, 3, 4, 5]** **İhtiyar Kadın ile Ömer** çalışma kâğıdındaki diyalog "sesli okuma" yöntemi çerçevesinde uygun tonlama ve tarzda okunur. Ayrıca bu diyaloğun "rol oynama" yöntemiyle canlandırılması da sağlanabilir. Ardından "buldurma" ve "tartışma" yöntemleri kullanılarak ünite içeriğindeki değerleri öğrencilerin fark etmeleri sağlanır.

Yaz K

Örnek Etkinlikler ve Fo

Kur'an Eğitimi Tarihinden Bir Yaprak

Okuyacağınız metin Abdülaziz Bey'in "Osmanlı Âdet, Merasim
(1995, İstanbul) özetlenerek ve sadeleştirilerek alınmıştır. Metni ok
den kendilerinin başından geçen ya da tanık oldukları benzer bir ol
Onlardan edineceğiniz bilgileri bir kağıda not alınız.

Darü'l-Kurralar ve Çocukların Hafızlık Eğitimi

Usulüne göre Kur'an okumayı ve ezberlemeyi öğrenmek istey
hipleri tarafından şehrin uygun yerlerinde *dârü'l-kurra* adı ve
hafız olanların cemiyetlerinde harcanmak üzere ayrıca vakıflar
ların gerekli tamirler için vakıftan ödenekleri olur, yakacakları
karşılanırdı.

Her dârü'l-kurranın çeşmesi vardı. İçmek ve abdest almak için
nırdı. Gerektiğinde musluklu küpler de kullanılır; içeriye yazın
döşenirdi. Dârü'l-kurralarda her çocuk için ufak bir rahle ve bi
du. Hoca efendinin ise bir sediri, bir minderi ve sedef kakma b

Dârü'l-kurralara devam eden çocuklar, hoca efendi gelmeden e
biri kendi rahlesinin başına oturur, Kur'an-ı Kerîm ezberine ça
okuduğu zaman abdestli olmak, çok temiz giyinmek, okumaya
mak, Kur'an-ı Kerîm'i okuduktan sonra yere veya alçak yerlere
de Mushaf-ı Şerif'i kesesine koymak, çıkarırken öpüp başına ka
vardı. Öğrenciler bu usullere uymaya her zaman özen gösterir

Kur'an'ın ezberlenmesi, her gün çalışmak şartıyla, bir yıl
Kur'an hafızı olanlar arasında 8-9 yaşlarında pek çok çocuk v
ı Kerim'in tamamını ezbere hiç hatasız okuyabiliyorlardı. O
Kur'an'ın gizli hikmetlerindendir. Çocuk, Kur'an-ı Kerîm'in
hocası çocuğun babasına bunu müjdelerdi. Baba, hoca efen
ve ziyafet hazırlığına girişirdi.

Çocukların Hafızlık Merasimi

Hoca, meşhur kurra efendilerden on kişi davet eder. Davet ed
ca efendi karşılar. Hepsi bir odaya alınır. Hepsi abdest alır, diğ

Yaz K

birkaç bardak, iki testi su, bir kenara da buhurdan konur. Anber veya öd
Odanın bir kenarında çocuğun oturacağı ipek yüzlü ufak bir minder ve bir
lunur.

Çocuk hocasının karşısına oturur ve besmele çeker, Fatiha sûresinden iti
Kerîm'i ezbere okumaya başlar. Herkes onu dinler. Şayet yanlış okursa d
ma, ertesi gün Kur'an-ı Kerîm'i hatmedene kadar sürer. Çocuğun annesi t
calara ipekli bohçalar içinde bir top ipekli Şam kumaşı, bir uçları ipek ve
miş "yağlık" denen beyaz çevre, kapak ve tabağı ile beraber güzel kâğıtla
lur su bardağı ve sırma başlı keten abdest havlusu hediye edilir. Çocuğun
na ise o gün bir şey verilmez.

Kur'an'ın dinlenmesi o gün biter. Sıra, herkesin önünde yapılacak olan *h*
gelir. Bu merasimin hangi gün ve nerede yapılacağı kararlaştırılır ve ço
dostlarına davetiye yazar. Hoca efendiler de kararlaştırılan camiye davet
için evde de yemekler ve gerekli diğer hazırlıklar yapılır. Cemiyetin yapılaca
tasına daire şeklinde, etrafı bol sırma saçaklı kırmızı yaygılar serilir. Mihra
len yere sırma işlemeli büyük bir seccade yayılır, önüne sedefle işlenmiş
ve üzeri ipek kumaş kaplı yüksek bir minder konur. Ortaya yayılan daire
gıların her iki yanına büyük gümüş buhurdan ve gülabdanlar hazırlanır. Ç
hocası ona ayrılmış olan minder üzerine ve rahlenin önüne oturur. Diğer h
de hocanın sağında yerlerini alırlar. Üstleri sırmalı örtülerle örtülmüş kü
üzerine konmuş bulunan buhurdanlarda amber ve öd ağacı yakılmaya ba
danlara dikkat edilir, bittikçe buhurlar yenilenir.

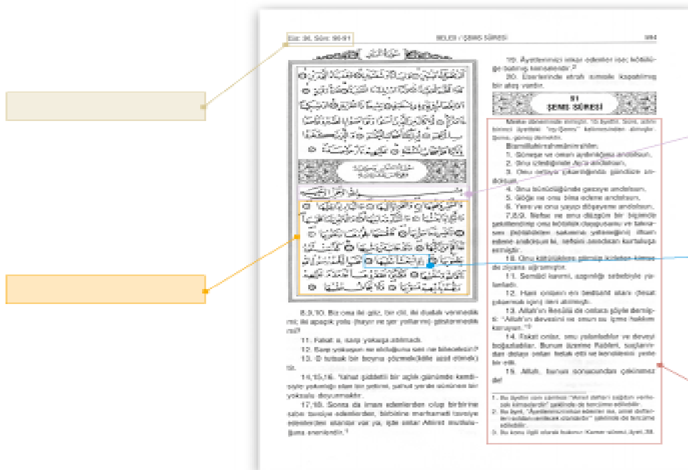
Hıfzı tamamlayan çocuk yeni dikilmiş elbiselerini giymiş ve başında sarık b
de ortaya, hocası ve hazır olanların karşısına, sırma işlemeli büyük bir se
oturur. Sonra hoca efendiler sıra ile büyük bir saygı ve huşû içinde Kur'an
lüm okumaya başlarlar. Beş-on hocanın okuması bitince, evvelce kararlaş
ca tarafından uzun bir dua okunur ve cemiyete son verilir. Hafız olan çoc
biyeli ve saygılı bir tavırla hocasının önüne varıp, elini öper. Hocası da ona
beyaz bir çevre verir. Daha sonra çocuk babasının ve diğer misafirlerin elle
lar da çocuk hakkında hayır dua ederler. Nihayet düzen içinde camiden
ve misafirler dağılır.

Çocuğun asıl hocasına, annesi tarafından işlemeli bir bohça içinde bir cübb
ipekli Şam kumaşı, bir sırmalı çevre, bel şalı, tabağı ve kapağıyla şerbet b
edilir. Baba bir altın saat verir. Çocuğa da babası uygun miktarda para v
iyi bir Mushaf-ı Şerîf ve bir altın saat hediye eder. Annesi ise çocuğu Mus
ağır sırma işlemeli bir kese ile yarım top şal vererek ödüllendirir.

Yaz K

Kur'an'ı Tanıyalım

Aşağıdaki Kur'an-ı Kerîm sayfası resmini inceleyiniz. Okla adını aşağıdaki açıklamalardan yararlanarak yazınız.

Sûre: Kur'an-ı Kerîm'de, özel bir adı bulunan kısımlardan her oluşur. Toplam 114 sûre bulunmaktadır. Bunların ilki "Fâtiha S Sûresi"dir.

Âyet: Sûreleri oluşturan, başladığı ve bittiği yer belirlenmiş Âyetlerin birçoğu bir veya birkaç cümleden oluşur. Ancak ke turmayan; harf, kelime ya da kelimelerden meydana gelen ây

Cüz: Kur'an-ı Kerîm'in 20 sayfalık bölümleri.

Besmele: "Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla" anlamına g rahim" cümlesine verilen isim. Neml Sûresinde bir âyet olarak Sûresi hariç Kur'an-ı Kerîm'in her sûresinin başında bulunmak

Meal: Kur'an-ı Kerim çevirilerine verilen isim. Kur'an-ı Kerîm'in virisi yapılamayacağı için onun çevirilerine "bir şeyin özü" an verilmektedir.

Yaz K

Kur'an'ı İnceliyoruz

**Kur'an-ı Kerîm meâlini dikkatli ve hızlı bir şekilde inceleyerek aşağıd
larda verilen konuların hangilerinin Kur'an'da olduğunu belirleyiniz.
esnasında bu konularla ilgili bir âyete rastladığınızda meâlini kutucuğ
Boş bırakılmış iki kutucuğa ise kendi belirleyeceğiniz iki konu başlığı
la ilgili âyet meâlini yazınız.**

Kur'an'ın Ana Konuları

İman	Hz. Peygamber ve Peyg
Dünya ve Ahiret	Varlık
Bilgi	Dua ve İbade
Ahlâkî ve İnsanî Değerler	İnsan İlişkileri

Yaz K

Şiirle İslâm'ın Şartları

**Aşağıdaki şiiri okuyunuz. Her bir dörtlükte aktarılan İslân
dakikalık bir konuşma yapınız.**

İslâm'ın Şartları

Gökhan Evliyaoğlu

İslâm'ın beş şartı var;
Bilmek bile saadet,
Bunlara kim uyarsa
Ona açılır cennet...

Şartlardan birincisi:
Kelime-i Şehadet;
Tek ve büyük Allah'tan
Başka tanrı yok elbet.
Onun son peygamberi
Şanı yüce Muhammed

İkinci şart namazdır.
O ne güzel ibadet.
Günde yarım saate,
Sığar beş vakit nöbet...

Üçüncü şart Ramazan
Orucunadır niyet.
Gündüz yiyip içmeden
Sevinçle geçer müddet...

Dördüncü şart zekâttır,
Allah vermişse servet:
Bedelini kırka böl,
Birini hediye et...

Bir defa hacca gitmek,
Olabilirse kısmet.
Beşinci şart İslâm'ın
Kâbesini ziyaret...

Yaz K

İslâm Binası

Hz. Peygamber şöyle buyurur: "İslâm beş esas üzerine kuruludur: Ke
det, Namaz, Oruç, Zekât, Hac."
Hadis-i şerifi göz önünde bulundurarak aşağıdaki çizimi inceleyiniz.
lâm ve beş esası üzerine arkadaşlarınıza 5 dakikalık bir konuşma yap

Yaz K

Neler Var Bu Sarmalda?

Aşağıdaki bulmacada hangi kelimeler gizli, bakalım bulab

S	A	L	İ	H	M	Ü	B	A	H
İ	E	N	A	M	A	Z	M	Ü	F
L	Y	İ	B	F	A	R	Z	I	A
E	A	C	E	K	K	E	D	E	Y
M	F	A	Ü	T	İ	M	Ü	Z	N
A	İ	V	M	E	D	E	E	E	S
Z	K	C	I	N	E	K	K	K	Ü
R	I	A	R	N	Ü	S	T	A	N
A	Z	H	Y	A	G	İ	T	E	N
F	R	A	K	A	D	A	S	B	A
T	A	F	F	E	L	L	E	K	Ü
E	D	A	B	İ	M	A	R	A	H

Yaz K

Şiirle Ef'âl-i Mükellefîn

Aşağıdaki şiirin her bir dörtlüğü yanındaki kutucuklarda sizlere birer
miştir. Bu kelimelerin tanımlarını, şiirde verilen bilgilerden yararlana

Ef'âl-i Mükellefîn

Gece gündüz döner hep arz,
Kâinat çok güzel bir tarz.
Kesin delil ile belli;
Hakkın emri bizlere farz.

Farz:

Dünyada yok tutan bir ip,
İnsanlar farklı farklı tip.
Zannî delil ile sabit:
Hak buyruğu bize vacip.

Vacib:

Düşün düşün, ibadet et,
Nasip olsun bize cennet.
Peygamberin işlediği,
Müslümana oldu sünnet.

Sünnet:

Yoksullara iyilik yap,
İbadet et, işle sevap.
Muhammed'in yaptığı
Bazı işler hep müstehap.

Müstehab:

Serbest demiş Resulullah,
Ne sevap var, ne de günah.
Ye, iç, otur, kalk, gez, uyu:
Helâl, haram değil, mübah.

Mübah:

Gocunacak yok bir yaram,
Az da olsa helâl param,
Hakkın yasakladıkları
Bütün işler bize haram.

Haram:

Tufandan hiç korkar mı Nuh,
Çünkü taşır temiz bir ruh,
Peygamberin sevmediği
Elbet olur bize mekruh.

Mekruh:

Taştan yaptı Kâbe'yi Şit,
Kur'an bize tam bir mürşit,
İbadeti bozan şeyler
Müminlere olur müfsit.

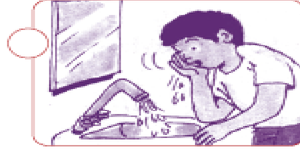
Müfsid:

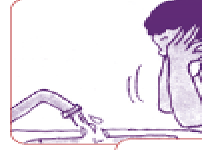
Fikri Özbakan

Yaz K

Bul ve Sırala

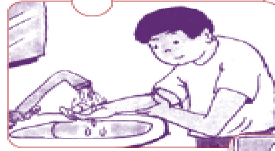
Aşağıdaki resimleri inceleyiniz. Usulüne uygun olarak nas önünde bulundurarak doğru sıralamaya göre resimleri nu

Kayna
Resim
Önel-V

Yaz K

Hangisi Var, Hangisi Yok

1. Aşağıdaki tabloyu inceleyiniz. Verilen işlemlerden hangileri “abde
“gusül” sırasında uygulanıyorsa ilgili sütunlara örnekteki gibi işare

İşlemler	Abdest	Gusül
Ağzı su alarak temizlemek	✔	✔
Ayakları bileklere kadar yıkamak		
Başı meshetmek		
Bileklere kadar elleri yıkamak		
Boynu meshetmek		
Burnu su alarak temizlemek		
Bütün vücudu yıkamak		
Elleri dirseklere kadar yıkamak		
Kulakları meshetmek		
Yüzü yıkamak		

2. İşaretleme işlemini bitirdiniz. Şimdi de “abdest” ve “gusül” yazılı
yaptığınız işaretleri dikkate alarak abdest ve gusül işlemlerini sıra

Abdest

1.
2. Ağzı su alarak temizlemek
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.

Gusül

1. Ağzı su alarak temizlemek
2.
3.

Yaz K

Eksiği Tamamla

Aşağıdaki şemada eksik bırakılmış bilgileri tamamlayınız.

1. REKÂT

Başlama
Niyet
İftitah tekbiri

Kıyam
Kıraat
Sübhâneke
Eûzü besmele
....
Zammı sûre
Rükû tekbiri

Rükû
Sübhâne Rabbiye'l-Azîm (3)
Semiallahu limen hamideh
Rabbenâ leke'l-hamd
Secde tekbiri

Secde
Sübhâne Rabbiye'l-A'lâ (3)
Secdeden kalkış tekbiri
Kısa oturuş
Secde tekbiri
....
Secdeden kalkış tekbiri

2. REKÂT

Kıyam
Kıraat
Sübhâneke
....
Fatiha
Zammı sûre
Rükû tekbiri

....
Sübhâne Rabbiye'l-Azîm (3)
Semiallahu limen hamideh
Rabbenâ leke'l-hamd
Secde tekbiri

Secde
Sübhâne Rabbiye'l-A'lâ (3)
Secdeden kalkış tekbiri
Kısa oturuş
....
Sübhâne Rabbiye'l-A'lâ (3)
Secdeden kalkış tekbiri

Ka'de
Ka'de-i Ûlâ
Ettehiyyatü
3. rekâta kalkış (2'den fazla rekâtlı namazlarda)

Kade-i Ahire
Salli-Barik duaları
Rabbenâ duaları
(2 rekâtlı namazlarda)

Bitiş
Selâm

3. REKÂT

Kıyam
Kıraat
Sübhâneke
Besmele
Fatiha
Zammı sûre (sadece vacip/sünnet/nafile namazlarda)
Kunut tekbiri
....
(sadece vitir namazında)
Rükû tekbiri

Rükû
Sübhâne Rabbiye'l-Azîm (3)
Semiallahu limen Hamideh
Rabbenâ leke'l-ham
Secde tekbiri

....
Sübhâne Rabbiye'l-A'lâ (3)
Secdeden kalkış tekbiri
Kısa oturuş
Secde tekbiri
Sübhâne Rabbiye'l-A'lâ (3)
Secdeden kalkış tekbiri

Ka'de-i Ûlâ
Ettehiyyatü
3. rekâta kalkış (2'den fazla rekâtlı namazlarda)

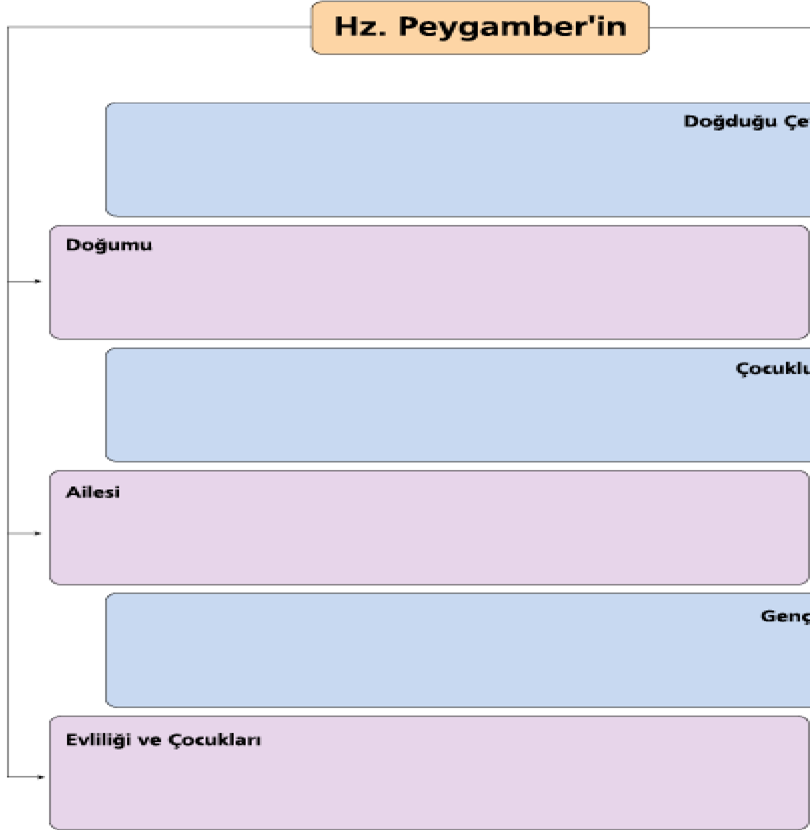
Salli-Barik duaları
Rabbenâ duaları
Kade-i Ahire
(2 rekâtlı namazlard

Bitiş
Selâm

Yaz K

Şemayı Beraber Oluşturalım

Hz. Peygamberin hayatı hakında anlatılanları dinlerken aşağıdaki şem bulduğunuz bilgileri yazarak tamamlayınız.

Yaz K

Sıralayalım

Hz. Peygamberin hayatı ile ilgili olarak anlatılanları dinle
ki olayları onun hayatındaki oluş sıralarına göre numarala

- ☐ Akabe görüşmeleri
- ☐ Boykot ve abluka dönemi
- ☐ Gece yolculuğu (İsra ve Miraç)
- ☐ Habeşistan'a göç
- ☐ Hz. Hatice'nin Hz. Peygamber'e iman etmesi
- ☐ Hz. Hatice'nin vefatı
- ☐ Hz. Peygamber'in "Erdemliler Topluluğu" anlaşma
- ☐ Hz. Peygamber'in annesinin ölümü
- ☐ Hz. Peygamber'in babasının ölümü
- ☐ Hz. Peygamber'in çocuklarının dünyaya gelmesi
- ☐ Hz. Peygamber'in doğumu
- ☐ Hz. Peygamber'in Hz. Hatice annemizle evlenmes
- ☐ İlk vahiy
- ☐ Medine'ye hicret
- ☐ Müslümanların Erkam'ın evinde buluşmaları
- ☐ Peygamberimize sürekli destek olan amcası Ebu T
- ☐ Sütannenin yanında geçen günler
- ☐ Taif'e yolculuk

Yaz K

Çünkü...

Aşağıdaki cümlelerde Hz. Muhammed'in çocukluk yıllarıyla ilgili bazı bi mektedir. Okuduğunuz metni ve eski bilgilerinizi hatırlamaya çalışınız. cümlelerde anlatılan olayların sebeplerini yazınız.

Torunu doğduğunda Abdulmuttalib hem sevindi hem de hüzünlendi

1 **Çünkü**

Abdulmuttalib torununa "Muhammed" adını koydu

2 **Çünkü**

Abdulmuttalib yeni doğan torununu hemen Kâbe'ye götürdü

3 **Çünkü**

Âmine, oğlu Muhammed'i büyütecek bir sütanne aramaya başladı

4 **Çünkü**

Hiçbir sütanne Hz. Muhammed'i almak istemiyordu

5 **Çünkü**

Halime, Hz. Muhammed'in sütannesi olmayı kabul etti

6 **Çünkü**

Halime ve kocası, Hz. Muhammed'in farklı bir çocuk olduğunu hemen fark etti

7 **Çünkü**

Halime, Hz. Muhammed'i annesine teslim ederken ağlıyordu

8 **Çünkü**

Ümmü Eymen, Medine yolculuğunun dönüşünde çok üzgündü

9 **Çünkü**

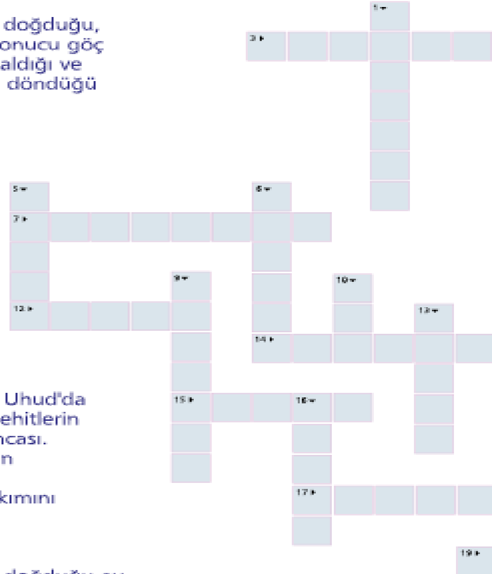
Hz. Muhammed, annesinin ölümünden iki yıl sonra amcasıyla yaşamaya başladı

10 **Çünkü**

Yaz K

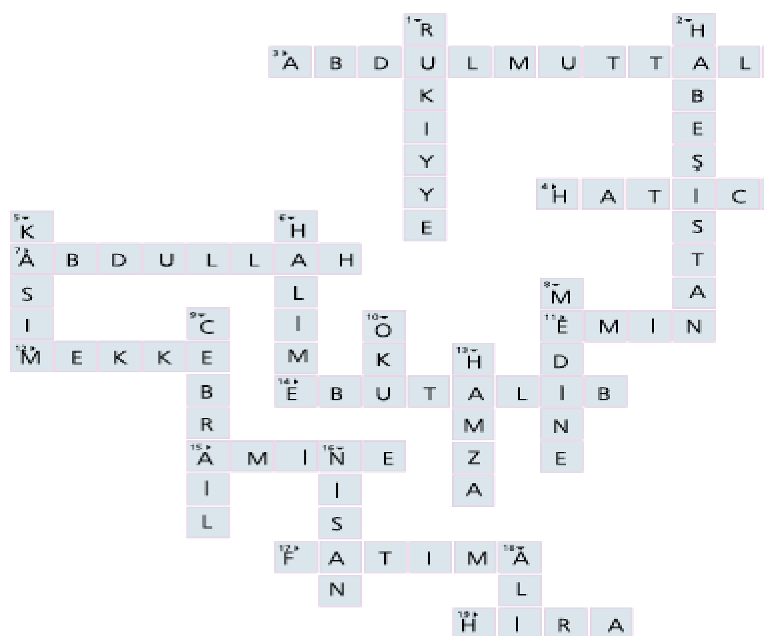
Bildik ve Bulduk

1. Hz. Peygamber'in, Hz. Osman'la evlenmiş iki kızından biri.
2. Hz. Peygamber'in yeni yurt arayışı sırasında Müslümanları ilk gönder
3. Hz. Peygamber'in dedesinin adı
4. Hz. Peygamber'e ilk iman eden insan olan sevgili eşi, müminlerin ann
5. Hz. Peygamber'in erkek çocuklarından birincisinin adı.
6. Hz. Peygamber'in süt annesinin adı.
7. Hz. Peygamber'in babasının adı.
8. Hz. Peygamber'in can dostu Ebû Bekir'le beraber hicret ettiği, ömrün diği ve kabrinin bulunduğu şehir.
9. Hz. Peygamber'e vahiy getiren melek.
10. Hz. Peygamber'e gelen ilk vahyin ilk kelimesi.
11. Hz. Peygamber'e doğruluğu ve dürüstlüğü nedeniyle Mekkelilerin taktığı ad.
12. Hz. Peygamber'in doğduğu, yapılan baskılar sonucu göç etmek zorunda kaldığı ve sonra fethederek döndüğü şehir.

13. Hz. Peygamber'in Uhud'da şehit edilen ve "şehitlerin efendisi" olan amcası.
14. Dedesinin vefatının ardından Hz. Peygamber'in bakımını üstlenen amcası.
15. Hz. Peygamber'in annesinin adı.
16. Hz. Peygamber'in doğduğu ay.
17. Hz. Peygamber'in Hz. Ali ile evlendirdiği kızı.
18. Hz. Peygamber'in, geçim sıkıntısı çeken amcasının yükünü paylaşmak için bakımını üstlendiği amca oğlu.
19. Hz. Peygamber'e ilk vahyin geldiği mağaranın adı.

Yaz K

1 RUKIYYE
2 HABEŞISTAN
3 ABDULMUTTAL
4 HATIC
5 KASIM
6 HALIM
7 ABDULLAH
8 MEDINE
9 CEBRAIL
10 OKU
11 EMIN
12 MEKKE
13 HAMZA
14 EBUTALIB
15 AMINE
16 NISAN
17 FATIMA
18 AL
19 HIRA

Yaz K

Yeni Bir Ezber

Aşağıdaki süreci izleyerek oynayacağınız eğitici oyunla öğ
yapmalarını eğlenceli bir sürece dönüştürebilirsiniz:

1. Tahtaya öğrencilerin yeni ezberleyecekleri sûreyi yaz
2. İki yarışmacı seçiniz.
3. Her bir yarışmacıya başlangıç olarak 100'er puan ve
4. Yarışmacılardan sûreyi bakarak ve yüksek sesle okum
5. Yarışmacılardan sûreyi ikinci kez okumalarını isteyin
   nin bir kelimesini siliniz.
6. Öğrencilerin her okuma turunda siz de bir kelime sil
7. Yarışmacıların her yanlış okuyuşunda 10 puanlarını
8. Sûreyi tahtadan tamamen silene kadar oyunu sürdür
9. Sonunda en çok puanı kalan öğrenciyi yarışmanın ga

Yaz K

Ayşe Ne Yaptı?

Örnek olayı dinleyiniz.

Ayşe dokuz yaşında ve ailenin tek çocuğu. Annesi Nermin ve babası Ahmet üzerin
iyi meziyetlere sahip olmasını istiyorlar. Bakalım bunun için neler yapıyorlar:

Ayşe'yle annesi geçen gün alışverişe çıktılar. Alışveriş esnasında Nermin Hanım da
disine bir çift ayakkabı aldı. Kızına da tembih etmeyi ihmal etmedi. "Babana sak
yarsa çok kızar."

O akşam eve döndüklerinde Ayşe çok sevdiği atarisini bir türlü bulamadı. Anlaş
atariyi saklamıştı. "Fark etmez, bulurum." dedi içinden. Aramaya başladı. Bir sür
vitrinin üzerine gizlenmiş olduğunu gördü. Tırmanarak almaya çalışırken vitrinde
ğı ve babaannesinden kalan eski bir vazoyu kırdı. Bunu nasıl açıklayacağını bileme
hiçbir çözüm olmadığını anlayınca atariyi tekrar aldığı yere koydu. Bunu yapma
ona kalabilirdi. Hemen odadan ayrılıp kendi odasına gitti.

Akşam anne babası durumu fark ettiler ve Ayşe'yi odasından çağırdılar. Ayşe hiçb
bul etmedi. Kesinlikle hiçbir şey kırmadığını söyledi. Eğer doğruyu söylerse baba
ceğini düşünüyordu. Nermin Hanım ve Ahmet Bey içlerinde şüphe olsa da kızların
madılar. Ayşe ise yalan söylediği için memnundu. Çünkü kurtulmuştu.

Ertesi gün okula gittiğinde ödevini bitirmediğini fark etti. Hemen bir arkadaşının ya
şam annesi çok hasta olduğu için ödevinin yarım kaldığını söyledi ve ondan yardım
şı onun durumuna üzülerek ödevini kopya etmesine izin verdi. Bu tehlikeyi de savu
Gitgide küçük çarpıtmaların ne kadar yararlı olduğunu düşünmeye başlıyordu.

Akşam ödevini bitirmeden televizyon izlemesi yasaktı. Bunu bilen Ayşe film izleme
ödevinin bittiğini söyledi. Filmi izledikten sonra ödevini gizlice tamamlamayı planlıyo
suzluğa dayanamayarak uyuyakaldı. Sabah uyandığında paniğe kapılan Ayşe ödevin
okula giderse öğretmeninin ona çok kızacağını söyledi. Nermin Hanım buna çok sin
kinleştikten sonra ise şu kararı verdi: Ayşe okula gidecek ve dürüst olmayışının bed
Öğretmenini arayarak kızının davranışı hakkında bilgi verdi, gerekeni yapmasını iste
olmamasının bedelini ödedi ve yalanın zararıyla şimdilik çok az zarar görerek tanışm

Aşağıdaki sorular çerçevesinde bu örnek olayı analiz ediniz.

- Aktarılan olayda yaşanan sorunlar nelerdir?
- Doğru olmayan davranışlar sizce hangileri?
- Doğru olmayan davranışların ortaya çıkmasının nedenleri nelerdir?
- Sorunları, yalanları ve yanlış davranışları önlemek için neler yapılmalıydı, neler

Yaz K

Allah'ım Beni...

Aşağıda Allah'ın isimlerinden bazıları ve bu isimlere uygu
Çizgileri takip ederek isimleri uygun boşluklara yazınız.

..........; sonsuz ve yüce onur sahibisin, bizi onursuz eyleme.

Alîmsin

Rahmansın

..........; her şeyi bütün incelikleriyle görensin, bize inceliği görecek göz ver.

..........; seni sevenleri sevginle kuşatansın, bizi sevdiklerinin arasına kat.

Rezzaksın

..........; azamet ve büyüklük sahibisin, bizi küçük düşürme.

Rahîmsin

..........; her şeyden haberdar olansın, bizi kendimizden habersiz eyleme.

Basîrsin

..........; her şeyi hakkıyla bilensin, bizi cahil olmaktan koru.

Semîsin

..........; he tehlikeden k bizi korkular kurta

Hab

..........; gizli aç işitensin, b seslenme uzaklaşt

....
da
dav

Azîzsin

S

...
y
m
göst
merl

...
rız
sof

Yaz K

Peygamberlerimiz ve Onların Özellikleri

Listedeki peygamber adlarını ve özelliklerini bulmacada bulunuz.

S	C	B	V	T	İ	T	E		L	İ	Ğ	L	İ
İ	R	U	H	K	S	N	F		T	A	N	E	T
O	C	U	L	Y	U	N	U		S	K	V	M	P
T	V	T	U	D	Y	A	K		B	N	K	C	T
C	M	B	N	Y	A	Z	E		E	K	E	R	İ
C	L	S	M	B	N	S	İ		K	R	F	T	R
R	U	A	S	T	İ	L	Y		S	G	B	İ	Y
D	C	L	E	L	Y	E	S		P	J	P	N	N
C	H	O	B	İ	S	M	E		Y	L	Z	V	D
N	J	İ	B	R	A	H	İ		G	S	F	B	B
L	P	F	P	B	R	M	U		A	İ	S	Ş	N
D	N	F	C	J	Ş	D	L		T	İ	A	N	M
G	A	O	V	P	K	İ	S		P	V	İ	E	N
P	N	Ş	Z	K	L	U	E		Y	U	B	P	T
S	P	F	H	J	H	S	A		İ	H	B	N	İ
G	J	R	D	G	H	A	R		N	D	E	L	K
İ	L	N	F	T	S	L	N		H	L	N	G	İ
İ	P	D	B	Z	Ü	L	K		F	L	G	F	S
V	A	B	N	N	G	Y	D		V	U	D	L	D
A	L	H	N	M	D	Z	E		U	S	U	F	D
M	V	L	H	N	J	İ	D		İ	S	P	M	İ
C	Ü	B	F	V	A	P	B		U	H	A	M	M
A	R	C	U	C	C	Z	İ		M	A	İ	L	M
J	Z	Ş	A	Z	P	Ş	U		Y	B	F	T	H
E	Z	F	L	H	N	İ	S		A	K	N	O	K
N	O	C	D	V	İ	İ	A		E	M	K	F	H
T	N	M	R	L	F	T	P		A	H	Y	A	O
H	T	J	E	M	A	N	E		L	K	D	V	T
G	P	A	F	V	T	H	S		L	E	Y	M	A
O	Z	D	O	E	N	H	U		Y	S	K	A	L

SIDK	**İDRİS**	**İSMAİL**	**MUSA**	**İL**
EMANET	**NUH**	**YAKUB**	**DAVUD**	**EL**
FETANET	**HUD**	**YUSUF**	**SÜLEYMAN**	**ZE**
İSMET	**SALİH**	**İSHAK**	**EYYUB**	**YA**
TEBLİĞ	**LUT**	**ŞUAYB**	**ZÜLKİFL**	**İS**
ADEM	**İBRAHİM**	**HARUN**	**YUNUS**	**M**

Yaz K

Ahiretle İlgili Kelimelerim

Aşağıda harfleri karışık olarak verilmiş kelimeleri düzenle karşılarına anlamlarını yazınız.

HERİAT

EMNEHCEN

NCEENT

ŞHRA

SAHEP

MAİN

AKİRB

HEŞARM

ZMAİN

LÜÖM

RGMAULSANO

AHİRET	HAŞR	KABİR
CEHENNEM	HESAP	MAHŞER
CENNET	İMAN	MİZAN

Yaz K

Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s.)'in Örnek Ah

Bir anket yapmaya ne dersiniz? Çevrenizdeki büyüklerinize aşağıdak yöneltip Peygamberimizi (s.a.s.) nasıl ve ne kadar tanıdıklarını öğren Kim bilir, belki de onun bilmediğiniz güzelliklerini ve özelliklerini de öğrenebilirsiniz. Onları da en sondaki boş satırlara yazınız.

HZ. PEYGAMBERİN GÜZEL AHLÂKI	BEN D	
	Her Zaman	B
Hz. Muhammed (s.a.s.) güvenilir bir insandı.		
Hz. Muhammed (s.a.s.) çalışkandı.		
Hz. Muhammed (s.a.s.) merhametliydi.		
Hz. Muhammed (s.a.s.) sabırlıydı.		
Hz. Muhammed (s.a.s.) hoşgörülüydü.		
Hz. Muhammed (s.a.s.) yardım etmeyi severdi.		
Hz. Muhammed (s.a.s.) yardımlaşmayı tavsiye ederdi		
Hz. Muhammed (s.a.s.) insanlara değer verirdi.		
Hz. Muhammed (s.a.s.) cesaretliydi.		
Hz. Muhammed (s.a.s.) hakkı gözetirdi.		
Hz. Muhammed (s.a.s.) verdiği sözde dururdu.		
Hz. Muhammed (s.a.s.) hoşgörülüydü.		
Hz. Muhammed (s.a.s.) ailesi ile iyi geçinirdi.		
Hz. Muhammed (s.a.s.) küçükleri severdi.		
Hz. Muhammed (s.a.s.) kimseyi küçümsemezdi.		
Hz. Muhammed (s.a.s.) cömertti.		
Hz. Muhammed (s.a.s.) ibadetlerine düşkündü.		

Yaz K

Yardımlaşalım-Değerlendirelim

DEĞERLENDİRME FORMU

Adı- Soyadı:
Tarih:

Yardımlaşma ile ilgili bir âyet meâli yazınız.

Yardımlaşma ile ilgili bir hadis-i şerîf yazınız.

Yardımlaşma örneği olabilecek bildiğiniz bir olayı anlatınız.

Zor durumdaki insanlara yardım etmek görevini üstlenen k
yor musunuz? Bildiklerinizi yazınız.

İnsanlara doğrudan para, yiyecek, giyecek vermenin dışında ne

Başkalarına yardım etmek için kullanabileceğiniz yetenekle

Başkalarıyla paylaşabileceğiniz eşyalarınız var mı? Neler?

Yaz K

Üç Hurma

Aşağıdaki öyküyü okuyunuz. Ardından öykünün sonundaki soruları c

ÜÇ HURMA*

Neriman Gökçe

Safa ve Merve çok heyecanlıydılar. Bugün babaanneleri dönüyordu. bir ay olmuştu ama geçen zaman onlara bir yıl gibi gelmişti.

Babaannesi gözünün önüne geldi Safa'nın... Bu yolculuğu ne kadar "Düşünsenize" demişti bir keresinde, "Bir zamanlar peygamberimizin lerde dolaşacağım. Onun elini sürdüğü Hacerü'l-Esved'e el süreceği diği sokaklarda dolaşacağım, Arafat Dağı'na çıkıp onun dualarında is güzellikleri Rabbimizden ben de isteyebileceğim. Sevr'de Hz. Ebu Be dığı mağarada, güvercinin yuvasını, örümceğin ağını arayıp onun hissedeceğim."

Kardeşiyle birlikte "Gitmek zorunda mısın? Seni çok özleyeceğiz." diye iti

Babaannesi, "İnsan sevdiğinin hatırasını bulabileceği yerlerde dolaşıp, yerlerde bulunmak istemez mi?" diye sormuştu. Safa, babaannesinin tediğini çok iyi anlamıştı.

Babaannesi ayrıca "Hac; farklı ırk, dil, renk ve kültürden milyonlarca k masıdır. Farklı ülkelerden milyonlarca Müslüman bir araya gelerek k canlı bir şekilde yaşandığı bir fotoğraf çektirirler." demişti. "Dünyanın lerinden, sosyal konumu ve ekonomik durumu farklı farklı insanlar, duygularla Rablerinin çağrısına koşarlar." diye de eklemişti.

"İnsanlar ne yaparlar orada babaanne?" demişti Safa merakla ve öğre le... Babaannesi de şunları söylemişti: "Basit bir kıyafet içinde, aynı m yaşayarak, aynı güçlüklere katlanarak, aynı şartlarda hareket ederek

* Neriman Gökçegöz Karatekin tarafından yazılan bu öykü daha önce herhangi bir ye mıştır. Öykünün yayın hakları EDAM (Eğitim Danışmanlığı ve Araştırmaları Merkezi) tapta kurumun verdiği özel izinle yayımlanmaktadır.

Yaz K

kardeşlik eğitiminden geçerler. Zengin ile fakir, kadın ile e
ile genç, aynı kıyafet içinde Arafat'ta beraberce el açıp d
rafında omuz omuza dönerler... Bu özelliğiyle hac ibadeti, i
mal, mülk gibi geçici değerlerle böbürlenmemeyi öğretir. İr
maddî değerlerin bugün var olsa bile yarın yok olacağının fa
liği etrafında tanışıp kaynaşmanın önemini anlar. Allah'ın
hesabını vereceğini hatırlar. Tek tip kıyafetin içinde ve aynı
sap gününe hazır gibidir zaten."

Babaannesi Safa'ya Müslümanların hac ibadetini yerine
duayı da öğretmişti:

"Emrin baş üstüne Allah'ım, baş üstüne...

Emrin baş üstüne ey ortaksız ve benzersiz olan! Baş üstüne.

Tek öveceğim sensin, tüm övgülerim sana...

Kavuştuğum nimetlerin hepsi senindir, her şey de senin...

Yoktur ortağın ve benzerin senin."

Safa dinlediklerinden ve öğrendiği bu duadan sonra baba
maz gibi, her Müslümanın yapması gereken bir ibadet ol
lümanların hepsi buraya Allah'a saygılarını sunmak için geli
mayan Rablerine kulluklarını tek vücut hâlinde gösterirle
muhteşem bir şeydi!..

Babasının sesiyle, bu düşüncelerin kendisini içine çektiği c
Safa... "Hadi oğlum, geç kalıyoruz."

Ailece havaalanına doğru yola çıktılar. Havaalanı çok kalaba
kınlarını karşılamak için gelenlerle doluydu. Orada bekleyen
ve'nin de gözlerinde özlem, heyecan ve telâş okunuyordu
çok düşkündüler. Babaanneleri de onlara... Safa ile Merve
mini çektiği kutsal topraklardaki iki tepenin adını verdiği to

Nihayet babaannelerinin uçağının piste indiğini duyuran an
leyişten sonra yolcular çıkış kapısında birer birer gözükme
pır eden Safa ve Merve'nin heyecanı, babaannelerini uzun
dönüştü. Babaları gülümseyerek onlardan sakin olmaların
kul hakkı ve saygıya çok önem verdiğini, kimsenin sırasını
ranıyor olabileceğini hatırlattı. Her zaman böyle olurdu; h
insanları sevmenin ve saygı duymanın dünyada her zamar
Sonra da "Bunun huzuru bana yeter." diye tatlı tatlı söyle

Yaz K

Tüm yolcular dağılıp etraf biraz sakinleşince babaanneleri kapıdan gör
Merve, anne ve babalarının yanından ok gibi fırlayarak babaannele
Hasret bitmişti... Babaanne özlemle torunlarına sarılırken "Yoruldunu
ni beklerken? Sevmek sabır gerektirir işte böyle..." diyordu.

Eve vardıkları andan itibaren misafirler hoş geldin ziyaretine gelmeye ba
firlere üç farklı hurma ikram edildi. Babaanne, bu hurmalarla insan hay
olduğunu düşündüğü üç kavramı sembolleştirmişti. Bademli hurma se
hurma saygıyı, yeşil hurma da huzuru temsil ediyordu. Bu üç hurmayı t
lerine soruyordu: "Sevgiyi mi, saygıyı mı, huzuru mu istersin?" Cevapla
vermeden ekliyordu: "Huzurun yolu saygı ve sevgiden geçer." Gerçekte
nenin ikram ettiği bu üç hurmanın tadı birbirinden farklı, birbirinden gü
Merve o günden sonra babaannelerinin misafirlerine anlattığı anıları di

Bir keresinde Safa, babaannesinin "*Ak sakallı bir hoca / Hiç bilme*
Emek vermesin hacca / Bir gönül yıkar ise" dizelerini okuyup kalp kırı
ğünü anlattığına tanık oldu. Babaannesi "Kalp kırmak Kâbe'yi yıkma
be, Hz. İbrahim'in yaptığı bir binadır ve Allah'ın evidir. Kalp de Allah'
Allah'ın yaptığı bir binadır." demişti. Bunu duyar duymaz arkadaşı A
nim kalbimi kırdınız. Sizinle keşke arkadaş olmasaydım." sözü kulağ
ya başladı. Ahmet haklıydı, Safa ve arkadaşları Ahmet'i sınıf baske
alacağız diye oyalamışlar, sonra da yedek oyuncu olarak bile almamı
Ahmet'e ne bir açıklama yapmışlar, ne de ondan özür dilemişlerdi. S
beri bu olayın huzursuzluğunu yaşıyordu. Ahmet'in kırılan kalbini ka
disini affettirecek bir şey yapmalıydı. Çok güzel maketler yapan Safa
hacda iken yaptığı Kâbe maketini Ahmet'e götürdü. Ondan özür dile
be'nin tavaf edilmesinin bir anlamını keşfettiğini söyledi. "İnsanın
olumsuz durumları tersine çevirebileceğini temsil eden bu hareketle
lah'a, bütün kusurlarını düzeltmek için söz verirler. Sana Kâbe'nin m
dim, çünkü ben de olumsuz bir durumu düzeltmek, senin kalbini ye
mak için çaba göstereceğim." dedi. Ayrıca okulun sanat kulübü serg
ladığı uçak maketini yaparken ona yardım edebileceğini de ekledi.

Safa'nın cebinden çıkardığı peçetede üç tane hurma vardı. Ahmet'e
rum." dedi ve bademli hurmayı uzattı. "Sen önemlisin ve ben sana s
rum." dedi ve susamlı hurmayı uzattı. "Hep huzurlu olmanı ve hep h
istiyorum." diyerek yeşil hurmayı uzattı. Ahmet bu son hurmayı Safa'y
yedi. Safa'nın Ahmet'e anlatacak meğer ne kadar çok şeyi varmış... Sa
önce bu üç farklı hurmanın öyküsünden başladı.

Yaz K

Düşün-Değerlendir

1. Safa'nın babaannesi nereye gitmiş, bu yolculuğu niçin çok

2. Safa'nın babaannesi "İnsan sevdiğinin hatırasının izlerini b
şıp, onun sevdiği yerlerde bulunmak istemez mi?" sözüyle

3. Size göre, Safa'nın babaannesinin insan hayatında önemli o
gı, *sevgi* ve *huzur* kavramlarıyla hac ibadeti arasında nasıl

4. Safa, Ahmet'le olan problemini nasıl çözüyor? Onu bu ola
sıl gelişiyor?

5. Haccın bir Müslüman için önemi hakkında, öykümüzden ha

Yaz K

Kutsal Yolculuk: Hac

Aşağıdaki metni öğretmeniniz okurken takip ediniz. Boş bırakılmış yer ninizden dinlediğiniz metne göre tamamlayınız.

KUTSAL YOLCULUK: HAC

Kâbe... Küp şeklinde bir bina. Hani şu birbirine eşit karelerden oluşan, a metrik şekil. .... orta yerinde siyah elbisesiyle, sade; ama yapı... Beytullah, yani .... Yeryüzünde Allah adına yapıla ibadet yeri... Allah'ın kutsallığının yeryüzündeki sembolü... Güven, hida birlik ve daha nice değerin simgesi...

.... Müslümanların kıblesi, namazlarda döndüğümüz yön. sanız olun... İster Afrika'da ister Asya'da ya da Amerika'da, hiç fark et bir köyde ya da gökdelenlerle çevrili bir şehirde de olabilirsiniz... Kışın karların hiç erimediği bir kutup ülkesinde ya da senenin bütün aylar kavrulduğunuz bir Ekvator ülkesinde... ...., dünyanın neresin sun bütün Müslümanların günde beş kez yüzlerini çevirdikleri ortak ye

Ve yolculuk... Kâbe'ye yapılan kutsal yolculuk. Fırsat bulan Müslüman larında bir kez Kâbe'yi ziyaret etmelerini istemek Allah'ın hakkıdır. İşte bu ziyaretin, bu yolculuğun adıdır. Bu yolculukta ziyaret edilen sadece de değil. Arafat, ..., Safa, Merve, ..., uğran dan sadece birkaçı... Bu yolculukta gidilecek birçok yer, yerine getirilec rev var. Gidilecek tüm yerler ve yerine getirilecek tüm göre ...., kurban, vakfe, ..., sa'y...) her şeyin tek s bağlantı kurma girişimidir. Bu girişimde insanın kendi içinde yaşaması nüşümde Allah, kulunu yalnız bırakmamıştır; yeri, zamanı, ayrıntıları ... tarafından belirlenmiş bir yolculuktur hac.

Hem yolculuk hem de .... Müslümanların olağan günlü yaşadıkları yerlerde bırakarak çıktıkları bir yolculuk ve ibadet. Bu yüz den Müslüman bütün varlığını ortaya koyar; bedenini, ruhunu her şey luğa adar.

Yaz K

Hac, sınırları belirlenmiş bir ibadettir. Belirli bir mekâna ba
.... denilen yerler, hac bölgesinin sınırlarını çi
haccın ilk farzını yerine getirme zamanı da gelmiştir artık.
giyilir. Bir anda herkes aynı sade elbiseye bürünür. Kim ol
ği tek bir elbise... Dil, ırk, cinsiyet, ekonomik ve sosyal fark
tirmiştir artık. Zaten hac geride bırakmaktır; zam
.... olmak, her an ibadet hâlinde olmaktır. Ge
yerken, namaz kılarken, ... tavaf ederken...
maması gereken bir şey vardır artık: "İhramlıyım."

........................, başka zamanlarda ve mekânlarda serbest o
mesi, kişinin kendisine birçok şeyi yasaklaması anlamına gelir.
nin, namaz kılarken gülmenin yasak olması gibi haccın da ke
ları vardır. Çiçek koparmak, ağaç kesmek, saç-sakal tıraşı ol
avlanmak gibi. İhramlı kişi kendine konulmuş yasakları kabu
yola çıkmaya hak kazanır. Çünkü orası herkesin ve her şeyin

Kâbe'yi ilk görüş; bütün yolculuğun en unutulmaz anıdır.
anı beklemiş gibi hisseder kendini... Bekleyiş bitmiş, muhte
miştir. .... karşındadır. Artık dil susar, ka
dua yerine geçer, o an dile getirilen dualar kabul edilir.

Ve Kâbe'nin etrafında bir insan seli. Herkes aynı kardeşlik
yöne doğru dönmeye başlar. .... Kâbe'yi tava
lunduğu köşeden başlayarak katılırsın tavaf edenlerin ara
dönersin, dönersin, dönersin... Ateşin etrafında dönen per
etrafında döner, herkesle beraber ona yakarırsın. Hatalarını
nında olması için...

Ve ...., Kâbe'nin karşısında ilk namaz. H
veren, hiçbir şey istemeyen mekân. Etrafında dünyanın h
lerce insan. Kalabalıkta birisin sadece. Kalabalığın iç
.... etrafında halka halka .... kılan
gerçek varlığını keşfedersin.

Mescid-i Haram'da namaz kılmak... Kim bilir, kimler namaz
Senin alnını koyduğun yere kaç kişi yüz sürdü? ......

Yaz K

........................, Hz. Ebû Bekir, Hz. Ömer, Hz. Ali... Malezyalı, Japon, sız, Kanadalı Müslümanlar... Kâbe nelere tanıklık etti, kimlere ev sahipli ki orada toplanan sadece bugünün Müslümanları değil. Yüzyıllardır K eden bütün Müslümanlarla, bütün peygamberlerin yolundan giden sa lerle bir arada olduğunu hissedersin. Tarih akıp giderken dünden bug yen bir şey olduğunu hatırlarsın: Hac...

.... ve .... tepelerine doğru giderken bütün hacı yüzyıllar öncesinin bir hatırası canlanır: ...., Allah'tan gele ne eşi .... ile oğlu .... Mekke'ye getirmiş ve bur tı. O zamanlar .... kimse yoktu. İsmail ise henüz bir bebe daki su bitmiş ve .... su aramaya başlamıştı. Hacer, bebeğin sında susuz kalmasının telaşıyla oradan oraya koşturuyordu. Tam bu yardımını göndermiş ve .... ayağının dibinden .... kaynamaya başlamıştı. İşte bu telaşlı günde Hz. Hacer, ... tepeleri arasında gidip gelmişti. Hacılar da Safa ve Merv dip gelirler. Tam .... kez... Safa'dan Merve'ye, Merve'den kı Hacer gibi koşarcasına yürürsün. Buna .... denir. Sa'y, bir a su arıyordu. Sen ne arıyorsun?

"Hac Arafat'tır." Böyle diyor Hz. Peygamber. ...., Mekke' da bir dağın adı. *Arafat'ta* .... Hacda yapılması gerekli eyle Vakfe durma, duraklama demek. Hareketli bir ibadet olan hacda *durı* süre için Arafat'ta, Hz. Peygamber'in ....okuduğu yer Göz alabildiğince uzanan beyaz çadırların arasında... Bir günlüğüne k hirde... Uçsuz bucaksız bir insan okyanusu olan bu şehirde. Yapman ge dece .... Durmak ve düşünmek.

.... sabahı hac biter. Haccın kutlamasıdır kurba .... da haccın teşekkürü. Haccı nasip eden Allah'a şükrümü si. Artık günahlarından yıkanmış, hayata yeni başlayan bir kişi gibisin bir canlılıkla ve yeni bir bilinçle katılacaksın. Nasıl teşekkür etmezsin ki

Allah'ın emrine; Hz. İbrahim'in, Hz. İsmail'in ve son peygamber .... netine uyup Allah'ın evini ziyaret edenler için Peygamberimiz şöyle du

"Allah'ım, hacıyı affet, hacının affedilmesini isteyen insanları da affet."

Yaz K

Hacbul

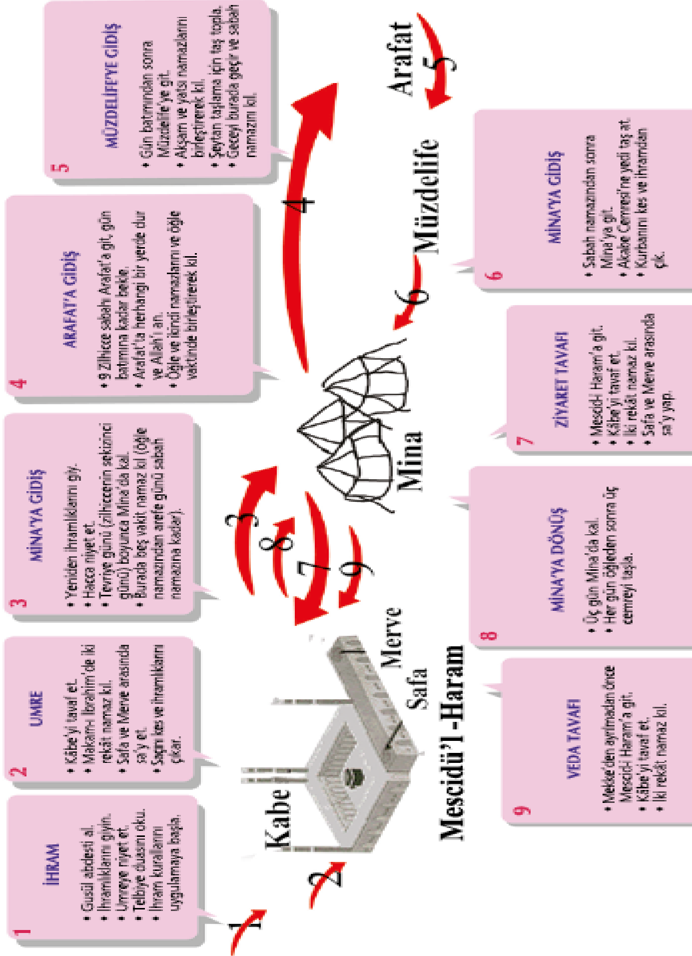
1. Zilhicce'nin 8. (tevriye) gününü arefe gününe bağlayan gecenin
2. Hz. Peygamber tarafından belirlenmiş, Mekke'ye ve Harem bölge memeleri gereken beş noktanın her birine verilen isim.
3. İnsanlar için toplanma ve güven yeri kılınmış olan, Allah'ın kutsal ket ve birlik gibi değerlerin sembolik merkezi olan küp şeklindek
4. Hacerü'l-Esved'in bulunduğu hizadan başlayarak Kâbe'nin etrafı
5. Arafat bölgesinde, Kurban bayramı arefesinde yapılması gereke
6. Hac veya umre yapmaya niyet eden kişinin, diğer zamanlarda y ları hac veya umrenin rükünlerini tamamlayıncaya kadar kendin
7. Hz. İsmail'in annesi.
8. İhrama girerek tavaf ve sa'y yaptıktan sonra tıraş olup ihramdan çı
9. Kâbe'nin bulunduğu şehir.
10. Arafat ile Mina arasında kalan, vakfe yapılması vacip olan yer.
11. Hz. Peygamber'in mescidinin ve mezarının bulunduğu şehir.
12. İhrama girerken bir defa söylenmesi farz olan ve "*Davetine sözüm ve özümle geldim Allah'ım, emrin baş üstüne... Davetine sözüm ve özümle geldim ey ortaksız ve benzersiz olan sen! Emrin baş üstüne. Hamd senin, nimet senin, mülk de senin. Yoktur senin ortağın.*" anlamındaki sözlerin söylenmesi.
13. Sa'y esnasında aralarında gidilip gelinen iki tepeden ikincisi.
14. Hz. İsmâil'in annesinin su aramak maksadıyla aralarında koştuğu iki tepeden sa'ye başlanan birincisi.
15. Hacerü'l-Esved'in bulunduğu hizadan başlayıp Kâbe'nin etrafında bir tur dolanmak.
16. Mekke'de bulunan, Hz. Muhammed'e (s.a.s.) ilk vahyin geldiği mağara.

Yaz K

Adım Adım Hac

Aşağıdaki şemayı inceleyiniz.

Yaz K

Eşleştirme

Aşağıda Hz. Peygamber'in bazı yakınlarının isimleri ve onla
bilgiler verilmektedir. Bilgilerle isimleri örnekteki gibi doğru

Abbas
Abdullah
Abdullah
Abdulmuttalib
Ali
Âmine
Ebû Talib
Fatıma
Halime
Hatice
Kasım
Meysere
Rukiye
Şeyma
Ümmü Eymen
Ümmü Gülsüm
Zeyd
Zeynep

Amcası Ebû
Ann
Bab
Babasının yanına dönmekte tercih ed
Da
Ded
En büy
En küç
E
Hz. Hatice adına yaptığı il arka
İlk ço
Kendisinden üç yaş
K
K
Oğ
Sütan
Sütka
Yanında büyü

Yaz K

Hac Yolcusu Rasin

HAC YOLCUSU*

Hacca gitmeyi çok isteyen karıncadan bahsedildiğini duymuşsunuzdur. Hani
üzere yola koyulmuş da arkadaşları gülmüşler ona... "Bu yürüyüşle Kâbe'ye
mi zannediyorsun?" diyerek alay etmişler. Karınca cevap vermiş: "Varamasa
ölürüm ya."

Hiç merak ettiniz mi hac sevdası bu karıncanın gönlüne nereden düşmüş? Yo
ler gelmiş? Kâbe'ye ulaşabilmiş mi? Kimmiş bu karınca? Ne yer, ne içermiş?

Gelin, hikâyeyi en başından anlatalım:

Minik karınca Rasin, binlerce karıncadan oluşan bir kolonide dünyaya geldi. Y
tığı günden itibaren yuvada üzerine düşen sorumlulukları yerine getirdi. O ça
caydı. Labirent şeklinde koridorlarla birbirine bağlanan odacıklardan oluşan
tün genç karıncalar gibi o da temizlik işlerine bakıyordu. Yerin altına doğru
bu büyük yuvada arkadaşlarıyla uyum içinde çalışıyordu. Bütün karıncalar gib
ce büyüyüp tecrübe sahibi olduğunda temizlik işinden ayrılarak dışarıda yiyec
ne başladı. Yuvaları bir caminin bahçesindeki çınar ağacının dibindeydi. He
bahçesine çıkıp gün boyu çalışıyordu.

Kolonideki karıncalar, yuvaları bir caminin bahçesinde olduğu için çok şanslı
şünüyorlardı. Çünkü günde beş kez ezan sesi dinliyorlardı. Bütün karıncalar
çok seviyordu. Zaten hepsi sürekli Allah'ı anıyordu. Yiyecek ararken, bulduk
bin bir güçlükle yuvalarına taşırken, dinlenme zamanlarında, hatta oyun oyna
tün canlılar gibi Yaratan'a bağlılıklarını sürekli hatırlarında tutuyorlardı. Ama e
onlar için bambaşka bir zevkti. Ezan okunurken dünya durmuş gibi geliyordu
büyülenmişçesine dinliyorlardı ezanı. Ama her güzelliğin bir zorluğu vardır: K
rına göre ezan okunurken yuvadan çıkmak yasaktı. Bu yasak, ezanın okunm
namaz kılanlar camiden ayrılana kadar devam ederdi. Bu süre boyunca yuvan
ları nöbetçi karıncalar tarafından tutulurdu. Bu yasağa karşı gelmenin cezası
vadan kovulmak. Bu yüzden kimse yasağı çiğnemeyi aklından bile geçirmiyor

Bu yasağın bir nedeni vardı elbette. Koloni buraya ilk yerleştiğinde böyle bir yas
gün ezan okunduktan kısa bir süre sonra karıncalar yuvalarından dışarı çıkmışla

* Bu öykü aşağıdaki kaynaktan alınmıştır: Alpaslan Durmuş ve Hatice Işılak (ed.), *Kara*
Öğrenci Merkezli Öğretmenlik, Kaknüs Yayınları, İstanbul 2004.

Yaz K

redeyse tamamı dışarıdaymış. Karıncalar, caminin bahçesine dağılm
den cami boşalmaya başlamış. Camiden çıkanlar, karıncaları fark
rıncalar neye uğradıklarını anlayamamışlar bile. Kocaman ayakları
ler. Bu faciadan sağ kurtulmayı başaran karıncalar arkadaşlarının
dökmüşler. Bir daha böyle bir felâket yaşamamak için de sıkı kura

Rasin de yıllar önce gerçekleşen bu olayı duymuştu. Ama ezan s
Bu sesin sahibini mutlaka görmeliydi. Hem bu sesi duyar duymaz
çok merak ediyordu. Camide ne yapıyorlardı acaba? Nöbetçileri a
olmalıydı. Günlerce bunu düşündü, çözüm yolu aradı. Birçok plan

Yasak başlamadan önce dışarı çıkıp bir daha dönmemeyi denedi.
düzenli çalışıyorlardı ki tek bir karıncanın yokluğu bile hemen fa
ları... Her şey düzen içindeydi.

İçindeki istek gün geçtikçe büyüyordu. "Allahu Ekber" sesini her
mış gibi hareketleniveriyordu. Koşarak bu çağrıyı takip etmek geli
yanamadı ve içindeki bu coşkuyu arkadaşı Karin ile paylaştı. Kari
da içinin huzurla dolduğunu söyledi. Ama o, Rasin kadar cesur d
sesin ardından koşmaya cesaret edemezdi. "Merak etme, seninle
şarı çıkman için sana yardım edeceğim." dedi Rasin'e. Kafa kafay
meye başladılar.

Yuvanın batı yönündeki çıkışı en az kullanılanı idi. Bu yüzden burad
Rasin ile Karin batı çıkışını kullanmanın daha akıllıca olacağını düş
zor olmasa gerekti. Önce batı çıkışında görevli nöbetçiler hakkında
rıncaların ikisi de spora meraklıydı. Karin onlarla yakında finali yap
Ağırlık Taşıma Turnuvası" hakkında konuşmaya başladı. Kısa süred
turnuvada herkesin favorisi farklı bir karıncaydı. Birden hararetli
"Bundan iyi fırsat bulunmaz." dedi ve sessizce kapıya doğru yönel
ye düşünüyordu ki nöbetçilerden birisi durumu fark etti. "Dur baka
ye seslendi. Rasin'in bu sesi duymasıyla kendisini nöbetçilerin kolla
Kıskıvrak yakalanmıştı. Dışarı çıkamaması bir yana, yasağı çiğneme
landırılacaktı. Doğrusu nöbetçilerin bu kadar dikkatli olabileceğini
oldukları anda bile görevlerini unutmamışlardı. Neyse ki nöbetçiler b
daha böyle davranırsa yuvadan kovulacağını hatırlatarak serbest b

"Madem ki nöbetçileri atlatamayacağız, nöbetçisi olmayan bir ç
Karin hemen itiraz etti: "Ama biliyorsun ki bütün çıkışlarda nöbe
kilde arkadaşının yüzüne bakıyordu. Rasin'in gözlerinde ise muzi
si olmayan çıkışı biz açacağız." dedi ve planını anlattı.

Zorlu ve uzun bir çalışmaydı bu. Zaten gün boyu kolonideki diğer
iki arkadaş, dinlenme zamanlarında da odalarından dışarı açılan
yorlardı. Sıra ile, birisi dinlenirken diğeri kazıyordu. İşin en zor t

Yaz K

etmemekti. Günlerce ter döktüler. Gün oldu, yorgunluktan yere yıkıldılar. Gü
nellerinin keşfedileceği korkusuyla titrediler. Nihayet el birliği ile tüneli tama
nöbetçisi olmayan bir çıkış vardı.

"İşte, ezan okunuyor." dedi Karin. Rasin, arkadaşına şükran dolu gözlerle ba
koştu. Caminin bahçesine çıktığında, her gün çalıştığı bu yeri sanki yeni görüy
reye bakındı. Etrafında dev adımlarla yürüyen insanlara dikkat ederek camiye
Caminin içine ilk defa giriyordu. "Bu kadar çok insanı bir arada görmemiştin
kendine. Hepsinin yüzünde huzur dolu bir ifade vardı. Düzgün sıralar hâlinde
birlikte hareket ediyorlardı. Hepsi aynı yöne dönmüştü. Rasin, en önde tek ba
adam olduğunu fark etti. Deminden beri duyduğu güzel ses de ondan geliyo
dışında bir sesin onu böylesine etkilediğini hiç hatırlamıyordu. Herkes sessiz
dinliyor, onun yaptığı hareketleri tekrar ediyordu.

Ayaktayken, eğilmişken, alınlarını yere koyduklarında ya da otururken... Tüm
büyük bir ahenk vardı. Gizemli bir rüzgâr esiyordu sanki içeride. "Günde beş k
yı yaşayan insanlar ne büyük bir güzelliği paylaştıklarının farkındalar mı acaba?"

Artık günde beş kez gizli tünelinden dışarı çıkıp namaz kılanları seyrediyordu
kendisini heyecanla bekleyen Karin'e gördüklerini anlatmak için de her şeyi d
le izliyordu. Oraya gelen insanların bütün konuşmalarını dikkatle dinliyordu. I
abdest, rükû, secde gibi kelimeler artık ona yabancı değildi. Çok şey öğrenm
çe coşkusu daha da artıyor, hiçbir vakti kaçırmamaya çalışıyordu. Artık o d
üyesiydi. Özellikle cuma namazlarını daha da çok seviyordu. Çünkü diğer zam
maat çok daha kalabalık oluyordu. Hatta camiye sığmadıkları için birçok kişi
rıda kılmak zorunda kalıyordu. Onca insanın tek vücut hâlinde hareket etmesi
Allah'a bağlılıklarını bildiren onca insan bir arada... Daha güzel bir görüntü o

Olabilirmiş. Bunu caminin imamından öğrenmişti. İmam bir gün haccı anlat
Mekke'de, Allah'ın evinde, dünyanın her bir yöresinden on binlerce insan, b
muş. Zaten dünyadaki bütün Müslümanlar namazlarında da yüzlerini Kâbe'
yere doğru dönerlermiş. Bütün farklılıkların unutulduğu, sadece kardeşlik ve
yaşandığı bir yermiş orası. Orada herkes sadece Allah'ın hoşnutluğunu dü
be'nin etrafında bu düşüncelerle dönerlermiş.

Bunları duyduğu andan itibaren Rasin'in gönlüne yeni bir ateş düşmüştü: *Hac*
kânsız gibi görünüyordu bu isteği. Ama Rasin, kafasına koymuştu bir kere. "
kılanları gördüm. Bir de Kâbe'de namaz kılanları görmeliyim." diyordu sürekl

Rasin bu duygular içindeyken, günlük hayat da tüm temposuyla sürüyordu. K
neredeyse tamamlamışlardı. Erzak depolarını yaz boyu topladıkları kırıntılarla
dı. Bütün kış rahat rahat yeterdi onlara. Ama yine de çalışmaktan vazgeçmiy
larından fazla yiyecekleri olursa başkalarıyla da paylaşabilirlerdi. Bu düşüncey
zenli olarak dışarı çıkıp yiyecek toplamaya devam ediyorlardı. Bir gün etrafta
madığını fark ettiler. Caminin bahçesini köşe bucak dolaştılar ama tek bir kırı

Yaz K

lamadılar. Büyük bir şaşkınlık içinde yuvalarına geri döndüler. Erte
valarından çıktıklarında onları yine aynı görüntü bekliyordu. "Bur
yor mu?" diye merak içinde yuvalarına döndüler. Üçüncü gün, d
Hep aynı şeyle karşılaştılar. Hiç kimse bu duruma bir anlam ver
Rasin ve Karin.

Rasin camide, Ramazan ayının geldiğini öğrenmişti. İnsanların A
mek için gün boyu hiçbir şey yeyip içmemeleri ona çok ilgi çeki
yorlardı gün boyu aç, susuz kalmaya? Demek ki insanlar birisini
teklerini yerine getirmek için her türlü fedakârlığı yapabiliyorlard

Oruçlu insanların davranışlarındaki değişiklik de dikkatini çekmişt
ne güzel sözler söyleme konusunda her zamankinden daha bir
likte âdeta birbirleriyle yarışır olmuşlardı. Birbirlerini iftara davet
sofralarında güzel yiyecekler bulunması için ellerinden geleni
Kur'an okuyorlardı. Kur'an okuyor ve Kur'an'ın güzelliğini hayatla
likte yalanın adı bile unutulmuştu.

Rasin, arkadaşlarının bu şaşkın hâline daha fazla dayanamadı. Sı
Yuvadan kovulmak onun için önemini yitirmişti. Artık kafasından
li tünellerinden başlayarak yaşadıklarının, gördüklerinin hepsini a
retle onu dinliyorlardı. "Demek Ramazan ayında olduğumuz için
ye aralarında fısıldaştılar. Rasin konuşmasını bitirdikten sonra der
ler hâlâ onun üzerindeydi. Rasin kalbinin hızla çarpmaya başladı
ceği son bir şey daha vardı:

"Arkadaşlar!" dedi. "Ben hacca gideceğim."

Bir anda büyük bir uğultu oldu. Bütün karıncalar bu işin imkânsızl
kadaşları ne kadar uğraştılarsa da Rasin'i bu kararından döndüre
zünü korkutmaya çalıştılar, hatta onun bu fikriyle alay ettiler. He
Rasin'i etkilemedi. "Ölmek var, dönmek yok." diyordu Rasin.

Nihayet yolculuk günü geldi. Herkesle helâlleşti. Karin'e veda etti
göremeyeceğim." diye düşündü ve gözyaşlarını gizleyerek uzakla
luktu bu. Hac yolu karınca adımlarıyla biter miydi? İçindeki kayg
lah yolunda gayret ettikçe O da bana yardım edecektir." diyordu

Yolda başına neler gelmedi ki? Gün oldu, küçük bir su birikintisin
di; gün oldu, onu avlamak isteyen bir kuşun gagasından güçlük
suz kaldı, yorgunluktan ayakları şişti... Yaşadığı tüm zorluklara r

Yorgun ve susuz bir hâlde yola devam ederken ileride bir su bir
suya doğru ilerledi. Kana kana su içti. "Suyun kenarında biraz d
maya başladı. İşte ne olduysa o anda oldu. Şiddetli bir sarsıntı ile
ki yer yerinden oynamıştı. Bir anda etraf zifirî karanlığa büründü.

Yaz K

sadece sallanıyordu. Başı dönmüş, midesi bulanmıştı. Üstelik minik yüreği k
atıyordu. Karanlıkta sağa sola yürümeye çalıştı ama ne mümkün! Sarsıntıların
silmiyordu. Yeni bir sallantıyla savruldu. Bir köşeye yığıldı kaldı. Artık çabalar
mişti. Allah'tan yardım isteyerek başına gelecekleri beklemeye başladı. Bir süre
luktan uyuyakaldı.

Meğer Rasin'in su birikintisi dediği şey bir damlacık suymuş. Bir ajandanın üz
bir damlacık su... Sahibi, ajandasını alıp çantaya atarken Rasin'i görmemiş b
bir çantanın içindeymiş.

Birkaç saat sonra Rasin kendine geldi. Uyumak ona iyi gelmişti. Artık eskisi
yordu. Etrafına bakındı. Hâlâ çok karanlıktı, hiçbir şey göremedi. Ama karan
hatsız etmiyordu. Kulağına bazı sesler gelmeye başladı. Hemen kulak kabart
lerden nerede olduğunu anlayabilirdi.

Konuşan iki insanın sesiydi duyduğu. Biri diğerine anlatıyordu:

"Geçen yıl geziye çıktığımda başıma gelenleri anlatmış mıydım sana? O gü
yunca unutamam. Çantam, bavulum, her şeyim çalınmıştı. Cüzdanımla birlikt
le gitmişti. Kimseyi tanımadığım bir şehirde, beş parasız kalıvermiştim. Derdim
lıştığımda da 'Bütün dilenciler böyle söylüyor.' cevabıyla karşılaşmıştım. O a
kadar çaresiz hissettiğimi anlatamam sana. Ne yapacağımı bilmeden sokaklar
süre. Ümitsiz bir şekilde etrafıma bakınırken Allah karşıma İbrahim Beyi çıkar
fark etmiş, 'Hayrola, bir sıkıntınız mı var?' diye soruvermişti. O sözle hayata y
sanki. Sonra İbrahim Bey beni evinde misafir etti. Evime dönünceye kadarki b
rımı da karşıladı. Ayrılırken, memleketime dönünce borcumu ödeyeceğimi s
etmedi. 'Bildiğiniz gibi yolda kalanlara yardım etmek bize Rabbimizin emridi
zekâtınıza, sadakanıza daha bir dikkat eder, ihtiyacı olan bir başkasına yardı
ye de nasihat etti."

Rasin imamın zekâtla ilgili konuşmasını hatırladı:

"Müslümanlar bir vücut gibidir. Birinin derdi olduğunda hepsinin canı yanar.
Müslüman, mallarında yoksulların ve ihtiyacı olanların da hakkı olduğunu un
verirken de karşısındakini incitmemek için elinden gelen gayreti gösterir. Çü
da bunu insanların başına kakmak yapılan iyiliğin boşa gitmesine neden olur

Rasin hatıralarından sıyrılıp tekrar dışarıdaki sese kulak verdi. Adam konuşmasına d

"İşte azizim; o günden sonra İbrahim Beyle dost olduk. Şimdi hacca gidiyor.
meye gidiyorum ben de."

Rasin kulaklarına inanamadı. Hayatından bile ümidini kestiği bir anda bütün
açılmıştı. Sakin olmaya çalıştı. Yavaş yavaş çantanın kenarından tırmandı. Ça
atladı. Oradan da adamın ceketinin koluna. Şimdi yapacağı tek şey vedalaşm
him Beyin yakasına atlamaktı. Ondan sonra ver elini Kâbe...

(14 Haziran 2004, İst

Yaz K

Kur'an-ı Kerîm Ezberlemede Altın Öğütler

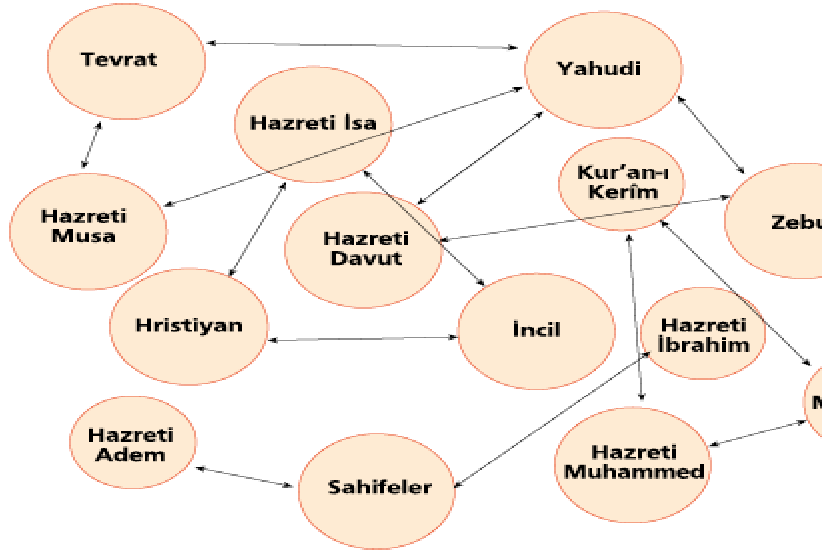
KUR'AN-I KERÎM EZBERLEMEDE ALTIN ÖĞ

- Ezbere başlamadan önce güzelce bir abdest almalıyız. Kur'an Rabbî! Ben senin kitabının âyetlerini ezberlemek ve öğrenmel meyi ve öğrenmeyi kolaylaştır." diyerek samimi bir kalple dua gıç olacaktır.
- Şunu unutmayalım ki biz Kur'an-ı Kerîm'in başına oturduğum le bize vesvese verecek ve ne kadar işimiz, problemimiz va Kur'an'dan alıkoymaya çalışacaktır. Bu bir oyundur, sakın şeyt Bizdeki bu kararlılığı görünce şeytan ümidini kaybeder. Bir de lemeye başlarsak kaçacak delik arar hâin şeytan...
- Ezber yaparken mutlaka hafif sesli okumalıyız. Sesli çalıştığım ye girer ve daha çabuk ezberleriz.
- Ezberlemeye ilk âyetten başlarız. Birinci âyeti ezberledikten so defa tekrar ederiz.
- Sonra ikinci âyeti ezberleyip onu da üç defa tekrar ederiz. So âyeti birlikte üç defa tekrar ederiz.
- Daha sonra sıradaki âyete geçeriz ve sayfayı veya sûreyi biti uygulamaya devam ederiz.
- Bu şekilde ezberlenecek bölümü veya sûreyi tamamladığımız hazır hâle gelmiş demektir. Pekiştirme kısmı ihmal edilmem "demir tavında dövülür."
- Ezberlediğimiz bölümü pekiştirmek için tamamını ezberden e Artık çok sağlam bir ezber yapılmıştır, kolay kolay unutmayız
- Ezberimizi sabahın erken saatlerinde dinç bir hafıza ile yapma yatmadan önce biraz çalışıp ön hazırlık yaparsak kalktığımızd za kaydedildiğini fark ederiz.
- Ezberlediğimiz yerleri namazlarımızda okuduğumuzda ise ha
- Mübarek olsun. Ezberimiz tamamdır. Sıra, âyetlerdeki kurtulu ye, üzerinde düşünmeye ve hayatımıza taşımaya gelmiştir. kurtuluşlara vesile olmaya...

* Nazif Yılmaz tarafından yazılan yazı, bu kitaba kendisinin izni ile alın

Yaz K

Kitaplar ve Sahifeler

Aşağıdaki cümleleri yukarıdaki şemadan faydalanarak tamamlayınız.

1. Hazreti İsa aleyhisselâm'a .... vahyedilmiştir.
2. Hazreti .... aleyhisselâm'a Tevrat vahyedilmiştir.
3. Hazreti .... aleyhisselâm'a Kur'an-ı Kerîm vahyedilmiştir.
4. Hazreti Âdem aleyhisselâm'a .... vahyedilmiştir.
5. Hazreti .... aleyhisselâm'a sahifeler vahyedilmiştir.
6. .... Yahudilere gönderilmiş kutsal kitaptır.
7. Zebur .... gönderilmiş kutsal kitaptır.
8. Kur'an-ı Kerîm .... gönderilmiş kutsal kitaptır.
9. .... Hristiyanlara gönderilmiş kutsal kitaptır.
10. Müslümanlar olarak bizler tüm peygamberlere ve onlara vahyedilen k
    .... ve sahifelere iman ederiz.

Yaz K

İhtiyar Kadın ile Ömer

Hz. Abbas meşhur bir sahabidir, aşağıdaki olayı o anlat

Karanlık bir geceydi. Ve ayaz... Ömer'i ziyaret etmek üzere
ıpıssızdı. Sokakta bir tek ben vardım. Az sonra karşıdan bi
ama heybetli bir yürüyüşü vardı. Gittikçe yaklaştı ve bana y
de baktım Ömer'miş.

- *Esselamü aleyküm*

- *Ve aleyküm selam Ömer! Böyle geç vakit, hayırdır!?* dedin

- *Çevreyi bir kolaçan edeyim diye dolaşıyordum. Gel beraber*

Hey gözünü sevdiğim Ömer. Ne ses var ne sada, ne de u
ölüm sessizliği. Ömer ise hakkın emrinde sokakta. Şu uykuc
malar kadar yüce alnın sahibinin gezmesiyle sağlanıyormuş,
de duruyor Ömer, dinliyor etrafı, içerdekilerse habersiz ya
en viran bağı bile yoklamadan geçmedik ve Medine'nin dı
bir çadır gördü, durdu kaldı yine ve dinledi. "Açız! Açız! B
eden çocukların sesini duyunca Ömer, dikkat kesildi. İçerde
dın sesi geliyordu.

- *Durun yavrularım, işte şimdicek pişecek...*

Ömer'le biraz bekledik. Fakat ne hâl ise bir türlü pişmiyor
yeniden başlamıştı feryadu figanları... Selamı verdi Ömer v
dın güleç bir yüzle selamı aldı.

- *Bu yavrular niçin ağlıyor annem?* dedi Ömer.

- *Aç kaldılar, bu gün ikinci gün...* dedi yaşlı kadın.

- *O hâlde, neden biraz yemek vermiyorsun yavrucaklara?*

- *Yemek mi? Çömlektekini sen çorba mı sandın evladım? İçi
kaynatıyorum boş suda. Ne çare! Belki susarlar, dedim.*

- *Peki senin kocan, oğlun, kardeşin, kimin kimsen yok mu a*

- *Hepsi öldü... Kimsem yok.*

- *Senin midir bu küçükler?*

Yaz K

- Torunlarım.

- Ne de çok! İnsan gidip söylemez mi derdini halifeye?

- Halifeye öyle mi? Kahretsin en yakın zamanda Allah onu. Tez zamand sun tahtı da bahtı da… Ömer, dünyada bulsun belasını isterim.

- Ne yaptı anacığım Ömer, böylesine kızıp gücendirecek seni?

- Daha ne yapsın? Ben yetim avuturken halife uyur mu gerek? Halkıyı Allah'ın emaneti değil miyiz? Gelip de bir aramak yok mu?

- Haklısın, yalnız zavallının işi pek çok, zaman bulup gelemez, gidip de s ne hâldesin bilemez be anacığım.

- O hâlde niçin hilafeti vaktiyle kabul etmişti? Sonunda böyle çürük öz eder? Zavallının işi çokmuş!... Nedir, savaş mı? İşitme sen çevrende in dünyayı dolaş.

O sırada çocukların feryadı tekrar yükselince, kadın öfkesini artık delili

- Ah Ömer, ah! Şu çığlıklar ki çıkıyor ta göklere… Yetimin âhını yağm netme Ömer. Susun yavrularım susun, işte oldu, şimdi pişer! Gidip de söy Dilencilik yapayım ha? Yapamam! Ömer de kimmiş? Ölür de yüz suyu halifenize!..

Ömer vuruldu bu son sözle...

- Haklısın, teyze! Avut çocukları, ben hemencecik gider gelirim.

Halife önde... Bitik, suçlu, üzgün, pişman... Ben arkasında, perişan... Çac

Sabah yaklaşmış, etraf biraz aydınlanmıştı. Köyün köpekleri canavar g bırakmıyor bizi yoldan, fakat kim aldırır! Daldık Medine'nin eğri büğrü rına. Gide gide vardık zahire anbarına. Halife girdi kapıyı açıp, ben de p dı her yeri, bir mum yakıp alelacele, bir un çuvalını gösterdi.

- Şu çuvalı kaldır sırtıma; bu tenekede de yağ var, onu da sen al.

Çuval halifede, yağ bende, çıktık ambardan; kilitleyip kapıyı geri dön yollardan. Baktım mesafe uzun, yük yaman, Ömer yaralı... Dedim ki: *ben götüreyim."*

- Hayır, yorulsam değil, ölsem yardım etme sakın. Vebali kendine aittir h Kadın ne söyledi Abbas, işitmedin mi demin? "Niçin hilafeti vaktiyle k Yaa, annem haklı. Yarın Allah'ın huzurunda kimseler, Ömer kadar ma olamaz. Dicle kıyıcığında bir kurt kapsa bir koyunu, yarın soracaktı Ömer'den onu! Bir ihtiyar kimsesiz kalsa onu da… Yetimin biri gözü y

Yaz K

da… Bir virane ki bakımsızlıktan yıkılsa altında kalacak ola
re bir damla kan dökülse yere, o damlacığın girdap olup bo
Ömer duyulur her kırık kalbin çarpıntısında, Ömer boşanır l
lasında, Ömer uğuldar her yoksul ve kimsesiz damda. Hem h
olur ki sorumlusu tüm bunların?

Bu arada kısa bir nefes alıp *"Uzak mı yol? Daha çok var mı*

- *Üç beş adım ancak kaldı* dedim.

Baktım, mecâli kalmamış artık zavallının... Olanca gayretin
yavaş yavaş yürüdü ve girdi çadıra. İndirdi arkasından unu:

- *Bırak testiyi şu kenara.*

Hemen çakılları çömlekten indirip attı, uzandı testiye, ten
un kattı. Oturmak istedi, fakat baktı ki ocak söndü sönece

- *Teyze, yok mu hiç yakacak?* dedi.

Yaşlı kadın getirdi beş on parça yaş çalı çırpı. Ömer de yal
di yere. Ocak tüter, Ömer üfler; ocak tüter, Ömer üfler. Ye
sakalıyla süpürüp durdu. İçin için yanan Ömer'in yüzünden
tı. Nihayet ocak tutuştu, yemek pişti.

- *Var mı teyze kabın? Getir de indirelim...* dedi.

- *Var, alın.* dedi yaşlı kadın.

Yemek sıcaktı, fakat kim durup da bekleyecek! Ömer çocu
yerek. Bitti çadırdaki matem, güzel ve rahat bir hava kaplay
cuklar neşe içinde oynamaya. Çocukların o hâlini gören ka
yüzünden okunuyordu artık. Ömer de görünce onları sev
araya girdim ve *"Sabah oluyor kalkalım..."* dedim. Ömer:

- *Evet, haydi! Anne, yarın halifelik makamına gel, öğleyin b*
elbette bir çözüm bulur.

Yüzü gülüyordu ninenin. Biz de veda edip çıktık. Hiç görü
doğru indik Ömer'in makamına. Öğle vakti geçmişti ki gel

- *Galiba, teyze, uykusuz kaldın! İşte bağlanmak üzredir nafa*
lip buradan. Şimdi affeyledin mi beni? dedi Ömer.

Kadın *"Hah, işte böyle göster adaletini."*

* Mehmet Akif'in "Kocakarı İle Ömer" adlı şiirinden düzenlenmiştir. Dü
rafından yapılmış olup yazarın izniyle alıntı yapılmıştır.

Yaz K

YOKLAMA ÇİZELGESİ

S. No.	Adı Soyadı	1. HAFTA					2. HAFTA					3. HAFTA					4. HAFTA					5. HAFTA					6. HAFTA					7. HAFTA					8. HAFTA					9. HAFTA				
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45
1																																														
2																																														
3																																														
4																																														
5																																														
6																																														
7																																														
8																																														
9																																														
10																																														
11																																														
12																																														
13																																														
14																																														
15																																														
16																																														
17																																														
18																																														
19																																														
20																																														

I. KUR YETERLİLİK DEĞERLENDİRME F

ÖĞRENCİNİN

Adı Soyadı : ....

Doğum Yeri ve Tarihi : ....

Öğrenim Durumu : ....

Katıldığı Kur : ....

YETERLİLİKLER

	Kur'an-ı Kerîm Öğrenme Alanı
1	Kur'an-ı Kerîm okumanın önemini kavrama
2	Kur'an-ı Kerîm'in nasıl bir kitap olduğunu açıklama
3	Kur'an-ı Kerîm'in nelerden bahsettiğini kavrama
4	Kur'an harflerini doğru tanıma
5	Harfleri başta, ortada ve sonda tanıma
6	Kur'an harflerinin isimlerini doğru söyleme
7	Üstün, esre ve ötreyi tanıma
8	Harfleri harekelerle okuyabilme
9	Kelime içinde harfleri harekelerle okuyabilme
10	Cezmi tanıma ve cezimli kelimeleri okuyabilme
11	Şeddeyi tanıma ve şeddeli kelimeleri okuyabilme
12	Tenvini tanıma ve tenvinli kelimeleri okuyabilme
13	Uzatma harflerini (vav, yâ, elif) tanıma ve kelime içinde okuyabilme
14	Zamiri tanıma ve okuyabilme
15	Fâtiha sûresini ezbere okuyabilme
16	İhlas sûresini ezbere okuyabilme
17	Kevser sûresini ezbere okuyabilme
18	Sübhâneke duasını ezbere okuyabilme
19	Ettehiyyatü duasını ezbere okuyabilme
20	Salli duasını ezbere okuyabilme
21	Barik duasını ezbere okuyabilme
22	Rabbenâ Âtina duasını ezbere okuyabilme
23	Rabbenağfirli duasını ezbere okuyabilme

	İtikat Öğrenme Alanı
1	Kelime-i tevhidi söyleme ve Türkçe anlamını açıklama
2	Kelime-i şehâdeti söyleme ve Türkçe anlamını açıklama
3	Kelime-i tevhid ve kelime-i şehâdetin İslâm dinindeki önemini kavrama
4	İslâm kavramını tanımlama
5	İslâm'ın esaslarını sayma ve açıklama
6	İslâm'ın beş temel esas üzerine kurulduğunu, ancak İslâm'ın bunlardan ibaret olmadığın
7	İman, mümin ve Müslüman kavramlarını tanımlama
8	İmanın esaslarını sayma ve açıklama

Yaz K

YETERLİLİKLER		
		İbadet Öğrenme Alanı
	1	İbadeti tanımlama
	2	Niçin ibadet ettiğimizi açıklama
	3	Başlıca ibadetleri sıralama
	4	Mükellefin davranışları ile ilgili kavramları sıralama ve tanımlama
	5	Temizlik-ibadet ilişkisini açıklama
	6	Abdestin farzlarını sayma
	7	Abdest almayı anlatma
	8	Abdesti bozan durumlara örnek verme
	9	Guslün farzlarını sayma
	10	Guslün yapılışını anlatma
	11	Sabah namazının rekâtlarını farz ve sünnetine göre sayma ve kılınışını açıklama
	12	Öğle namazının rekâtlarını farz ve sünnetlerine göre sayma ve kılınışını açıklama
	13	İkindi namazının rekâtlarını farz ve sünnetine göre sayma ve kılınışını açıklama
	14	Akşam namazının rekâtlarını farz ve sünnetine göre sayma ve kılınışını açıklama
	15	Yatsı namazının rekâtlarını farz ve sünnetlerine göre sayma ve kılınışını açıklama
	16	Vitir namazının rekâtlarını sayma ve kılınışını açıklama
	17	Cuma namazının rekâtlarını farz ve sünnetlerine göre sayma ve kılınışını açıklama
	18	Namazı bozan durumları sayma
		Siyer Öğrenme Alanı
	1	Hz. Peygamber'in doğduğu çevrenin özelliklerini genel hatlarıyla tanıma
	2	Hz. Peygamber'in doğumunu ve çocukluğunu genel hatlarıyla tanıma
	3	Hz. Peygamber'in gençliğini genel hatlarıyla tanıma
	4	Hz. Peygamber'in aile fertlerinin isimlerini sayma
	5	Hz. Peygamber'in peygamber oluşunu açıklama
	6	Hz. Peygamber ve Müslümanlara Mekke döneminde uygulanan baskıları anlatma
	7	Hz. Peygamber'in Mekke döneminde İslâm'ı yaymak için yaptığı faaliyetleri sıralama
	8	Medine'ye hicretin sebeplerini sayma
	9	Hz. Peygamber'in Medine'deki ilk faaliyetlerini anlatma
	10	Medine'deki diğer inanç gruplarıyla ilişkilerini genel hatlarıyla tanıma
	11	Hz. Peygamber'in Medine'de İslâm'ı yaymaya yönelik faaliyetlerini sıralama
	12	Hz. Peygamber'in vefatına ilişkin bilgileri söyleme
		Ahlâk Öğrenme Alanı
	1	Ahlâkın ne olduğunu ve ahlâklı insanın kim olduğunu kavrama
	2	Temizlik kavramını açıklama ve temizliğin İslâm'ın temeli olduğunu kavrama
	3	Ahlâkî bir değer olarak doğruluk kavramını açıklama ve doğru olmaya özen gösterme
	4	Ahlâkî bir değer olarak sevgi kavramını açıklama ve İslâm'ın sevgi dini olduğunu kavram
	5	İyilik kavramını açıklama ve Allah'ın iyi ve iyilerle birlikte olduğunu fark etme
	6	Kul hakkı kavramını açıklama ve İslâm'ın kul hakkı konusuna verdiği önemi fark etme

(*) Formun doldurulması ile ilgili açıklamalar:

1. Formlar, her bir öğrenci için ayrı ayrı doldurulacaktır.
2. Yeterliliklerin öğrencilerde bulunma düzeyinin belirlenmesinde, öğrencilerin kurs süresince her bir yeterlilikle ilg önünde bulundurulacak ve olabildiğince objektif bir değerlendirme yapılacaktır.
3. Formlarda yer alan yeterliliklerden her biri için, o yeterliliğin öğrencide bulunma düzeyine göre, yeterliliğin hiza bölümündeki "Zayıf", "Orta" ya da "İyi" sütunlarından birine "X" işareti konulacaktır.

Yaz

Yaz K

II. KUR YETERLİLİK DEĞERLENDİRME

ÖĞRENCİNİN

Adı Soyadı	:	....
Doğum Yeri ve Tarihi	:	....
Öğrenim Durumu	:	....
Katıldığı Kur	:	....

YETERLİLİKLER

	Kur'an-ı Kerîm Öğrenme Alanı
1	Kur'an-ı Kerîm'i 21. sayfanın sonuna kadar doğru okuma
2	Allah lâfzını Kur'an metni içerisinde doğru uygulama
3	Vakıf işaretlerini tanıma ve okurken uygulama
4	Fil suresini ezbere okuma
5	Kureyş sûresini ezbere okuma
6	Maûn sûresini ezbere okuma
7	Kâfirûn sûresini ezbere okuma
8	Nasr sûresini ezbere okuma
9	Tebbet suresini ezbere okuma
10	Felâk sûresini ezbere okuma
11	Nâs sûresini ezbere okuma
12	Kunut dualarını ezbere okuma
13	Ezanı ezbere okuma
14	Kâmeti ezbere okuma
	İtikat Öğrenme Alanı
1	Allah'ın varlığını ve birliğini açıklama
2	Allah'ın sıfatlarını sayma
3	Allah'ın güzel isimlerini sayma
4	Peygamberlik ve peygamberlere imanın önemini kavrama
5	Peygamberlerin özelliklerini sayma
6	Peygamberlerin görevlerini sıralama
7	Kur'an-ı Kerîm'de adı geçen peygamberlerin isimlerini sayma
8	Âhirete imanın önemini kavrama
9	Ölüm ve ölümden sonra dirilme ile ilgili kavramları açıklama
10	İnsanın yaptıklarından sorgulanacağını fark etme
11	Cennet ve cehennem kavramlarını açıklama

Yaz K

YETERLİLİKLER

	İbadet Öğrenme Alanı
1	Bayram namazının nasıl kılınacağını açıklama
2	Teravih namazının nasıl kılınacağını açıklama
3	Cenaze namazının nasıl kılınacağını açıklama
4	Orucu tanımlama
5	Oruç ibadetinin önemini kavrama
6	Oruç ibadeti ile ilgili kavramları sayma ve açıklama
7	Orucu bozan durumları sayma
8	İftar duasını ezbere okuma ve Türkçe anlamını açıklama
	Siyer Öğrenme Alanı
1	Hz. Peygamber'in bütün insanî özellikleriyle bir peygamber olduğunu fark etme
2	Hz. Peygamber'in kişiliğini genel hatlarıyla açıklama
3	İslâm'ı anlamada Hz. Peygamber'in örnekliğini kavrama
4	Hz. Peygamber'in nasıl örnek alınacağını açıklama
Ahlâk Öğrenme Alanı	
1	Hoşgörü ve bağışlama kavramlarını açıklama ve hoşgörülü ve bağışlayıcı olmaya istekli ol
2	Ahlâkî bir değer olarak yardımlaşma kavramını açıklama ve çevresiyle yardımlaşmaya gönüllü
3	Sözünde durma kavramını açıklama ve sözünde durmadığı takdirde sonucunun ne olacağını k
4	Adalet kavramını açıklama ve İslâm dininin niçin adalet dini olduğunu kavrama
5	Özveri kavramını açıklama ve özverili olmaya gönüllü olma

(*) Formun doldurulması ile ilgili açıklamalar:

1. Formlar, her bir öğrenci için ayrı ayrı doldurulacaktır.
2. Yeterliliklerin öğrencilerde bulunma düzeyinin belirlenmesinde, öğrencilerin kurs süresince her bir yeterlilikle ilg önünde bulundurulacak ve olabildiğince objektif bir değerlendirme yapılacaktır.
3. Formlarda yer alan yeterliliklerden her biri için, o yeterliliğin öğrencide bulunma düzeyine göre, yeterliliğin hiza bölümündeki "Zayıf", "Orta" ya da "İyi" sütunlarından birine "X" işareti konulacaktır.

Yaz

Yaz K

III. KUR YETERLİLİK DEĞERLENDİRME

ÖĞRENCİNİN

Adı Soyadı : ....

Doğum Yeri ve Tarihi : ....

Öğrenim Durumu : ....

Katıldığı Kur : ....

YETERLİLİKLER

	Kur'an-ı Kerîm Öğrenme Alanı
1	Kur'an-ı Kerîm'i 22. sayfadan 52. sayfanın sonuna kadar doğru okuma
2	Medleri Kur'an metni içerisinde doğru uygulama
3	Sakin nun ve tenvine ait hükümleri (ihfa, izhar ve iklab) tanıma ve okurken uygulama
4	İdğamı (meal gunne ve bilâ gunne) tanıma ve okurken uygulama
5	Ra ile ilgili hükümleri tanıma ve okurken uygulama
6	Bakara sûresinin 255. âyetini ezbere okuma
7	Bakara sûresinin 285-286. âyetlerini ezbere okuma
8	Haşr sûresinin 22-24. âyetlerini ezbere okuma
	İtikat Öğrenme Alanı
1	Meleklere imanın önemini kavrama
2	Kur'an'da adı geçen meleklerin isimlerini sayma
3	Meleklerin özelliklerini ve görevlerini sayma
4	Kitap ve vahiy kavramlarını açıklama
5	Kitaplara imanın önemini kavrama
6	Dört büyük kutsal kitabı ve sahifeleri sayma
7	Kaza ve kader kavramlarını açıklama
8	Kaza ve kadere imanın önemini kavrama
9	İnsanın akıl sahibi, özgür ve sorumlu olmasının kaderle ilişkisini fark etme
10	Kur'an'ı Kerîm'in kaderle ilgili olarak tevekkül, rızık, başarı, afet ve hastalık kavramlarına bakışını

Yaz K

YETERLİLİKLER

İbadet Öğrenme Alanı	
1	Hac kavramını açıklama
2	Haccın önemini kavrama
3	Hac ile ilgili kavramları sayma ve açıklama
4	Hac ile ilgili mekânları sayma
5	Kurban kavramını açıklama
6	Kurban ibadetinin bireye ve topluma kazandırdıklarını kavrama
7	Kurban kesilirken nelere dikkat edilmesi gerektiğini sayma
8	Zekât ve sadakayı tanımlama
9	Zekât ve sadaka vermenin önemini kavrama
10	Kimlerin zekât ve sadaka vereceğini sayma ve açıklama
11	Nelerden zekât ve sadaka verileceğini sayma ve açıklama
12	Dua ve tövbeyi tanımlama
13	Ne zaman, nerede ve nasıl dua edebileceğini kavrama
14	Ne zaman, nerede ve nasıl tövbe edebileceğini kavrama
15	Kur'an'dan ve Peygamberimizden dua ve tövbe örnekleri verme
16	Yemek duasını ezbere okuma ve Türkçe anlamını açıklama
Siyer Öğrenme Alanı	
1	Hz. Peygamber'in örnek ahlâkını kavrama
2	Hz. Peygamber'in hayatından davranış modelleri çıkarma ve bunları yapmaya istekli olma
3	Akabe Biatları ve Veda Hutbesi'ndeki insanî ve evrensel ilkeleri kavrama
Ahlâk Öğrenme Alanı	
1	Sorumluluk kavramını açıklama ve sorumluluk almaya hazır olma
2	Cömertliğin İslâm'da övülen bir erdem olduğunu kavrama
3	Saygı kavramını açıklama ve insanî ilişkilerdeki önemini fark etme
4	Diğerkâmlık kavramını açıklama
5	Millî ve manevî değerlerimizi korumanın ve sevmenin imanın bir gereği olduğunu kavram

(*) Formun doldurulması ile ilgili açıklamalar:
1. Formlar, her bir öğrenci için ayrı ayrı doldurulacaktır.
2. Yeterliliklerin öğrencilerde bulunma düzeyinin belirlenmesinde, öğrencilerin kurs süresince her bir yeterlilikle ilg
önünde bulundurulacak ve olabildiğince objektif bir değerlendirme yapılacaktır.
3. Formlarda yer alan yeterliliklerden her biri için, o yeterliliğin öğrencide bulunma düzeyine göre, yeterliliğin hiza
bölümündeki "Zayıf", "Orta" ya da "İyi" sütunlarından birine "X" işareti konulacaktır.

Yaz

Yaz K

YAZ KUR'AN KURSU DEĞERLENDİRM

Anket sorularını cevaplandırmaya başlamadan önce lütfen aşağıdaki açıklan

1. Bu anket, yaz Kur'an kurslarında sunulan eğitimlerin gelişmesini ve daha fay amacıyla hazırlanmıştır. Bu sebeple anket sonunda yapılacak değerlendirmel **mayacaktır.**
2. Ankette sorulan sorulara ait cevap seçenekleri, soruların altında verilmiştir. C neklerinden sizce en uygun olanının önündeki kutucuğa çarpı (x) işareti kon
3. İşaretle değil de yazı ile cevaplandırılması istenilen sorulara kısa, özlü ve oku
4. Anket formuna isim yazılmayacak ve imza atılmayacaktır.

İlginize ve yardımlarınıza teşekkür ederiz.

1. Daha önce bu tür bir kursa katıldınız mı?
   - ☐ Evet ☐ Hayır

2. Bu kursa ne derece ihtiyacınız vardı?
   - ☐ Çok ihtiyacım vardı. ☐ Az ihtiyacım vardı.
   - ☐ Hiç ihtiyacım yoktu.

3. Bu kurstan nasıl haberdar oldunuz?
   - ☐ Ailemin bilgisi vardı.
   - ☐ Arkadaşlarımdan duydum.
   - ☐ Gazetelerdeki haberlerde gördüm.
   - ☐ Televizyon haberlerinde izledim.
   - ☐ Başka (Lütfen yazınız)

   ....

4. Kurs öğreticinizin size karşı tutumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?
   - ☐ Çok iyi ☐ İyi ☐ Kötü

5. Kurstaki disiplini nasıl değerlendiriyorsunuz?
   - ☐ Çok iyi ☐ İyi ☐ Kötü

6. Kurstaki düzen ve sunuz?
   - ☐ Çok iyi

7. Bir önceki soruya bu düzensizlik ve kaynaklanmaktadır
   - ☐ Bazı öğreticilerd
   - ☐ Başka (Lütfen y

   ....

   ....

8. Kursa devam eden tum ve davranışları
   - ☐ Çok iyi

9. Kursa devam eden ki arkadaşlık ve d yorsunuz?
   - ☐ Çok iyi

Yaz K

10. Bu kursta gördüğünüz derslerden yeterince yararlanabildiğinizi düşünüyor musunuz?

☐ Evet ☐ Hayır

11. Bir önceki soruya "Hayır" cevabını verdiyseniz, bu durumun sizce en önemli sebepleri nedir? (Aşağıdaki maddeleri önem sırasına göre numaralayınız. En önemli madde için 1, daha sonra 2 vb.)

☐ Derslerin düzeyinin seviyemin üzerinde olması
☐ Ders kitaplarının yetersiz olması
☐ Kurs süresinin yetersiz olması
☐ Şahsî problemlerim (sağlık, ailevî durum vb.) sebebiyle kendimi derslere yeterince veremeyişim
☐ Derslerin uygun metotlarla işlenmemesi
☐ Bildiğim konuların işlenmesi
☐ İhtiyacım olan konulara yer verilmemiş olması
☐ Derslerde uygulamaya yeterince yer verilmemiş olması
☐ Başka (Lütfen yazınız.)

....

....

12. Kurs programında yer almayan, ancak sizin programda yer almasını istediğiniz ders ya da konular var mı?

☐ Evet ☐ Hayır

13. Bir önceki soruya "Evet" cevabını verdiyseniz, bu ders ya da konuları öncelik sırasına göre yazınız? (En önemli madde için 1, daha sonra 2 vb.)

☐ ....
☐ ....
☐ ....

14. Yaz Kur'an kurslarınd
lan boş vakitlerin daha
ni istersiniz?
(Aşağıdaki maddeleri
layınız. En önemli mad

☐ Ders çalışarak
☐ Geziye giderek
☐ Yarışmalara katıla
☐ Spor yaparak
☐ Başka (Lütfen yaz

....

....

15. Kurs boyunca karşıla
nedir? (Lütfen önem s

Sorun1:

....

Çözüm Önerilerim:

....

Sorun 2:

....

Çözüm Önerilerim:

....

16. Yaz Kur'an kursların
şekilde yürütülebilme
da başka öneri, eleş
fen maddeler hâlin
özellikle katkılarınızı

....

....

....

Yaz K

EZBER TAKİP FORMU

S. No.	Adı Soyadı	I. KUR													
		1/ FÂTİHA SÛRESİ	112/İHLAS SÛRESİ	108/KEVSER SÛRESİ	SÜBHÂNEKE DUASI	ETTEHİYYATÜ DUASI	SALLİ DUASI	BÂRİK DUASI	RABBENÂ ÂTİNA DUASI	RABBENAĞFİRLİ DUASI	KELİME-İ TEVHİD	KELİME-İ ŞEHÂDET	105/ FİL SÛRESİ	106/KUREYŞ SÛRESİ	107/MAÛN SÛRESİ
1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															
11															
12															
13															
14															
15															
16															
17															
18															
19															
20															
21															
22															
23															
24															
25															
26															
27															
28															
29															
30															

Yaz K

SÖZLÜK

algı Duyu organları vasıtasıyla alınan bilgilerin tutarlı, anl
tünlük oluşturacak şekilde örgütlenmesi, analizi, yoru
ve sentezi süreçlerinin tamamı. *Ayrıca bk.* duyum

beceri Bireyin kolaylıkla ve kusursuz olarak yapmayı öğrenc
duyuşsal ya da motor motor yetkinlikler. Maharet.

bilişsel Bilişle, zekânın işleyişiyle ilgili; algı, akıl yürütme, sez
de dâhil olmak üzere düşünme ve bilgi kazanma sür
li olan. Bilgisel. (**biliş:** Canlının, bir nesne veya olayın
ilişkin bilgili ve bilinçli duruma gelmesi.). *Ayrıca bk.* c
komotor

çalışma kâğıdı Ders içeriğinin öğrenciye kazandırılması sürecinde ku
üzere öğretici tarafından geliştirilen ders malzemesi.
yaprağı. Çalışma yaprağı.

çerçeve program Derslerin genel amaç ve ilkeleri ile ana konularını ve
rın ayrıntılarını ve işlenmesini mahallî şartlara ve imka
kan program. *Ayrıca bk.* esnek program

davranış Bir organizmanın gösterdiği her türlü tepki; organizm
de ve/veya çevreyle olan ilişkisinde değişiklik meydan
eylemleri. Davranışlar başkaları tarafından gözlenebi
ranışlar ve düşünceler/duygular gibi kişinin sadece k
fından gözlenebilen örtülü davranışlar olarak iki grup
bilir.

değer Birey ya da toplum için istenen nihâi amaç. Bir nesn
ya da faaliyete, ahlâkî veya toplumsal açıdan verilen
nin ve ahlâk gibi toplumun temeli olan kurumların v
inşa edilmesini talep ettiği temel ilkeler.

duyum Kişinin duyular yoluyla elde ettiği izlenim. *Ayrıca bk.*

duyuşsal İnsanın duygusal olarak gösterdiği öfke, sevinç, neşe
lerle, heyecan süreciyle ilgili olan. *Ayrıca bk.* bilişsel,

eğitim-öğretim ilkesi Öğretimin düzenlenip yürütülmesine ışık tutabilecek
mel fikir.

Yaz K

esnek program	Öğrenciye sunulan ders içeriğinin hı rencinin öğrenme hızına göre ayarla *ca bk.* çerçeve program
etkinlik	Öğrenme öğretme sürecinde ders iç mak amacıyla hazırlanan düzenli ve
kazanım	Eğitim sürecinin sonunda öğrenciler gi, değer, beceri, tutum ve davranış
öğrenme alanı	Birbiri ile ilişkili beceri, kavram ve de rülebildiği, öğrenmeyi organize eder
öğretici	Diyanet İşleri Başkanlığı ve müftülük ilgili müfredatı uygulamakla görevle
pekiştireç	Bir tepkinin tekrarlanma sıklığını vey azaltan her türlü teknik, süreç, ödül
psikomotor beceri	Duyu süreçleriyle motor hareketleri ler/fiziksel hareketler) arasında koor ler. *Ayrıca bk.* bilişsel, duyuşsal
temel beceriler	Eğitim yaşamında, kişisel gelişimde, mında başarıyı doğrudan etkileyen v olan, mesleği ne olursa olsun tüm b anahtar becerilerdir.
vızıltı grupları	Her öğrenciye sabit bir sürenin veril yunca bir konu üzerinde tartışması v kararların açıklanması şeklinde uygu

Yaz K

Yaz K

Kaynakça

Kaynakça büyük ölçüde elinizdeki *Kılavuz*'un hazırlanmasında faydalanılan kaynaklardan oluşmaktadır. Metin içinde okuma ve faydalanma kolaylığı sağlamak açısından alıntı yapılan kısımlarda ayrı ayrı atıf verilmeyerek tüm kaynaklar buraya topluca alınmıştır.

Kaynakça, ilgili konularda öğreticilerin ilave bilgi edinmek üzere başvurabilecekleri kaynakları da içermektedir. İlave bilgi kaynaklarına daha seri ulaşılmasını sağlamak üzere kaynakça kendi içinde yedi alt başlık hâlinde düzenlenmiş, öğrencilere ders kitabı ya da yardımcı kaynak olarak önerilebilecek ürünler ise ilgili bölümün başında ve farklı renkte yazılmıştır.

Kaynakça

- Ahlâk Ö
- Din Hizı ve Din E
- Eğitim
- İbadet Ö
- İtikat Ö
- Kur'an-ı
- Siyer Ö

Ahlâk Öğrenme Alanı

Alpaslan Durmuş, Hatice Işılak, İlyas Aslan ve Neriman Gökçegöz Karatekin, *Dinimi* Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, s. 36-54. Ankara 2005.

Komisyon, *Peygamberimi Öğreniyorum*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 200

Osman Özbağçe, *Kitabımı Öğreniyorum*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, s. 39-53.

Seyfettin Yazıcı, *Temel Dini Bilgiler (İtikad, İbadet, Ahlâk, Siyer)*, 29. baskı, Diyanet ğı Yayınları, Ankara 2004.

Ebu Hamid Gazâli (çev.: A. Faruk Meyân), *Kimyây-ı Saâdet*, Bedir Yayınları, İstanbul

Kınalızâde Ali Efendi, *Ahlâk-ı Alâî*, Bulak Matbaası, Bulak 1284.

Mustafa Çağrıcı, *Anahatlarıyla İslâm Ahlâkı*, Ensar Neşriyat, İstanbul 1985.

Din Hizmetleri, Din Görevliliği ve Din Eğitimi

Beyza Bilgin ve Muallâ Selçuk, *Din Öğretimi*, Gün Yayıncılık, Ankara 1999.

Beyza Bilgin, *Eğitim Bilimi ve Din Eğitimi*, Gün Yayıncılık, Ankara 1998.

Cemal Tosun (Ed.), *Din Hizmetlerinde İletişim ve Halkla İlişkiler*, Anadolu Üniversites Yayınları, Eskişehir 1999.

Cemal Tosun, Din Öğretiminde Gezi Gözlem İnceleme, *Din Öğretimi Dergisi*, S. 40, 19

Cemal Tosun, Dua Öğretimi, *Dinî Araştırmalar Dergisi*, C. 2, S. 6, 2000, s. 1-22.

Din Görevlisinin El Kitabı. Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 2001.

Faruk Bayraktar, *Eğitim Kurumu Olarak Kuran Kursları Üzerine Bir Araştırma*, Yıldız İstanbul 1992.

Halis Ayhan, *Din Eğitimi ve Öğretimi (İman-İbadet)*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, A

Yaz K

Yaz K

Yaz K

Hatice Işılak ve Alpaslan Durmuş (Ed.), *Kara Tahtayı Aşmak (Öğre*
nüs Yayınları, İstanbul 2004.

Hayati Hökelekli, Din Hizmetlerinde Yöntemle İlgili Sorunlar, *Diya*
S.93-104.

İlahiyat Önlisans Yardımcı Kitabı, İlkumut Yayınları, Ankara 2004.

Mehmet Soysaldı, *Dini Hitabet*, Bizim Büro Basımevi, Ankara 200

Mehmet Zeki Aydın, *Ahlâk Öğretiminde Örnek Olay İncelemesi*, Nob

Mehmet Zeki Aydın, *Din Öğretiminde Yöntemler ve Buldurma Yöntemi*,

Mevlüt Kaya, *Din Eğitiminde İletişim ve Dini Tutum*, Etüt Yayınları

Mustafa Köylü, *Psiko-Sosyal Açıdan Dini İletişim*, Ankara Okulu Y

Neriman Gökçegöz Karatekin (Ed.), *Helik: Karakter Okulu Aile Ki*
verlik, Adalet, Özgüven, Liderlik, Dostluk, Doğruluk, Sabır, Saygı,
tanbul ve Ankara 2005.

Neriman Gökçegöz Karatekin (Ed.), *Perese: Karakter Okulu Öğretm*
dımseverlik, Adalet, Özgüven, Liderlik, Dostluk, Doğruluk, Sabır, S
ları, İstanbul ve Ankara 2005.

Nevzat Aşıkoğlu, Kur'an'daki Örnek Olayların (Meseller) Ahlâkî Bili
Sahipleri Örneği-, *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergis*

Nevzat Aşıkoğlu, Kur'an ve Hadis Öğretimi Konusunda Yeni Bir Yö
lar Dergisi, C. 6, S. 2, l992, s. 115-124.

Nevzat Aşıkoğlu, Toplum Hayatımızda Dinin Yeri ve Din Eğitiminin
si İlahiyat Fakültesi Dergisi, S. 2, 1998, s. 45-49.

Ramazan Buyrukçu, *Din Görevlisinin Mesleğini Temsil Gücü*, Türkiye Diy

Ramazan Buyrukçu, *Kur'an Kurslarında Din Eğitimi ve Öğretiminin*
ma, Fakülte Kitabevi, Isparta 2001.

Süleyman Akyürek, *Din Öğretiminde Kavram Öğretimi*, DEM Yayın

Yaşar Fersahoğlu, *Eğitim-Öğretim Açısından İlahiyat Fakültelerinde*
bul 1997.

Eğitim

Ahmet Saban, *Öğrenme Öğretme Süreci*, Nobel Yayıncılık, Ankara

Ayhan Aydın, *Sınıf Yönetimi*, Anı Yayıncılık, Ankara 1998.

Benjamin S. Bloom (çev.: Durmuş Ali Özçelik), *İnsan Nitelikleri ve Ö*
kanlığı Yayınları, Ankara 1995.

Cavit Binbaşıoğlu, *Eğitime Giriş*, Binbaşıoğlu Yayınevi, Ankara 198

Cevat Alkan, *Eğitim Ortamları*, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakülte

Fatma Varış, *Eğitimde Program Geliştirme: Teori ve Teknikler*, 5. b
Ankara 1994.

Halil İbrahim Yalın, *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*, No

Yaz K

Haluk Yavuzer, *Çocuk Psikolojisi*, Remzi Kitabevi, İstanbul 1999.
Hasan Tan, *Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik*, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstan
Haydar Taymaz, *Okul Yönetimi*, 2. baskı, Saypa Yayın Dağıtım, Ankara 1995.
Hüseyin Başar, *Sınıf Yönetimi*, Pegem Yayınları, Ankara 1994.
İsmet Kemertaş, *Uygulamalı Genel Öğretim Yöntemleri*, Birsen Yayınevi, İstanbul 199
Leyla Küçükahmet, *Eğitim Programları ve Öğretim*, Gazi Kitabevi, Ankara 1997.
Leyla Küçükahmet, *Öğretim İlke ve Yöntemleri*, 12. baskı, Nobel Yayın Dağıtım, Anka
Leyla Küçükahmet, *Öğretimde Plânlama ve Değerlendirme*, 11. baskı, Nobel Yayın Dağıtım,
Leyla Küçükahmet, *Sınıf Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar*, 3. baskı, Nobel Basım Yayım,
Mehmet Özyürek, *Sınıfta Davranış Değiştirme*, Karatepe Yayınları, Ankara 1998.
Muallâ Selçuk, *Çocuğun Eğitiminde Dinî Motifler*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, An
Muhsin Hesapçıoğlu, *Öğretim İlke ve Yöntemleri: Eğitim Programları ve Öğretimi*, B yım Dağıtım, İstanbul 1988.
Musa Gürsel, Hakan Sarı ve Bülent Dilmaç (Ed.), *Sınıf Yönetimi*, Eğitim Kitabevi Yayınları
Mustafa Öcal, *Eğitimde Rehberlik*, Düşünce Kitabevi, İstanbul 2004.
Münire Erden, *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*, Alkım Yayınları, İstanbul 1998.
Nurettin Fidan, *Okulda Öğrenme ve Öğretme*, Kadıoğlu Matbaası, Ankara 1986.
Özcan Demirel, *Eğitimde Program Geliştirme*, Usem Yayınları, Ankara 1997.
Özcan Demirel, *Genel Öğretim Yöntemleri*, 2. baskı, Usem Yayınları, Ankara 1996.
Özcan Demirel, *Plânlamadan Değerlendirmeye Öğretme Sanatı*, 5. baskı, Pegem A Yayıncılık,
Savaş Büyükkaragöz, *Program Geliştirme*, 2. baskı, Öz Eğitim Yayınları, Konya 1997
Tanju Gürkan ve Erten Gökçe, *Grupla Tartışma Teknikleri*, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları,
Thomas Gordon (çev.: Emel Aksoy), *Etkili Öğretmenlik Eğitimi*, 4. baskı, Sistem Yayıncılık,
Vehbi Çelik, *Sınıf Yönetimi*, Nobel Basım Yayım, Ankara 2002.
Yüksel Özden, *Öğrenme ve Öğretme*, Pegem A Yayıncılık, Ankara 1997.
Ziya Selçuk, *Gelişim ve Öğrenme*, Nobel Basım Yayım, Ankara 2000.

İbadet Öğrenme Alanı

Alpaslan Durmuş, Hatice Işılak, İlyas Aslan ve Neriman Gökçegöz Karatekin, *Dinimi* Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, s. 20-35. Ankara 2005.
Bünyamin Erul ve Ekrem Keleş, *Haccı Anlamak: Haccın Hikmetleri ve Yapılışı*, Diyanet lığı Yayınları, Ankara 2004.
Bünyamin Erul ve Ekrem Keleş, *Kutsal İklimde Dua: Hac Esnasında Yapılabilecek Dual* leri Başkanlığı Yayınları, Ankara 2004.
İsmail Karagöz, Mehmet Keskin ve Halil Altuntaş, *Hac Ilmihali*, Diyanet İşleri Başkan Ankara 2005.

Yaz K

Seyfettin Yazıcı, *Temel Dini Bilgiler (İtikad, İbadet, Ahlâk, Siyer)*, 2
ğı Yayınları, Ankara 2004.

Osman Keskioğlu, *Fıkıh Tarihi ve İslâm Hukuku*, Diyanet İşleri Baş

Ömer Nasuhi Bilmen, *Hukuk-ı İslamiyye ve Istılahat-ı Fıkhiyye Kâ
tanbul 1967.

Zekiyyüddin Şaban (çev.: İbrahim Kâfi Dönmez), *İslâm Hukuk İlmin*
fı, Ankara 1990.

İtikat Öğrenme Alanı

Alpaslan Durmuş, Hatice Işılak, İlyas Aslan ve Neriman Gökçegöz
Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, s. 4-19. Ankara 2005.

Seyfettin Yazıcı, *Temel Dini Bilgiler (İtikad, İbadet, Ahlâk, Siyer)*, 2
ğı Yayınları, Ankara 2004.

A. Saim Kılavuz, *Ana Hatları ile İslâm Akaidi ve Kelama Giriş*, Ensa

İsmail Çalışkan, *Kur'an'da Din Kavramı*, Ankara Okulu Yayınları, A

Pezdevi (çev.: Ş. Gölcük), *Ehl-i Sünnet Akâidi*, Kayıhan Yayınevi, İs

Toshihiko İzutsu (çev.: Selahattin Ayaz), *İslâm Düşüncesinde İman*
bul 1984.

Kur'ân-ı Kerîm Öğrenme Alanı

A. Nedim Serinsu, *Kur'an Nedir?: İnsanın Anlam Arayışı*, Şule Yay

Abdullah Draz (çev.: Salih Akdemir), *Kur'an'a Giriş*, Kitabiyat Yayı

Ali Özek, Hayreddin Karaman, Ali Turgut, Mustafa Çağrıcı, İbrahim
müş, *Kur'an-ı Kerim ve Açıklamalı Meali*, Ayyıldız Matbaası, İstanb

Alpaslan Durmuş, Hatice Işılak, İlyas Aslan ve Neriman Gökçegöz
Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, s. 12-13. Ankara 2005.

Demirhan Ünlü, *Kurân-ı Kerim'in Tecvidi*, Türkiye Diyanet Vakfı, A

Halil Altuntaş ve Muzaffer Şahin, *Kur'an-ı Kerim Meâli*, Diyanet İşleri B

Hasan Basri Çantay, *Kur'an-ı Hakîm ve Meâl-i Kerim*, I-III, Ahmed

İsmail Karaçam, *Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kaideleri*, I
kültesi Vakfı Yayınları, İstanbul 1984.

İsmail Karaçam, *Kur'an-ı Kerim'in Nüzûlü ve Kıraati*, Nedve Yayınl

Muhammed Esed (çev.: Cahit Koytak ve Ahmet Ertürk), *Kur'an Me*
rı, İstanbul 2001.

Osman Özbağçe, *Kitabımı Öğreniyorum*, Diyanet İşleri Başkanlığı Y

Ömer Özsoy ve İlhami Güler, *Konularına Göre Kur'an Sistematik K*
kara 1996.

Yaz K

Seyfettin Yazıcı, *Temel Dini Bilgiler (İtikad, İbadet, Ahlâk, Siyer)*, Diyanet İşleri Başk
rı, 29. baskı, Ankara 2004.

Şeyh Abdurrahman Karabâşî, *Karabâş Tecvidi*, Dersaadet, 1330.

Talat Koçyiğit ve İsmail Cerrahoğlu, *Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Meali*, Diyanet İşleri B
kara 1985.

Tayyar Altıkulaç, Demirhan Ünlü ve Şevki Özkan, *Kur'ân Okumaya Giriş (Alfabe)*, Diya
kanlığı Yayınları, 56. baskı, Ankara 2004.

Tayyar Altıkulaç, *Tecvîdü'l-Kur'an*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 17. baskı, Anka

Siyer Öğrenme Alanı

Alpaslan Durmuş, Hatice Işılak, İlyas Aslan ve Neriman Gökçegöz Karatekin, *Dinimi*
Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, s. 40-41. Ankara 2005.

Bünyamin Erul, *Sahabenin Sünnet Anlayışı*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara

Ali Yardım, *Peygamberimizin Şemaili*, Damla Yayınları, İstanbul 1997.

İbrahim Sarıçam, *Hz. Muhammed ve Evrensel Mesajı*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları,

İzzet Derveze (çev.: Mehmet Yolcu), *Kur'an'a Göre Hz. Muhammed'in Hayatı*, I-II, Yö
rı, İstanbul 1989.

Komisyon, *Peygamberimi Öğreniyorum*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 20

M. Hüseyin Heykel (çev.: Ömer Rıza Doğrul), *Hz. Muhammed Mustafa*, İnkılâp Yayınları,

Martin Lings (çev.: Nazife Şişman), *Hz. Muhammed'in Hayatı*, İnsan Yayınları, İstanb

Mehmet Görmez, *Hadis ve Sünnet'in Anlaşılması ve Yorumlanmasında Metodoloji So*
Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 1997.

Muhammed Hamidullah (çev.: Salih Tuğ), *İslâm Peygamberi*, I-II, İrfan Yayınları, İstan

Mücteba Uğur (yay. hzl.: Halil Öztürk), *Ansiklopedik Hadis Terimleri Sözlüğü*, Türkiye
fı, Ankara 1992.

Peygamberimiz Hz. Muhammed (Özel Sayı), *Diyanet İlmi Dergi*, Diyanet İşleri Başka
Ankara 2000.

Seyfettin Yazıcı, *Temel Dini Bilgiler (İtikad, İbadet, Ahlâk, Siyer)*, Diyanet İşleri Başk
rı, 29. baskı, Ankara 2004.

Şemseddin Günaltay (sadeleştiren M. Söylemez ve M. Hizmetli), *İslâm Öncesi Arap*
Ankara Okulu Yayınları, Ankara 1997.

Talat Koçyiğit, *Hadislerin Işığında İman, İbadet, Ahlâk*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınlar

Talat Koçyiğit, *Hadis Istılahları*, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Ankara 1985.

Yaz K

Bu kılavuzun hazırlanması sırasında değerli fikir ve önerilerini paylaşan aşağıda
Abdullah Açık
Abdülkadir Aytimur
Aynur Saygın Kaya
Ayşe Pehlivan
Cihan Çarbaş
Değerler Eğitimi Merkezi İmam Hatip Liseleri Meslek Dersleri Çalışma Komisyo
DEM (Değerler Eğitimi Merkezi)
Gökhan Erenoğlu
Hulusi Yiğit
İbrahim Hakan Karataş
Mahmut Zengin
Merve Akkuş
Mustafa Yılmaz
Mücahit Çevik
Nazif Yılmaz
Tuncer Ekicioğlu
Veli Karataş
YEKDER (Yaygın Eğitim Kültür Merkezi)

Yaz K